ŞİZOFRENGİ

bütünüyle kuşkudayız

nisan 1995 leyl-ek'li sayı 18 fiyatı 70.000 tl. (kdv. dahil)

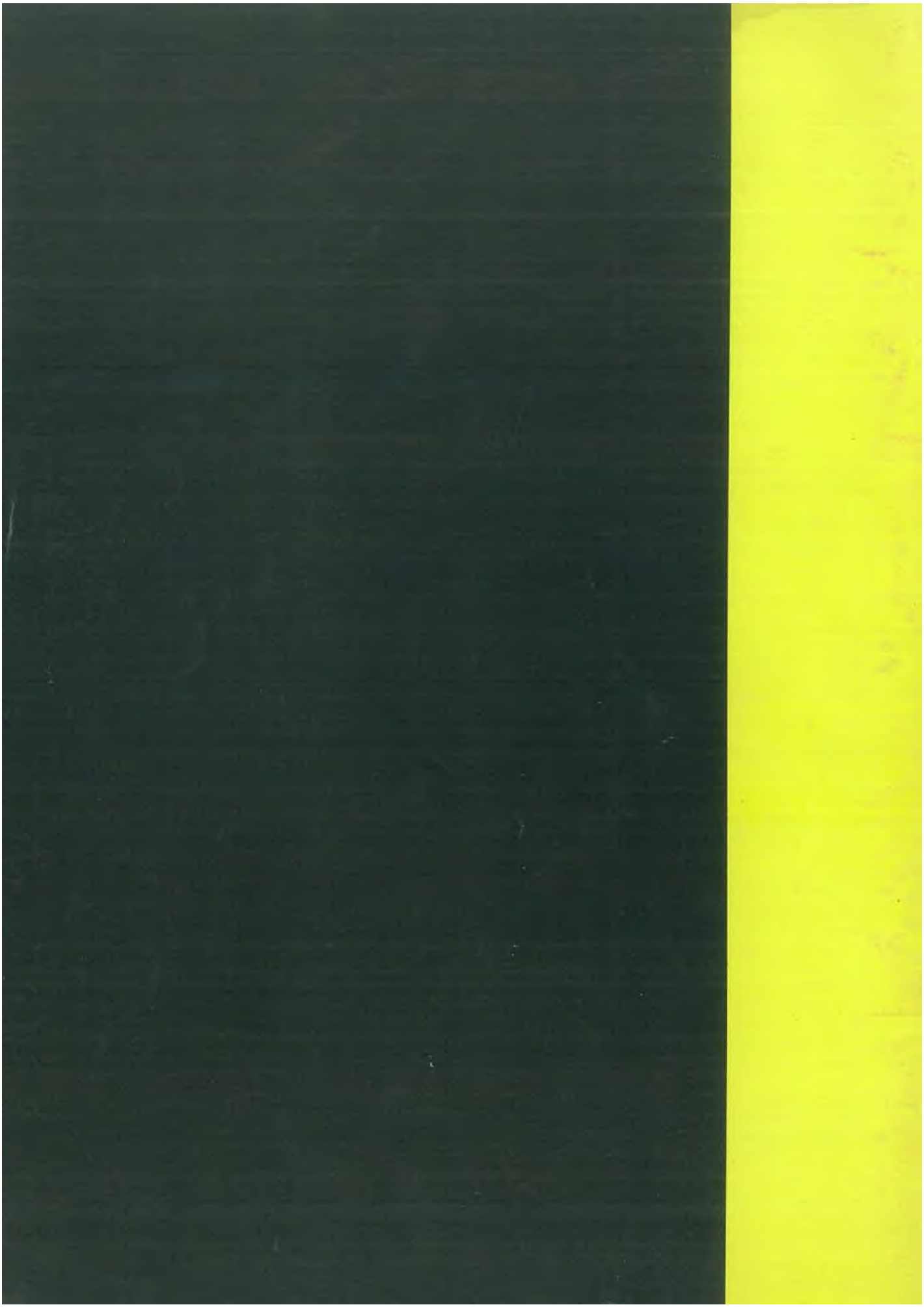

KIT'A

Gezindim sâz-ı hicrânımla binbir perde üstünde
Şu aheng-i hayatın darbını taksime yeltendim.
Karar ettim adem-âbâd-ı gamda fasl-ı hîçîde,
Şunu derkeyledim ancak ki bârım kendime kendim.

Neyzen Tevfik - Toptaşı Timarhanesi, 1927

- .....
- Sessizlik, ıssızlık, kımıldayan yaprak sesleri.....(girer)..... haddini bilecek artık, bi daha zor gelir buralara. Nasıl da arkasına bakmadan kaçıyordu, hah ha.
- (Şevket sıkıntıyla tırnak yemektedir. Tırnaklarını bırakarak) Abi, nerelerdesin? Meraktan öldüm valla.
- (Şevket'e bakar, üstündeki tozları temizlemektedir) Burada mıydın sen? Ne olacak? Fena benzettim pezevengi. Ayaklarıma kapandı, ben ettim sen etme diye köpek gibi yalvardı. Uzaklaş, seni bir daha gözüm görmesin dedim..... Ne var? Ne kaş göz edip duruyorsun?
- Sayfa açık. Okurlar okumaktalar.
- Ne diyorsun oğlum sen? Ha...şeyi diyorsun. Evet, son tahlilde aramızda seviyeli bir kovalamaca olduğu söylenebilir. İki medeni insan gibi itişip kakıştık. Birbirimizin bedensel bütünlüğüne zarar verdiğimiz söylenemez. Batı standartlarında gelişen oylumlu bir hırlaşmaydı. Kendisi kişilik haklarıma yaptığı menfur saldırıdan dolayı benden özür dilemiştir. Ben de kabul etmişimdir. İki taraf açısından da yararlı bir görüş teatisi olmuştur. Bi kafa kodum..Bak İbo dedim, aramızda mentalite bakımından bazı uyuşmazlıklar olabilir ama dostluğumuz baki kalmalı di mi dedim. Sonra o bi topuk ..acaip kaçtı... dostça vedalaşarak uzaklaştık. Ben uzaklaşa uzaklaşa bir baktım, buraya gelmişim. Neler oldu ben yokken?
- Abi sen yokken dergi çıktı, gitti. Kısa sürede tükendi. Siyah kapaklıydı, içinde keki de vardı. Bir daha da haber alamadık.
- Enteresan şeyler olmuş.
- Zaten aslına bakarsan dergicilik zor zanaat. Şimdi neden diyeceksin...
- Ne lan bu havalar?
- Yok be abi, ne havası, bu dağıtım işi insanda hava falan bırakmıyor.
- Aa fırsatçıya bak, iki dakika kayboldu dergiye el koymuş.
- Okur beklemez abi. Okur. Bizde de tabii böyle durumlarda sorumluluk, iş disiplini, ciddiyet ve buna benzer şeylerden ibaret reaksiyonlar gelişiyor ister istemez.
-İster istemezmiş. Sen şuna bayıla bayıla desene.
-Diyemem abi. Yani demek istemem. Hem ben sana bir şey söyleyeyim mi, olay çok farklı, bildiğin gibi değil yani. Ben böyle şey

görmedim. Şok oldum şok...
- (Kendi kendine konuşur) Görüyorsunuz konuyu değiştiriyor velet. Kifayetsiz muhteris diyeceğim geliyor. Demesem daha iyi. Fark etmedim sanıyor. Şok olmuş. Bu laf da moda oldu. Ne oldun hocam?.. Valla şok oldum. Lafa bak... Şok olmuş. Önce dergiye el koyuyor, sonra da olay şok şeklinde gelişiyor. Adi herif. İki dakika dergiyi bıraktık, başımıza gelenlere bakın. Ağız tadıyla bir adam pataklamak bile bize haram, görüyorsunuz... Yaptığımız pataklamak da sayılmaz ya...neyse..
- N'oldu abi? Bişey mi dedin? Sana şöyle diyeyim. Sıkıntılı günler geçirdik. İzmir'e dergiyi iki sayıdır dağıtım için Yücel Sucu adında bir şahsa gönderdik. Tam dokuz yüz dergi. Beş para göndermediği gibi, dergi dağıtıldığı kitabevlerinde bittikten sonra kontrol edilmediği için haftalardır yok sattığı halde takviye edilmemiş, hatta İzmir'de derginin artık çıkmadığı gibisinden söylentiler çıkmış. İnanılır gibi değil. Bununla kalsa iyi. İzmir İleri Kitabevi'nden bir yıldır alacağımız olan üç kuruşu da hâlâ alabilmiş değiliz. Abi sen de bilirsin ki dergi sadece satış geliriyle çıkıyor.

DEĞİNMELER

- Yapma ya, bak bunu bilmiyordum.
(Sessizce) Beni de işin içine sokacak aklı sıra. Duyarlılığımla oynuyor.
- Dokuz yüz derginin satış gelirinin elimize geçmemesi son derece dramatik etkiler yaratıyor derginin devamlılığı açısından. Sen de takdir edersin. Öylece kaldık. Parasız. Kâğıda gene inanılmaz zamlar geldi. Şimdi diyeceksin nasıl güvendiniz de teslim ettiniz bu kadar dergiyi, tanımadığınız birisine? Biliyorsun, her zamanki salaklığımız...
- Birinci çoğul şahıs olduk. Suçuna beni de iştirak ettirecek. Ulan Şevket beni deli etme, ortada bir salaklık varsa bunu senle niye paylaşacakmışım? Hem ben o esnada İbo ile uğraşmaktaydım ve bunu sana ispat edebilirim.
- İspat istemez abi, seni severim bilirsin.
-Sağol be, çok incesin valla.
-Neyse ...yani zordu. Bu arada Ayşegül Ak-

yapraklı Hanımefendi aradı. Dergiyi görmediğini, ama bizi görmek istediğini söyledi.

- O da çok ince doğrusu.

-Sahi abi, sizin bu kızla niye bağlantınız kopmuştu? Her sayıda "aranıyor, canlı canlı" diye ilan verip duruyordunuz. Bir başka enteresan nokta da, siz İbo'nun peşinde ortadan kaybolduktan sonra dergi benim emin ellerime geçtiğinde Ayşegül Hanımefendi'nin dergiyle irtibat kurmak istemesinin basit bir tesadüften ibaret olup olmadığı...

- (Kendi kendine konuşur) Şimdi de sizli bizli olduk. Aklı sıra okur önünde bi zi küçük düşürüp puan kazanacak. Oru kibar bir şekilde yanıtlamalıyım. Ha yatın aslında farklı bir seyri olduğundan bahsetmeli, böyle hamasi soruları çoktan aşmış olduğumuz izlenimi vermeliyim. Onu tevazum ile sıfırlamalıyım.

- Abi, ne söylenip duruyorsun?

- Ee... bu güzel sual için öncelikle size teşekkür etmek amacıyla söylenip duruyordum Şevket Bey. Şöyle izah edeyim ki, şu ölümlü dünyanın saygıdeğer hanımefendilerinden biri olan Ayşegül sevdiğimiz bir arkadaşımızdır. Biz arkadaşlarımızı genelde de severiz zaten. Dergiyi çıkarırken bulduğumuz ilk yazı işleri müdürü adayımızın yaşı tutmayınca o sırada serbest çalıştığı için Ayşegül'ü müdür yaptık ve kendisini daha sonra uzunca bir süre görme şansına sahip olamadık, telefonu olmadığı için kendisine ulaşmamız da mümkün olmadı. Tabii şikayet etmiyoruz, dünya hali, kimbilir ne derdi vardır, belki de evlendi başka şehre göçtü, hep aramak istiyor ama iş güç, inanalım ki aradı, fakat biz dergide yoktuk ve buna benzer çeşitli şeyler oldu. Kendisinin dergiyle irtibatının sizin döneminize rastlamış olması bilakis bizi ziyadesiyle sevindirmiştir. (Muzip bir tavırla) Herhalde bizden olan alacağını da halletmişsinizdir.

- (Şaşırmış bir halde... Böyle durumlarda genelde şaşırılır) Hay Allah! Ayşegül'ün sizden alacağı mı vardı?

-(Kendi kendine) Görüldüğü gibi gene sizli bizli olduk. Hemen faça verdi.İlk dalgada alabora. Fırsatçılığın hazin sonu. İbo burada olsaydı şımdi çok edebi laflar ederdi. Aslında düşünüyorum da İbo fena adam değildi be. Merhi. Dobra adamdı. Değerini bilemedik. Korkutup kaçırdık. Bazen sinirlerimize hakim olamıyoruz. Sonra da pişman oluyoruz. ?...**Sahi** bu hıyarı adam sandık... **Sahibi...**Ne oluyoruz? Yazının arasına kim giriyor?

- Abi kusura bakma. Sayfa geçiyor. Basın savcısı için künyeyi girmek zorundayız. Daha fazla bekletemeyiz.

-Sabote ediyorsun ama... Serbest bir konuşma çizgisinin ardına sığdırabilirdin künyeyi. Olmuyor ama. Biz de zamanında dergi çıkar **Sahibiki**...De vam ediyor ya... Olacak şey değil. **GRAF YAYINCILIK LTD.** Hey bi dakka! **Yazı İşleri Müdürü: AYŞEGÜL AKYAPRAKLI HANI MEFENDİ** ...Ulan oğlum sen ne... **Adres:AKDOĞAN SO NO.11 BEŞİKTAŞ İSTANBUL (Yazışma Adresi)** saygısız adammışsın **Tel: */:/ -/%** bir başka deyişle **260 68 49 Faks: 258 72 69** Koynumuzda yılan beslemişiz. Ah be İbom b değerini bilememişiz be.. Şimdi sensiz gri yalnızlıklarda, terk edilişi lık sokaklarında sırtımızda hançer sendelerken kediler ritmik ritmik yağmur da başladı zaten rüzgar desen efil efil. İnanılmaz şeyle gökkuşağına binip de geliversen... Hem ekonomik de olur. İbo redesin? (çıkar)

Rüstem

aranızda kimilerinin bulanıyorsa midesi
ya da zihni
odayı terketmenizi öneririm mutlaka
çünkü suçlayacağım sizi
cinayetle
birinci dereceden cinayetle,
kardeşiminin katledilmesiyle.
Parker, yaşı 18
1970, 13 Kasım, günlerde Cuma
evde, tek başına
tabancayı dayadı kafasına
ve uçuruverdi üst yarısını
yatıştırıcı alıyordu
ve görüşüyordu görevli psikiyatrla
ve kapatılmıştı
dokuz aylığına
Bangor Devlet Hastanesi denen
o barbar dehşetli hapishaneye.
bir psikologla görüşmüştü bir kez
bir kez de sosyal yardım görevlisiyle
annemle babam görmeye geldiklerinde
doktorları
doğru dürüst İngilizce bile konuşamıyorlardı
Tanrım! Psikiyatri ve psikoloji
sözcüklere ve sembollere dayalıdır
ve sizin gibi herifler
bırakmıştınız o devlet hastanesini
işletilmeye
boktan ecnebi
doktorların
eline

BİRİNCİ DERECE CİNAYET

1

Avrupa'da eğitilmişlerdi
daha Freud bitirmeden neşriyatını
doğru dürüst İngilizce bile konuşamıyorlardı
nasıl bilebilirdi annemle babam
nasıl davranacaklarını?
Sizler, AMA, APA, MSW üyeleri
ne yaptınız son on yıl içinde
anlatmak için insanlara
bu psikiyatri hapishanelerinin
neye benzediğini?
Maine yasama meclisinde lobi mi?
Hayır, biliyorum, ben oradaydım
L.D. 965 görüşmelerinde
ama yoktunuz hiçbiriniz
ya kongrede lobi?
yo, bir ulusal sağlık bakım planı istemezsiniz
-iyi para yapıyorsunuz
kanımızı emerek.
Kardeşim 50 yataklı bir koğuşta kalıyordu
50 yatak, birbirinin aynı tıpatıp
50 gecesığınağı, birbirinin aynı tıpatıp
sofra yeşili duvarlar
demirli pencereler, tuğla duvarlar
ilaçla zıvanadan çıkarılmış
kardeşim ve diğer 49 yaratık
ki böylece yetsin göz kulak olmaya
asgari ücretli bir tek hastabakıcı.
Siz, Bay Doktora, Michigan Devlet Üniversitesi
Siz, Bay Doktora, Penn Devlet Üniversitesi
Siz, Bay Doktora, Özel Muayenehane
söyler misiniz bana neden tüm psikiyatrların
%60'ı Manhattan Adası'nda?
Siz yetiştirmiştiniz onları
ya da birlikte gitmiştiniz okula
yılda $2500 kazanıyorsunuz
neden sizlersiniz
tüm devlet hastanelerini işletmeyi
birkaç şarlatanın ellerine bırakanlar
biz Şizofrenler oraları boyluyoruz sonunda
karşılayamayız
James Taylor'ın
yılda 36000
dolarını
McLean Hastanesi'ni
karşılayamayız
özel kliniklerinizi
üniversite merkezlerinizi
polisin bizi getirdiği
Augusta Devlet Hastanesi'dir
Bangor Devlet Hastanesi
Togus Askeri Hastanesi
ve 1600 miligram Thorazine
kayışlar ve deli gömlekleri
kapısız banyo ahırları
yemekhane kuyruğu
ilaç kuyruğu
bahçeye çıkma kuyruğu
sekiz saat sizi gerginleştiriyormuş,
peki 24 saatin ne hale getirdiğini
sanıyorsunuz bizi?
sosyal yardım görevlileri ortalama $10000
psikologlar $25000
psikiyatrlar $50000
ve bizler hastanede kaldığımızdan
işsizlik yardımı bile alamazken
hepiniz hak verirsiniz Bleuler'e
dementia praecox
pek ilkel görünüyor canım,
Şizofreni
çok daha bilimsel.
Ve bunun için $35 alırsınız
bizden saatine
ve ödersiniz savaş vergilerinizi,
destek olmak için FBI ve
ICBM'ye
güvenliğimizi sağlasınlar diye
tanrı aşkına,
hiç merak etmiyor musunuz
neden anımsadığımı
büyüdüğüm odanın
duvarına saplanan
o kurşun parçasını,
ve neden düşünüp durduğumu kanı
ve paramparça kafatasını
mavi polis ışıklarını
ve babamın tuzla buz olmuş
yüreğini?
merak etmiyor musunuz
neden ödünç almayı kurduğumu
Ric'in 38'liğini
ya da komşumun tabancasını
eşlik etmek için kardeşime?
biz Şizofrenler %1'iyiz nüfusun kâhiniz, büyücüyüz, ecinniyiz bizler ötesine geçtik beyindeki duvarların gördük
muhteşem ve korkunç düşler
tattık kudret helvasından
ağlıyoruz ve çığlıklar atıyoruz
kimseyi öldürmüyoruz bizler
lütfen siz de öldürmeyin arta kalanlarımızı.

Şiir Kendall A. Merriam.
Son sayfadaki de Onun.
Çeviri, bilinmiyor.
Eskişehirden gönderildi

çoktan

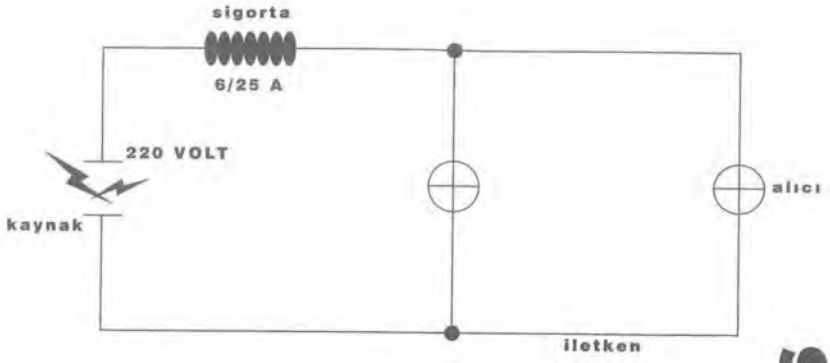

SİGORTALARI DELİLER

ATMAMIŞ İNSANLARDIR

İletişim, bir elektrik
ne benzer. Bir elektri
si, iletişimi, sosyoloji
kolojiden daha yalın
Elektrik ve Ohm Kanur
anlamayan psikolog
yologlar iletişim ile
arasındaki ilişkiyi doğ
rak göremezler. Bu i
oluyor diyorsanız ve
ediyorsanız, anlatayım.

Bir elektrik devresini
nağı, iletkeni, alıcısı ve
tası vardır. Bu dört öğ
şimde de geçerlidir. K
alıcı, iletken ve sigort
şim sırasında bazen
yükselir, bireyler birbirin
ğırıp çağırmaya başla
bu an, gerilimin arttığı
Gerilim çok yükselirse
ler birbirini yumruklar, b
lar. Öldürür. İletişim ve
rikte gerilim çok önem
Denebilir ki, gerilim, ile

ve elektriğin esas oğlanıdır. Yani başrol...

U: I x R

U gerilimi, **I** akımı, **R** direnci simgeler. Gerilimin artması için akımın veya direncin artması gerekir. Bu durum iletişimde genellikle direncin artmasına tekabül eder. Yani iletişimde bulunan birinin ya da birilerinin direnç göstermesine. Kabul etmemesine. Her şey yolundayken, her şey tıkır tıkır işlerken, birisi çatlak sesler çıkarmakta; evetli, tamamlı, sayınlı, pekili, olur efendimli, haklısınızlı cümleler kurmamakta; amayla, iyi de ile başlayan, niyeli, nasıllı sorular sormakta; ayak, yürek, bilek diremekte ve gerilimi yükseltmektedir.

Bir elektrik devresinin sosyolojiyle, sosyolojik olay ve olgularla ilişkisi vardır. Aynı, akraba ve mahalle komşularının ilişkileri gibi. Elektrik devresindeki direnç (R), sosyal bir olay ve olgu olarak muhalefeti simgeler. R'nin azaldığı toplumlarda, gerilim kesinlikle azalmış, durum da 'İşler ayna, çal çal oyna' vaziyetindedir. 'İşler ayna, çal çal oyna' nakaratı hükümet ve yöneticiler tarafından en çok sevilen nakarattır. Bir söylentiye göre Mısırlı firavunlar, aşağı ve yukarı Mısır'ı zaptettiklerinde, iktidarlarını güçlendirdiklerinde, halkın da katıldığı 'İşler ayna, çal çal oyna' ayinleri düzenlenirmiş. Velhasıl, çok çok eski bir hikaye. Bu nedenle Ohm Kanunu'nu (U: I x R) bilen yöneticiler, akımı ya da direnci düşürerek gerilimi azaltırlar ve emellerine nail olurlar. Yönetilenler 'Muhalefetimi bastırdın, muhalefetime sahip oldun ama ruhuma asla' tarzında konuşsa da, gerilimin düşmesi, Ohm Kanunu ve yöneticiler açısından değişen bir şey yoktur. Olan olmuştur.

iletişim sırasında bazen sesler yükselir,

Yöneticiler yönetilenlerin üzerine üzerine gittiğinde, damarına damarına bastığında direnç artar, gerilim istese de istemese de yükselir. Bu da 'SS OLMAZSA SS KANUNU' gereğince böyledir. Bakınız, 1960, 70, 80 olayları, gerilimin arttığı, R'nin yükseldiği zamanlara denk gelir. DK. Denkgelme Kanunu.

Psikolog ve sosyologlar her ne kadar iletişimin öğelerini kaynak, mesaj, alıcı ve dönüt olarak dörde ayırsa da, bir elektrik devresi iletişimi daha hayati, yaşamsal açıklar. Psikolog ve sosyologlar göremese de, iletişimde de bir elektrik devresindeki gibi sigorta bulunur. Sigorta, tüm devreyi korumakla yükümlü bir elemandır. Sigortasız bir devrede kaynak, alıcı ve iletkenler tehlikede demektir. Hiçbir elektrikçi sigortasız bir devre kuramaz. (Devre kurmak... Toplumlar da bir tür devredir, egemenler de bir tür elektrikçi...) Kurarsa, mektepli ve alaylılar tarafından alaya alınır. Bir elektrik devresinde olduğu gibi, iletişimde de sigorta veya sigortaların bulunduğunu, ama bunu basit bir elektrikçi bildiği halde, pek sayın (Yrd mi

dönmüş

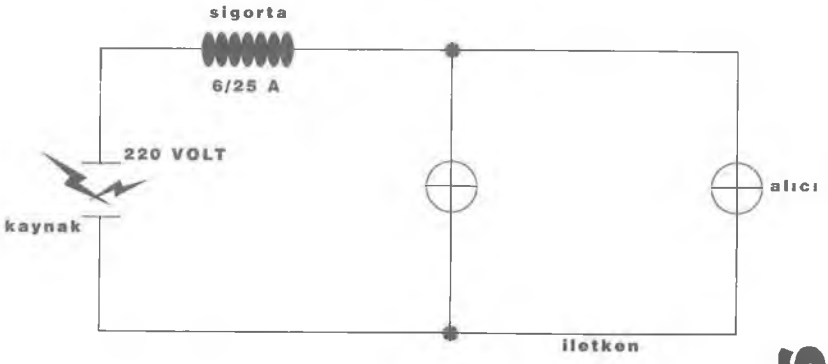

DELİLER SİGORTALARI

İNSANLARDIR ATMAMIŞ

İletişim, bir elektrik devre
ne benzer. Bir elektrik dev
si, iletişimi, sosyoloji ve p
kolojiden daha yalın açıkl
Elektrik ve Ohm Kanunu'nd
anlamayan psikolog ve so
yologlar iletişim ile elektr
arasındaki ilişkiyi doğal ol
rak göremezler. Bu iş na
oluyor diyorsanız ve mer
ediyorsanız, anlatayım...

Bir elektrik devresinin ka
nağı, iletkeni, alıcısı ve sig
tası vardır. Bu dört öğe ile
şimde de geçerlidir. Kayna
alıcı, iletken ve sigorta. İle
şim sırasında bazen sesle
yükselir, bireyler birbirine b
ğırıp çağırmaya başlar. İşt
bu an, gerilimin arttığı and
Gerilim çok yükselirse birey
ler birbirini yumruklar, bıça
lar. Öldürür. İletişim ve elek
rikte gerilim çok önemlidi
Denebilir ki, gerilim, iletişin

desem, Doç mu desem, Prof mu desem?) sosyolog ve psikologların bilmediğini söylemiştim. Neyse... Bu hal, elektrikçilerin sorunu. Neyse...

Sigortalar, iletişimin vazgeçilmez, biricik öğesidir. İrili ufaklıdırlar. Bazen biri, bazen de birkaçı yan yana dizilir. Kardeş kardeş. Yazılı yasalar, yazısız yasalar, norm, örf, anane, Freud'un süperego diye tabir ettiği şey önemli sigortalardandır. İletişim tehlikeye girdiğinde sigorta devreye girer, iletişimi korur, 'El ne der, ayak ne der' tarzında uyarılarda bulunmaya başlar. Birey hâlâ anlamamakta ısrarlıysa, yazılı yasaları, kanunları, sözleşmeleri, ceza miktarlarını, hapishaneleri anımsatır sigorta. İletişimin sağlığını korumak bahsi edilen sigortaların varlık nedenidir. Öyle senin benim gibi bunalımda değil, varoluşunu gerçekleştirmiş bir şeydir sigorta...

dostlar c

bir

sigortadı

Bireylerin sigortaları var da, toplumların niye olmasın, hem toplumların bireylerden nesi eksik? Tabii, toplumların da sigortaları vardır. Bu sigortalar demokratik kitle örgütleri ve kurumlan başlığı altında toplanırlar. İşte bu kurumlar toplumun sağlığını korumakla yükümlüdürler. Toplumu yönetenlerin, devamını isteyenlerin gortalara, demokratik kitle örgütlerine ihtiyacı vardır. Neden ?

Eğer toplum kabına sığmıyor, elbisesini beğenmiyor ve delleniyorsa, sigortal dan biri veya birkaçı atarak, toplumu yönetenlere şu mesajı verir: " Ben bu yü kaldıramıyorum, alıcıları azaltın, gerilim azaltın, direnci düşürün, yoksa devre y nacak!"

Bireyin sigortası topluma oranla daha çoktur. Umut, düşler, ertelemek, boşve mek, alışmak, yok saymak, unutmak gibi. Arkadaşlar, dostlar da birer sigortad Bireyin iç devresinde aşırı yük oluştuğunda arkadaşlar aranır, konuşulur, iç dökülü çözüm önerileri alınır ve sonuçta iç devredeki aşırı yük hafifletilir, direnç kırılır.

Sanılanın aksine...

Sanılanın aksine, deliler sigortaları atmış kişiler değil, bir veya birkaç nedenle sigortaları gir-e-memiş, sigortaları atmamış kişilerdir.

Deliler, sigortaları atmamış insanlardır!

Bize gelince... sigortalarımız tıkır tıkır çalışıyor olmalı ki, iç devremiz bu dünyanın tüm yükünü taşıyabilmekte, sigortalarımız dizi dizi, yan yana durmakta. Umut, düşler, ertelemek, boşvermek, alışmak, yok saymak, unutmak, arkadaş, dost gibi...

ALİ TARHAN

mışıl

YÜZLÜLÜĞÜN KAHRAMANLARI

YAZGEÇİLEBİLİR

Dış mekân. Yaz. Gel-

"İyi bir cadıyım ben" demişti Zoey, "beyaz bir cadı". "Hem kendimi marksist olarak da görüyorum."

Saçları siyah, uzun, dalgalıydı. Yüzü bembeyazdı. Burnuna, üst dudağına, boynuna halkalar geçirmişti. Ellerinde, bedeninde döğmeler vardı. Et yemiyordu, soya sütü içiyordu. Cocteau'ya tapıyordu. Bana da tutkundu sanıyorum. Başım dönüyordu.

(Saçlarında dolaşan mavi kıvılcımları, teninin saydamlığını düşlerimde görmüş ya da daha sonra ona ilişkin yazdıklarımda kurmuş olabilirim. Ama inanıyorum ki teninin altında kılcal damarları görünüyordu. Döğmeler belirsiz zamanlarda geçen öykülerdeki kanatlı canlıları andırıyordu. Göğüslerinin ucuna, cinsel organına da halkalar takılmıştı.)

Yanındaki kadına "Remiller kitabını okudun mu?" diye sordu.

Kentin yüzyirmibeş kilometre ötesindeki bir bankta oturuyorduk. Uzaklarda oynanan bir futbol maçının uğultular bize ulaşıyor, kimileyin kuşatıyordu bizi.

Öteki kadının adı Roberta'ydı. IQ'su 157'ydi. Çoğul kişilikliydi. Yaşamının on yedi yılını Şeytana tapan bir tarikatın elinde, bir kafeste geçirmişti. Soruyu 'evet' diye yanıtladı.

(Zoey'nin de sonrası yağmuru andırdığı ya da zaman zaman göz alıcı bir parlaklığı olduğu da nasılsa belleğime takılıp kalmış. Parlaklığıyla zamanı, mekânı doldurduğu, çıplak ayaklarıyla kimi yumurta kabukları, kirpiksi yorasa kemikleri üzerinde yürüdüğü, yine saçlarında dolaşan şimşekler, dahası göbeğine takılı metalin giderek bir ışık kaynağına dönüştüğü-)

O sıralarda aramızda olmayan Jonathan'ı andık. Bir sanatçının kıyıya diktiği dev şemsiyelere bakmaya gitmişti. Şizofrendi. Yazmayı seviyordu.

(Zehiri insanları yaşayan ölülere çeviren bir balığa ilişkin bir öykü yazmıştı. Bir devrim sırasında gitgide gözünü kan bürüyen, en sonunda da ancak kendi başı kesildiğinde coşkunun doruğuna varan birine ilişkin bir öykü yazıyordu. Göktaşına dönüşen insanlara ilişkin bir başka öykü-)

İçinde ışıksız, sessiz, dokunmasız asılı durduğu yalıtım tanklarını seviyordu Jonathan. Gitarıyla duyulmayan şarkılar çalıyordu. Düşler ülkesinin anahtarını yitirdiğini söylemişti bir kezinde bana.

(Zoey'nin sıvı mermerden oluştuğunu düşünüyordum; bilinmeyen bir renkte, sıvı bir mermerden. Damarlarının çevresinde yıldız çiçekleri, sarmaşıklar oynaşıyordu. Başka hayvanların ürküttüğü gece kelebekleri-)

Jonathan'ın da gerçekte başı sonu olmayan bir güldeste olduğunu söyledim.

Zoey'ye sımsıkı sarılmalıydık hepimiz, durmadan duraksamadan sevmeliydik onu. Her an bileklerini kesebilir ya da görünmez olabilirdi.

(Mekân karanlık bir iç mekâna, mevsim kışa dönüşebilirdi-)

Onu -sanıyorum yine düşlerimde- içinden son kez geçtiğim bir kentin sokaklarında son bir kez daha gördüm.

(Gel gite dönüşebilirdi.)

MUSTAFA ZİYALAN

FELSEFE ARI

1- Nesnel Bir Varoluş Felsefesinin Temelleri Üzerine

Kendi de dahil varolanın bilincinde olan her bilinç koşulunda, varoluş çabaları kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkar. Böyle bir çabanın içeriği, varlık olmanın bilinciyle başlamıştır. Peki bilinci bu çabaya götüren şey nedir?

Günümüze değin bu sorunun yanıtına ilişkin bir çok spekülatif çalışmalar yapılmıştır. Ben burada kayda değer bir noktayı açıklayacağım. Burada yapılan tüm çalışmalarda varolmanın anlamını açımlayan bir çaba olarak insan iradesine bağlı bir kaynaktan yola çıkılmıştır. Böyle bir çaba bilince içkin bir olgu olduğundan, varoluşun bir çabası olarak bu çaba, insan edimlerine döndüğünde aynı bilinçle karşılaş ğından bir kısır döngüye neden olacaktır. Dahası, eyle bulunan insan, bu süreci kendi yarattığından, kendi ya ğı şeyin kendinin varoluş çabası olarak ortaya çıkması, dinde kendini açımlayan yeni bir anlam olamayacağı olanaksızdır.

Bu kısa açıklamadan sonra, bir varoluş çabasına gö şeyi bulmak için, insan iradesinin dışında olan ve insa desini etkileyen şeyi bulmak gerekmektedir. İşte ben b

yin, varlığının bilincinde olan varlığı kuşatan bir sonuç-lar- zinciri olduğunu düşünüyorum. Çünkü bilincimizi vareden ve şekillendiren şey empirik dünyadan kaynaklanan sonuç zincirleridir. Burada bilgi de dahil, tüm varlık ve oluşum koşulları, etkileyen ve etkilenen gerçeklik olarak birer sonuç olma olgusunu göstermektedirler. Bu durumda genel açıdan diyebiliriz ki; empirik dünyada her şey ancak sonsuz sonuç durumlarında varolabilirler. Biz bu sonuçların sonucu olarak da, kendimizi daima bir sonuca giden bir varlık olarak görürüz. Bu durum bilincimizde daima sonla sonucun özdeşliğine doğru gider. Çünkü yaşadığımız sonuçlar kendi göreli sonumuzun fiziksel süresinden daima kısa olacağından, bizler için bunlar daima bir son olarak nitelendirileceklerdir. İşte her sonucun bir sonlu olduğu şeklindeki bu ifadenin özü, varolma çabasında bir uğraktır. Çünkü sonuçlu bir son olmak, bilince yüklenebilecek en ağır kavramdır. Bu kavram kendini en mükemmel şekilde ölüm bilinci içinde açımlayabilir. Şöyle ki; ölüm empirik dünyada gerçekleşen, fakat bilincin dışına taşmasının sonucu belirsizliği yüzünden, son ve sonuçlarla şekillenen bir bilinç için sonuçsuz bir sondur. İşte böyle bir çelişki durumunda da, sonuçlu bir son olma bilincine bir de sonuçsuz olma bilinci eklenir.

Buradaki sonuçsuz olma bilinci, empirik dünyada gerçekleşen ve gerçekleşme nedeni de, sonuçsuz bir son olan ölüm bilinci karşısında salt bir yenilginin izlerini kendinde taşıyan ve yenilginin anlamını ölümsüzlük, yani sonuçlu olma adına tekrar ölüme gönderen tikel bir bilinçtir. Öyleyse varolma çabası bu salt yenilgiden kurtulma çabasıdır. Buradaki çabanın itici gücü, sonuçlu bir empirik dünyada şekillenen bilincin, sonuçsuzluğun altında ezilip onu reddetme olgusudur.

...daima bir son olarak nitelendirileceklerdir.

Buraya kadar söylenenlere dikkatle bakarsak karşımıza iki durumun çıktığını görürüz; birincisi ölüm bilincinin bir sonluluk bilincini içinde taşıması, ikincisi ise bu sonluluğunda sonuçsuz bir son olmasından dolayı da bilinci bir sonuçsuzluk bilincine götürmesi.

Şimdi bu durumda soruyorum; mutlak bir varoluş mümkün müdür? Ben bu soruya sunacağım temel önermeden dolayı hayır diyeceğim. Önerme tikel bir alanı kapsayan bir önerme olup empirik dünya için geçerlidir. Şöyle ki; varolmanın özü ve itici gücü insan iradesinin dışında olduğundan, varolmak zorunlu bir çabaya dayandığından dolayı, varlığın anlamı bağlamında varlığı açımlayan mutlak bir içerikten hep yoksun kalacaktır. Bu durumda mutlak bir varoluştan değil, ancak varolma çabalarından söz edebiliriz. Peki bu varolma çabalarının bir sonucu var mıdır? Bu sorunun yanıtını ikinci ve geneli kapsayan önermenin içinde bulabiliriz; genel olarak varlık sonuçsuz bir son olan ölümü de kapsadığından dolayı, bu ölüm bilincine yüklenen varolma çabaları hep sonuçsuz bir eylem olarak kalacaklardır.

2- Salt Bir Tutsaklığın Eseri Olarak İnsan

İnsan belirli zamana tekabül eden bir varlık olarak, ancak belirli bir zamana ait sınırlı bir mekânın kaderi olabilir. İnsanı açımlayan tüm göreli değerler, kendisi için bir varlığın, kendini varetmek için yine kendine dönen kendine ait değerlerdir. Bu bağlamda insana ait değerler olan bilim, sanat ve felsefe özgürlük idealleri olarak görünseler de, onların içeriğini belirleyen asıl şey, genel olarak tutsak olmanın kendini açımlayan sonuçsuz devinimleridir. Burada tutsak olmanın bilinci, kendini yok etme çabasıyla aldatıcı bir özgürlük bilincine dönüşür. İnsanın özgürlük bilinci hiçbir koşulda özünü önceleyemez. Onun özgürlük bilinci, tutsaklık bilincinin kapsadığı bir bilinçtir.

Salt bir akla sahip insanın belirleyici olma durumu, tutsaklık bilincinin sınırları içinde gerçekleşir. İnsanın bu sınırlarda bir özbilinç olma gururundan başka, övünebileceği hiçbir gerçekliği yoktur. Bilim, sanat ve felsefe bir işlev olarak, işlevinde sonsuzluğu, onun işlevini değiştirebilecek tarzda etkilemeyeceğinden dolayı, onları yaratan insan, onlardan kaynaklanan gururunda hep sınırlı kalacaktır. Böyle bir durum sonsuzluk karşısında salt bir yenilgidir. İnsanlar sınırlı yengiler içinde sınırlı hazlar duysalar da, bu hazlar onların sonuçsuz girişimleri olarak kaderlerini belirler.

***Not:* Bu yazılar muhtelif zamanlarda kedilerime verdiğim felsefe derslerinden özet olarak alınmıştır.**

HÜSEYİN KURNAZ

horul

ben annemin belki en küçük kızıyım. tuhaf bir önsezi beni kasım'da meşhur olacağıma in dıran. kime sorduysam istemezdim dedi. ben isterdim. bir arabam olacak üstü açık. bir ar daş yanımda. şehri öylece dolaşacağım.

methi'ye bir mobiltelefon alacağım. o beni daha çok arasın sorsun. kirasını öderim yaşad yerin. bol bol uyusun. kabul eder ya da etmez, bulurum bir yolun. la sagrada'yı seyretmeye derim barcelona'ya, luna'yı bulurum, neyim varsa onunla paylaşırım. luna başka, bütün e borçları öderim. kurtulur muyum. beşbin tane cd ve bir disk player da alırım methi'ye ayrıca benim çocuğum. hastalanmasına hiç dayanamıyorum. meşhur olurum ama bunu bilmez kims hatta ben bile. bir gün evimde çekim yapılır. mesala MTV. koltukta otururum. saçlarım perişc sigara içerim. filter embassy. üstüste belki beş kazak giymişim, niye mi. (Violently happy) be hava soğuk. bir şeyler konuşurum. konuşmam. susarım. kameraya bakamam. sigara içemer bir şey içerim. brandy. halet-i ruhiyeme bağlı. belki yüzümdeki ve bedenimdeki utangaç ifa kaybolur. gökyüzüne bakar gibi bakarım yüzüne insanların. çocuk gibi konuşurum onlara. ot

SIXTH AVENUE

MTV

6.

sevgilim olur. hiç kimse hiç kimseyi kıskanmaz. bense hepsini severim, biriyle kelebek vadisi'ne belki biriyle kli-manjero'ya, timbuktu, acapulco, venice, sahara'ya, biri-siyle de mars'a. biraz solaris. regüler bir tarifeye göre olamam onlarla. kaybederim. isimlerini unuturum belki ama tatlarını bilirim. önemi yok bunların. benim adım lo-ver. methi bana böyle diyor. bunu bilir herkes. sen bile, sen bile.

beni ilk (ve son) kez hayatımda refüze eden tatlı büyü, bir daha ülkesine gitmek isterdim seninle. maymunların tezgahta cirit attığı sıcak pazar yerlerinin, altın kubbeli pembe sarayların, sihirli lambaların, uçan halıların. (ve fil-

lerin üzerinde çıngırak sesleriyle alınan uzun yollardan sonra bir sabah, kırmızı çadırların kurulduğu çölde çay içmek istiyorum seninle. tam o anda esen rüzgardan, havadan sudan, plastik sanatlardan filan konuşmak, çılgınca gülmek, belki sen diyeceksin, let's go to america darling, kafayı mı üşüttün, new york'a götür beni. bilmiyorum. olur gideriz, seninle new york'a da giderim. seviyorum seni. kalbimdeki en yalnız aşk, bu. büyüledin beni. bu deli büyü benimle birlikte büyüyor. sana söylediler mi, bilmiyorum. oysa elin elime değmemişti. oysa elim eline değmemişti.

O CAN'T YOU SEE...

sting bölgeyi iyi biliyor. belki aylarca dolaştı amazon'u. yerlilerle yaşadı. onun bütün yüzünü, vücudunu boyadılar. halkalar taktılar. içki içti, dans etti onlarla, yay çekip oklar attı. belki şarkı söyledi. (o can't you see, you belong to me).

amazon'a yalnızca sting'le giderim.

mississippi ve onun suladığı bütün vadileri gece gündüz yürüdü o. yağmur ormanlarında uyudu. saçları, sakalları uzadı. gittiği yerlerde hiç kimse bilmedi onu. brasilia'nın güneş renkli yağmur ormanlarında asoşeytipres yoktu. ben yoktum. richard bronson yoktu. karşılaştığı hiç kimseyi tanımadı o da. hoş değil mi.

çok hoş.

bana gelince, benim de nerelerde dolaştığım bilinmez. adem'den sonra kaç babam oldu, kaçıncı kuşağa ait bir meyvayım. tadı damaklardan silinmez, en merak ettiğim şey bu, hayatta. doğu denizi ah, nasıl mavi. defalarca söylendi.

amazon'a yalnızca sting'le giderim.

WHO AM I VE KARY

annemin doğurduğu en son kız benim. o karlı kıştan bu yana pek çok zaman geçti, belki de sıcak bir yaz günüydü bilmiyorum. sabahla bir, güneşle eş zamanlı doğduğumu ebe söyler ama. ben aslında hep sakin, hep usul yolları seçtim. önemli bir yeteneğim yok. herhangi bir alçakgönüllülüğüm yok benim. hayat bana sadece ilkel bir yaşam arzulamayı öğretti.

bir kedim vardı, Kary. mahalledeki tarihi çay bahçesinde bulmuştum. yok yok sultan bahçesi'nde. bir gün sevgi onu sokağa attı. daha bebekti Kary. bir daha dönmedi. mahallede her büyüyen kedi artık Kary'ydi. sonra orayı terk ettik. kocam Kary'yi hiç sevmedi. şimdi her geçen günle daha beter, içimde hep erecekmişim gibi bir duygulanım (bozukluğu). aslında erilecek bir şey yok. elimde yalnızca, sirkeci'den halkalı'ya bir return ticket. hepsi, hepsi bu. dünya dönüyor oysa...

üsküdar'a giderken ne oldu bilmem.

atı alan üstüdar'a kaçtı. üsküdar kimin umurunda Allah aşkına. aksilik kesmenin alemi yok. şunun şurasında birazcık eğleniyoruz. abicim. bir an için ters yönde dönmeye kalkışırsam, bildiğimiz dalga teorisi'ne göre kör alan oluşur. artık hiçbir şey dönmez. bu da bir çeşit teori. husule gelecek olan dönme momentinin haddi hesabı olmasın diye sırf aynı yönde dönüyorum, ki sadece gülüyorum. inan geçemiyorum önüne. sen hiçbir şey yapamazsın. belki hiçbir şeyi check-but edemezsin, my love! bir başka kadını daha sevemezsin. I'm afraid, benim çılgınlığım universal. (aslında, herkes çılgın erasmus'a göre) give me a kocaman kiss now!...

MITAKA CIIK, TOKYO

tokyo'da, otana street'in girişinde yeşil döner dükkanı... usta pencerede, yontarak, kâh budayarak dönenleri -testereyle- özenle ekmeğin arasına diziyor, ustanın rengi sarı, ayak numarası otuzaltı. doğuştan bıyıksız. kirpikleri simsiyah, aşağı kayık. (ne güzel yoraşır ince bele) otana street'in girişinde, mitaka city, yar yar aman. yuvana dön yavrum, baban affetti seni (yalan, divanın altında) dönemem ana, yok dönüşüm... dümdüz git, önce sağa sonra sola dön oğlum o zaman. doktor gözünün akını yiyim hayata döndür beni. bir kara depresyonun pençesindeyim. süt içmiş kedi gibiyim. lüzumsuz duruyorum hayatın ortasında. durmadan bisküvi yiyor sigara içiyorum. yüksek pencelerden aşağı kontroller....en aşağılık kulun görüyorum kendimi. herkes içlerinden biri sanıyor oysa. ben en fazla duman olmak istiyorum. toprağın altından da üstünden de korktum hep. kek alıyorum aşağıdaki fırından durmadan. telaviv'li tezgahtar bana tuhaf tuhaf bakıyor. neskafe kek sigara, herkes gibi olmayı deniyorum yeniden her akşamüstü. prenslerim kurbağaya döndü. kurbağalarımı kimler öptü dudağından. eniştem niye beni öptü ayrıca. hangi eniştem, hangisi. cevapla.

uyumaktadır.

eğer sen öptüğünde adam olmazsa kurbağa, panik yapma, karamsar olma. prenslik an meselesi, suyu ısıt. sakin ol. biraz bekle. sonra üzerine hafifçe sirke gezdir. turnusol kağıdıyla check et. kurbağayı vıraklatma!

tilkiler hangi anda dalaşıyor sevgilim, ah kimseler bilmez. ağzına döndüremeyeceğin lokmalar tıkma sevgilim. dönüşü olmayan yollar'dan çizme bana. çiz. çiz ama şöyle havalı olsun biraz. pikassovari olsun, gören çatır çatır çatlasın günüsünden. hayatın tadı gelsin. sagapo, vu agni, yani, tiyamo sevgilim. ben ne güzel yaraşırım senin beline, yalan mı. gerçek mi. yoksa sadece rüya mı görüyorum.

AŞKIM VE NEFRET

bir gün aşkım ansızın nefret'e döndü. her şeyden habersizdi aşkım, mutfakta sufle yapıyordu. kapı çaldı. nefret. çat kapı çıkageldi. randevusuz. elinde bir demet forget me not, ıslak. kimdir o, seni seviyorum. kimdir o, yine seni seviyorum. (shake for me girl, I wanha be your back door man) kapıya açtı sonunda aşkım. yağmur başlamıştı. sigara içiyordu nefret sokakta. her şey maviye dönüyordu. onu dudağından öptü usulca, içeri çekti. mutfakta sufle yandı. süpriz değil bu! zaten önceden çıkıyorlardı. kime ne. birlikte mutfağa doğru yürüdüler. birlikte mutfağa doğru yürüdüler.

Uçak

for the attention of you, love. hu la la. thank for your enquiry ve hatta. başka neler ilgi alanlarına girer senin. yumurtayı ekmeğe çarpar bularsın. kontakmısınnesin. ispanyol musun bana sabah sabah omlet yaparsın.

üzerinde

kırmızı

geceliğin...

KEDİNG AND KEDİNG

sofanın üstünde ince, siyah bir kedi gibi uyumayan ey güzel yaratık, ve su gibi ses siz... ona erişemeyeceğini ve onun da sana (yüklemi nerde cümlenin!) bildiğin halde halen kek gibi düşünmenin hesabını kim verir. kendini kuşatılmış şu alanda kızıl renkte başka her şeyden çakan gerçek boğa ile kavgada buluyorsun... (don't give up the fight) üzerinde kırmızı geceliğin... böyle bir şey yok, güzel hayatım. sevgilim zannettiğin şu artistik kedi. sadece bir hiç. süt gibi sessiz uyuyor bak. gel otur kucağıma. kendini herkesten daha deli buluyorsun. bunun da alemi yok. kim kaybetmiş ki sen bulası dedi. o sadece çok yorgun. saçları uzuyordu...

ilk defa bir kedi senden hoşlanmadı, Milly. sırf sen verdin diye hep deli olduğu ma maları yemedi. tavşanlı, hindili... odasını gasp ettin. gece kapıyı kapadın. onu salma dan içeri. buna cesaret edemedin. hadi itiraf et. bir zavallısın! sabahları yalnızca s cak olduğu için geldi yatağına. bir kenara kıvrıldı. sana hiç sokulmadı. bir şarkı bil mırıldanmadı. çok düşünmeye başlamıştı, çoook... senden bile çok, ne üzerine, hang konuda bilmiyorsun. you don't know. you don't know hiçbir şey! odana gir. yıkıl ka şımdan. thank you for your interest, anyway. (yok mu başka ilgi alanların senin. ç bahçeyi çapala. sula. sigaraya başla. boyama yap. gökten zembille. fırçala.)

we never look forward to seeing you, baby. ah my baby! kendini topla. nasıl dön yorsun... (once upon a time I was falling in love...) ne yapsan duramazsın. (now I' only falling in you) hatta ne yapsan...

kuzeyde hava bulanık. (kuzey anadolu'nun kozmik lacivert yayları, yüksekler...)

başımın etrafında sedef bir ağrı,

damardan bir kırkikindi iklimi...

yağmur damlaları.

doğu denizi durmadan mavi. sadece turn around me. okey mi.

dervişim ol bembeyaz. dellendir me.

Aslında daha dünyayı görmeden (Burkina faso, jakarta...) ve doğduğun ilkbahar s bahından bugüne pek de öyle bir zaman geçmiş değilken çocuk, çok şey yaşadığ düşünmek niye. çok aşık olmanla ilgili mi. peki ya hiçbirşey yaşamadığını kurgulam ne kazandırdı sana. hiçbir şey. hiç birşey. bir cevap olabilir mi dalgalanan ruhur suladığın yaşlılar, öpüştüğün çiçekler, babamın ilk futbol maçı, ikura yerken güzelleş japon kız, memorial fetişlerim...

hepinizi dağıtırım lan. dağılın.

İsimler:

Mathi, Luna, Embassy, Kary, Sevgi, Tokyo, Otana Street, Mitaka City, Nefret, Aşkım, Milly, Burkina Faso, Jakarta, Ikura, Japon kız, MTV.

LC

SIMAY KURBAĞAYI ÖPMEK

"Annesi kendisini anlamıyordu. O annesini anlamıyordu. 'Belki' de birbirlerini anlamıyorlardı. Herhalde. 'Keşke' aralarında hiç 'soru-cevap' dolu cümleler olmasaydı. O zaman belki konuşmaları daha gerçek olacaktı Kantindeki kurumuş çay ve kahve döküntüleri dolu lekeli masaya kitaplarını bıraktı. Sıkıldı 'belki'li, 'keşke'li cümlelerden. Dağınık düşünceleri ile ince montunu sandalyenin arkasına sarktı

Hava sıcaktı. Karakış geçmiş, bahar gelmişti Geçen yaz çok severek giydiği siyah ince dik yaka kazağı bugün ilk kez giyiyordu Bu kazağı ile uzun dalgalı saçları, güzeliği yine ortaya çıkmıştı Çıkıyordu. Gizlice yüzünü eğip gülümsedi, sanki kitabını alıyormuş gibi yaparken. Aldı da Sıkıntıyla açıp karıştırmaya başladı, amaçsız. Yeni girdiği üniversitede yeni arkadaşlarından yeni davranışlar, yeni yaşam tarzları öğreniyordu bu yıl. Uzun boylu, gençten çok, genç bir adama benzeyen 'her zaman hafif sakallı' son sınıf öğrencisi ve onun arkadaşlarını mı bekliyordu acaba? Belki Oturduğu yerden uzaktaki loş pencereden dışarısı zor görünüyor, bol güneş ışığı sarısı en çok oradaki masaları aydınlatıyordu. Yanlış masaya oturmuştu. Eşyalarını topladı, ışıklı pencereye doğru yürüdü; dudaklarında hemen siliniverecekmiş gibi bir gülümsemeyle.

Kantinden çıkıp istemediği ve de vize zorunluluğu olmayan derse ***gitmeliydi/gitseydi***

Arkadaşları biraz sonra geldi Sonra öteki arkadaşları, daha az tanıdıkları, derken büyük bir grup oldular. Nereye gitselerdi? Sinemaya mı? Rock bar'a mı? Tartıştılar Sinemadan vazgeçildi Kalktılar

Kıyıdaki bankta, güneşte biraz kitap okuyup akşam üzeri okula uğrayıp kendisini arayacağını söylediği lise arkadaşını ***bekleyebilirdi/bekleseydi***

Hep beraber kalabalık bir grup olarak, eski bir binanın ikinci katında yer almış, vagon gibi bir mekân olan rock kafeye gittiler Girişte büyük madeni bira kutular, yine oradaydı. Üçüncü biradan sonra tuvalete gitti. Dehşetli uğuldayan müzik azalmıştı. Saçlarını düzeltti, makyajına göz attı. Biraz bakışları matlaşmıştı o kadar. Çıktı. Bar kapısına yürüdü. Üç dört adımdan sonra kalın kapıyı zorla kendine çekti. İçeriye, kesif/yoğun müziğe girdi. Masaların arasından geçerken geçen ay bir ara tanıştığı birinin onunla göz göze gelmeye çalıştığını hissetti/sezdi/gördü. Yere bakarak yoluna devam etti.

Belki biraz duraklayıp bir uğrayıp onunla ayaküstü bir iki cümle ***konuşabilirdi/konuşsaydı***

Daha sonra Rock-bar'dan çıktılar. Deniz kenarında diğer bir başka mekâna, aralarından birinin geçen yıl orada gitar çaldığını söylediği bir Pub'a doğru yola koyuldular. İki taksi ile. Taksi şoförünün dinlediği ağır arabesk üzerine önce münakaşa edip sonra bunalınca daha henüz gidecekleri yere gelmemişken indiler Neşeyle yürümeye koyuldular.

Artıp eve gitmeliydi, 'bu kadar yeter' diyerek. Ama neden? Kendisine daha az sorular ***sormalıydı /sorsaydı***

Sahilde hep birlikte yürürlerken, gecenin bir vaktinde sigarası bitti, aynı anda da eve telefon etmesi gerektiğini ve bunu da unuttuğunu hatırladı..."

Okumasını yarıda kesip "Bu yazdıkların" dedi; gözlüklü ciddi yüzlü, beyaz kazaklı, uzun saçlı, dergiyi çıkaran genç, "çok amatörce." Okulun dergisi beş yıldır çıkıyordu. "Üç yıldır bu dergiyi yönetiyorum Birçok yazı okudum, ona dayanarak söylüyorum, yazında olay yok. Kısa, güncel notlar. Ustelik tamamlanmamış. Birden bitmiş. Sanki sıkılmışsın gibi. den ekini yerli yersiz çok tekrarlıyorsun. Bu haliyle dergide yer alamaz." Kibar ve sahte bir gülümseme ile "Bakalım ikinci yazı neymiş?" dedi. Etkili olmaya çalışan tarafsız bir ses tonu ile konuşmasına özel bir özen gösteriyordu

"Yıllardır annem, babam ve arkadaşlarının neşeli, içkili keyifli akşam yemeklerinde yaptıkları konuşmaları sessizce dinledim. Sık sık değiştirilen güzel müzikler eşliğinde hayat, toplum, felsefe, davranışlar, dünya .. ve zekâ sevinçleri ile süslü bol bol espriler, konuşmalar.. Kımıldayıp duran insanlar, arada salona yayılan. Kalabalığın (Şimdi seçkin olduklarını anladığım) arasında sıkılınca odama gider, kendi müziğimi dinler, günlüğümü yazardım.

Günlüğüne yazmaya şimdilerde de devam ***etmeliydi/ etseydi***

Sonra tekrar 'kapalı TV'li salona giderdim. (Evet, kendi odama 'gelir' ama salona 'gider'dim) Her zaman bana hep doğru, net yorumlar, bilgiler verir, bir tür beni de aralarına katmak isterlerdi büyükler; 'sevimli görünme yanlışlığı'na düşmelerine aldırmazlardı bile; az içkili ve çok içten tebessümleri ile benimle ilgilenmeye çalışırlardı. Benim iyi yetişmemi istediklerini çok sonra anladım. Ama o zamanlar anladığım onların ne 'dedikleri' değil bana karşıki iyi 'davranışları'ydı. Tekrar odama, günlüğüme dönerdim."

Okulun dergisini çıkaran, yarıda kesti yüksek sesle okumasını. "Şimdi de son yazıya bir göz atalım" dedi.

"Onun beni öpeceğini hissettiğimde karşı koyulmaz bir ürperti ile heyecanlanıyorum, nerede olursak olalım Orta sonda iken hep 'Yanlış Kurbağayı Öpen Prenses'in henüz yazılmamış öteki masalını düşünüyordum sık sık. Sonra geçti, unuttum. Ama daha eskiden, çocukken bir ara rüyama sık sık ..."

Birden suslu, arkasına dayandı derginin sorumlu yönetmeni; susuyordu. Konuşmadan öylesine sessizce duruyordu. İki kişiydiler derginin hazırlandığı odada ve bodrum katındaki büyük hidrofordan, okulun her tarafından duyulan (gelen) gizli uğultu daha da artarak sürüyordu. "Olmamış" dedi, "Yazdıkların yazı değil. Sade olmaya çalışan ama başaramayan pek çok ucuz, basit cümleler; bunları yayınlayamayız Sıradan saptamalar. Duygu ve düşünceler çok sığ. Yaşam yok bu satırlarda." "Peki," dedi genç kız, elini uzattı okunaklı iri iri harflerle yeni aldığı tükenmez kalemiyle ve de çok büyük bir dikkatle temize geçtiği kağıtlarına doğru. Sonra birden durdu, caydı/vazgeçti.

-"N'apıcam şimdi; almam gerekir mi bu kağıtları-yazıları geriye?" diye sordu. Aynı anda da, yine soru sorduğu için kızdı kendine

Artık kendini olur olmaz kurcalamamak ***incitmemeliydi/incitmeseydi***

TARIK SIPAHİ

artık

Soğuk bir geceydi. Ben ve bir arkadaşım evdeydik. Oturuyorduk. Can sıkıntısı üzerlerimize sigara dumanlarıyla birlikte çöktüğünde ikimiz de çaylarımızın son yudumlarını içiyorduk. Gözlerine baktığımda gecenin sona eriyor olmasından dolayı duyduğu sıkıntıyı hissettim. Telefona sarıldım, tuşlara bastım. Onları aradım. Bizim gibiydiler, yani iki kişi. "Geliriz" dediler,

eskisi

"yalnız yanımızda bir kişi daha var, o da gelir." Adı? "Tamam" dedim.

Size başımdan geçen bir olayı anlatmak istiyorum. Belki de en önemli aşkı demek daha doğru. Onu ilk kez ne zaman gördüğümü sonraları sık sık anımsamaya çalıştım. Aklıma ilk gelen şey şu: Üç kişiydik. Ben, bir arkadaşım ve o. Size komik gelebilir ama, onun ilk kez memelerini gördüm. Tabii bunda biraz büyük olmalarının da payı var. Yoldaydık, yürüyorduk. Benimle onun arasında arkadaşım vardı. Arkadaşımın gövdesinden fırlıyor izlenimi veren, batan güneşin tam önünde ritmik olarak sallanan iki mor meme. Bu anın ardından, hayatı hep uzayıp giden bir yol olarak düşledim, kaderin yollarla bir ilişkisinin olması gerektiğine inandım.

Gece. Ben arkadaşımı hiç böyle görmediğimi düşünüyorum. O radyoyu dinlediğini sanıyor, aslında benim gizlice kasetçalara koyduğum kaseti dinliyor. Bana bakıyor. Sonra yürürken adımlarını bana uyduracak, sık sık doğum günümün tarihini soracak.

...nedensiz uğraşları, anlaşılmaz tutkuları...

Şimdi düşünüyorum da, bizimki arkadaşlar arasında oynanan masum bir oyundu. Ona kendimi beğendirmek için yaptığım gösterileri hep büyük zaferlere dönüştürdüğümü sanırdım. Onun evden dışarı çıkmadan önce aynanın karşısında saçlarını nasıl taradığını düşünürdüm, heyecanlanırdım. Gariptir, tüm heyecanım onu gördüğümde baş edilmesi güç bir kaygıya dönüşür, benliğimi boğucu bir nefret kaplar, ondan uzaklaşmaya çalışırdım. Benimle buluşmaya gelmeden önce hiç saçlarını düşlediğim gibi taradı mı?

Odamda başka birisi var. Bir de tuvaletle banyo arasında gelen, sonra hemen geçen hafif bir kalp ağrısı. Başka sorun yok. Kim olduğunu bilmiyorum. Bilgi toplamalıyım. Burada insanı kendi sınırlarını zorlamaya iten bir eksiklik duygusu olmalı. Birazdan bana bir hediye verecek. Ruhsuz, zevksiz bie pakete sarılmış, pembe fiyonklu, açmak isterken elleri boyayan adi bir boyayla boyanmış. Ya da bana öyle geliyor. Ya benden önceki hayatı? Yıllar önce beni terk ederken bıraktığı notta yazdığı gibi: Benden öncekiler beni ilgilendirmiyor, önemli olan sendin. Tersi? Olabilir. Dışarı çıkmak istiyorum. Soğuk engelliyor. Beklemeliyim.

Tamam yalnızdım. İçine kapanık, çevresindeki insanları dönüştürerek düşlerine konu yapan, nedensiz uğraşları, anlaşılmaz tutkuları olan insanların yaşadığı bir ülkeden geliyordum, doğru. Ama yine de ondan fazla bir şey beklemiyordum. Şuna benzer bir soruydu kafamı kurcalayan: Ben neden klasik müziğin tutkulu âşıklarından biri olamıyordum? Yıllar sonra, yani onu sadece düşlerimin ayrılmaz bir parçası yapabileceğimi, o ruhu ancak başka kadınların bakışlarında bulabileceğimi, şeylerin bütünüyle olmasa bile kısmi olarak değiştirilebileceğini anladığımda

gibi

klasik müzikle ilgili kafamdaki soru işaretleri beni rahatsız etmemeye başladı. Onsuz bir hayatı sürdürmek zorunda oluşumun verdiği dayanılmaz çaresizlik beni esir aldığında uzayda müzik olmadığını düşünmek beni rahatlatıyor, bugünün müziği ruhumun sonsuzluğa açılan bir pencere olarak varlığını sürdürdüğünü hissetmeme yardımcı oluyordu. Ilık yaz gecelerinin serin rüzgarları hâlâ gözlerimi dolduruyor ama klasik müzik dinlemekten vazgeçtim.

Ona ondan öncekileri anlatıyorum. Nasıl acılar çektim, nerelere gittim... Aslında ben... Cümleler açık değil. Mutluluğun değişim değeri türünden saçmalıklar. Beni anlamasını istediğimden pek emin değilim. Kendi anlaşılmazlığımla kendim baş ederim. Aklıma mavi fon eşliğinde okunan şiirler geliyor. Hissettiğim saçma sapan hüzün, gözlerimin ağrımasına neden olan mavi acıyla kesintiye uğruyor. İnsan hayatında kaç kez kaderindeki insana rastlar?

değildir.

...dolunaylı bir gecede

küçük kayığımla

gezerken...

Gelecekle ilişkili tüm yatırımlarının anlamını yitirdiğini düşünen bir adamı hayatını sürdürmeye zorlayan şey nedir? Bundan sonra yaşanması gereken yıllar kalmıştı geriye. Kaybedilen zamanın değerine ilişkin önemli bir ipucu. Dayanabilirseniz eğer, bu acıyla hesaplaştığınız zaman hissettiğiniz yükselme bütün soruların başka bir dilde sorulmasına neden olacak, acıların kaderinizin en önemli parçası olduğunu anlamanızı sağlayacaktır. Onu ilk gördüğüm günden son gördüğüm güne kadar bana acıdan başka bir şey veremeyeceğine inanmıştım. Yine de onu bir kez daha görmek, bir yerlerde karşılaşmak için neler yaptığımı anlatsam inanmazsınız. Ona olan tüm öfkemi kustuğum günden sonra bile geceler boyu, uyumadan önce, hep yollarımızın tekrar kesişeceği günü düşlemiştim. Mesela yağmurlu bir günde sırılsıklam yolda koştururken arabamla onun yanından geçiyorum, mesela dolunaylı bir gecede küçük kayığımla gezerken denizin tam ortasında ona rastlıyorum, mesela geceyarısı telefon çalıyor...

Bir gün mutlaka tekrar karşılaşacağız.

Benden hoşlanıyor. Onu güldürdüğümü sanıyorum. İkimizin de kalpleri uçucu. Gülüyoruz, sonra bir bakmışsınız dalgın dalgın bakıyoruz. Geceleri sokaklarda saatlerce yürüyoruz. Onu daha önce hiç görmediği yerlere götürüyorum. Gördüğü yerleri sürekli eskiden yaşadığı yerlere benzetiyor. Şaşırıyor. Bunu ifade edişi oldukça soğuk. Zaman zaman sürekli konuşuyoruz, sanki sessizliğimizden intikam almaya çalışıyoruz. Ben onun yanında her zamankinden az konuşuyorum. Konuştuğum zamanlar ise ağzımdan sert sözcükler çıkıyor. Sert şeyler yapmak içimden gelmiyor. Geceler birbirini kovalıyor. Ona bakmak güzel, yazmak zaten alçaklık.

YAĞMUR TAYLAN

ŞAPKALIK

büyük bir olasılıkla kendi hikâyemi yazacaklım. kendi ve hikâye kelimeleri üstünde durdum. saymalık oydu ki yazma kelimesine yaklaşamıyordum bile. benimkisi basit bir gerçeklerden kaçma durumuydu. yazamıyordum ve inatla yazmak istiyordum. belki en kötüsü de hep yazıyordum genelde saçma şeyler bunlar. şimdi olduğu gibi. "şimdi olduğu gibi" yazmamın sebebi yazanı yaratamak, okuyanı ise oyalamak. ekleme yaptığım bu eklemeyi niye eklediğimi ise ekleyemeyeceğim. işte böyle kelimelerle anlamsız bir boğuşma benim yaptığım. nedenini anlayamadığım bir sürü şey çıkıyor satırlarımda karşıma. anlayamıyorum ve anlatamıyorum...

örneğin az önce kendimi dolabımın şapkalık bölümünde tasavvur ettim. yok, tahayyül demeliydim. her neyse, elbise fırçamı ters koyduğum için üzerinde ilerlemek oldukça zordu. ayaklarıma batan kıllar geçici acılar yaratıyordu. o kadar zaman dolaşıp en sert kıllı fırçayı aradığım ve satın aldığım için kendime kızdım. bir an önce tozlu zemine döndüm. oldum olası toza karşı alerjim vardır. dışarı çıktığımda şapkalığın tozunu silmek için karar vererek köşede duran kitaplara yöneldim. önümde apartmanlar gibi duran kitapların kapaklarını açamayacağımı anlayınca sadece üzerlerindeki yazıyı okumakla yetindim. en önde cehenneme övgü'yle gündüz vassaf vardı. hâlâ okumadığım için hayıflandım. diğer kitapları okuyacaktım ki hepsini önceden kâğıtlarla kapladığımı fark ettim. takvim yaprakları ya da posterler. evet, şunun üzerinde freddie mercury'nin şov elbisesinden bir kol gözüküyor. okuduğum kitapları görmeyi hep sevmişimdir. basit bir tatmin işte. kendini bir şey sanma duygusu. ama okumadığım kitaplar, hele birarada karşıma çıkmışlarsa sıkılırım. neden okumuyorsun, ne zaman okuyacaksın sorularıyla saldırırlar. sıkıntı içinde siperi hayli kirlenmiş beyaz beyzbol şapkama doğru ilerledim. beyzboldan anlamam ama bu şapka kelimi kapatma konusunda çok başarılı. m.f.ö.'nün mazhar'ının şapkasız halini düşünün. ben onun bir tutam fazlasıyım. ama yine şapkalısı. bu kirli şapkadan, bunu da temizleyeyim kararıyla üzerinde nike yazılı olana vardım. temiz oluşundan nike'li şapkamı az sevdiğim belli oluyor. hem kullanılmadığından tozlu da. burnum kaşınıyor. alerji. hemen uzaklaştım ve şapkalıkla ilgisi olmayan bir şeyle karşılaştım. bir arkadaşımdan aldığım bir çift asker künyesi. evet, bir ara modan olan şu asker künyelerinden. yalnız bu onlardan değil. yani dükkânlarda satılan, üzerine istediğin ismi yazdırdığın, şıngır mıngır takılan künyelerden değil. bu bir askere aitmiş. miş'li geçmiş zamanı kullanmamı akıllı okuyucular hemen anlayarak askerin şu an ölü olduğunu anlatmaya çalıştığımı anlayacaklar. aptal olanlar ise ya anlamayıp öylece benim açıklamamı bekliyorlar ya da askerin bu künyeyi kaybettiğini, başkasına verdiğini zannediyorlar. akıllara teşekkür ederek bu künyenin sahibi olmuş olan askerden biraz bahsedeyim. boynunda künyesiyle aynı görevi aldığı kendisi gibi askerlerle dağ-taş dolaşıyormuş. konumu itibariyle ölüme yakın yaşıyormuş komşu gibi diğer arkadaşları gibi o da bol bol ölümü düşünüyormuş. ölüm hakkında okumuş, yazmış, konuşmuş ve sonunda kendince bir ifade kullanmış. hani şu ölümün, yaşamın diyalektik bir dostu olduğu düşüncesi. boynundaki metal künye ise (bilenler bilir) ona hep işlevi gereği ölümü hatırlatıyormuş. kısacası, ölümün peşinde koşarken birden yaşamın boynunda asılı olduğunu kavramış. ama tahmin ederseniz ki (mutluluklar cücedir) bu kavrayış onun ölümle tanışmasını geciktirmemiş. şimdi bazı okuyucular karşımda duran bu soğuk künyenin uğursuz olduğunu düşünebilirler. düşünsünler. ben bunu geçip şapkalığın dolap kapağından yana kenarına gitmekle meşgulüm. bu boyumla aşağıya baktığımda şapkalık yerine kendimi ayakkabılıkta "tahayyül" etseydim diye kendime kızıyorum. eğer buradan inmeyi başarabilirsem gelecek sefer sizlere ayak kokulu bir yazı yazacağım.

CENGİZ ÖZDEMİR

Unufaktır.

14 Nisan, Perşemb

"...davranışlarında, eski alışkanlıkların
yabancı gelen küçük değişiklikler yapmıştı
Örneğin eve dönmek için acele etme
ihtiyacını duymuyordu". (**

I.

Bir salon. Yerde yer yatağı. Birisi uyumakta-
dır. Yorgan üzerine çekili olduğu için cinsi-
yetini bilemiyoruz. Yanındaki yer ise boştur.
Orada birisinin yattığı bellidir; yastık, yorga-
nın ve yatağın büyüklüğü vs.
Kamera, duvardaki resimi gerçek boyutta
alarak işine başlar. Resim, "post time"dır.
15 saniye hareketsiz kaldıktan sonra, müzik-
le birlikte, kamera "geri geri" gitmeye baş-
lar. Müzik, Greatful Dead'dir. Kamera ya-
vaş yavaş geri giderken önce üzerine perde
konarak ışığı engellenmiş lambayı görür ita-
bii aslında gece olduğu, "Post-time"in hafif
karanlık görüntüsünden de anlaşılabilirdi].
Sonra yatak görünür...
Kamera yatağın tümünü alır
ca bir süre durur ve
görüntünün
s e -

DERİN

ANLAYIŞ

yirci ta-
rafından algılan-
masına izin verir. Sonra
yine ağır ağır sola döner. Sola
dönerken perdeyi arkasına almış, salla-
nan iskemlede oturan ve pencereden bakan
T.'yi görür. T. görülmemektedir ama nasılsa
pencereden dışarıyı seyrediyordur.
Kamera bunu "anlamak" için T.'yi soluna alır
ve pencerenin sağ ucundan gösterir.
T. yine görünmemektedir.
Kamera bu sefer sağ üçtaki perdenin boşlu-
ğundan dışarıyı gösterir. Uzun bir sokak...
İki tarafa dizilmiş apartmanlar.. Işıklar... Yo-
lun sonu belirsizdir.
Bir apartmanın üst katında olduğumuzu anla-

İçinden

rız.

Sokak boştur. Lambalar yanmaktadır. Bir araba hızla fren yapar ve sokağın tam ortasında durur. Gülen bir kadın iner. Ardından şoför de gülerek iner. Kolunu kadının beline sarar ve apartmandan içeri girerler. Hafif sarhoştular.

Sokak yine ıssızlaşır. Kamera sokağı seyreden T.'ye geri döner. Ve sokağı, onu seyreden T. ile birlikte seyreder. (10 saniye).

Kamera dayanamaz ve sonunda tamamen dışarı çıkar. 180 derece dönerek, bu sefer T.yi ve oturduğu apartmanı gösterir. Onunla aynı yüksekliği koruyarak geri çekilir.

Sokağın ucuna kadar.

Diğer apartmanlardaki ışıklar sırayla tek tek söner. İstiklal Marşı, Greatful Dead'e karışırken yalnızca T.'nin ışığı kalır. Sağa sola dönmekten yorulan kamera o zaman durur.

II.

Greatful Dead'in müziği birden metalikleşir. Üşüyen kamera eve tekrar girmiştir ve bu sefer bir walkman'i çekmektedir.

T. iskemleden kalkar ve perdeyi kapatır. Kamera T.'nin ensesinden olan biteni izlemekte ve anlamaya çalışmaktadır.

T. yatağa döner. Yorganı hafifçe çekerken, uykusunda soldan sağa dönen kızın saçları eline takılır. Bu tesadüfü gören kamera tekrar çalışmaya başlar. T. kızın saçını okşar ve sorar:

- Uyuyor musun?

Kız, uyanmamıştır. Bu sefer, sağdan sola döner. Tekrar sorar:

-Uyuyor musun?

Kız uyanır. Çok güzel bir rüyadan uyandırıldığı için somurtur. Kızarak T.'ye döner:

- Kaybettim işte, senin yüzünden...

T.'nin yüzü ifadesizdir:

-Kaybettin mi?..

...gökkuşağı ağlayan bir kedinin sesini taşıyor ...

III.

T. bir selvi ağacının dibine oturmuştu. Karşıda Buda insanlarını (yani kendisine inananları) sonsuz barışa çağırıyordu.

Kitap boktan bir insan ilişkisini incelemeye, irdelemeye çalışıyor ama her defasında elinden kayıp yere düşürüyordu. Kitaptan kafasını kaldırdığında, yerde Tereza, Napoli, Jack, Sevgi, Milan, Adamec ve onların bir merdiven oluştururcasına dizilmiş kalbi kırık sevgililerini gördü. Hepsi banyodan yeni çıkmış gibiydiler ve hep birden bağırıyorlardı:

- Orada oturmak daha mı iyi?.. Daha mı iyi?...

Tipik bir Anglo-Sakson cemaat ruhunun bir sonucu diye düşündü, T.'nin düşüncesi uzaklarda kayıp tüm renklerini arkasında bırakan bir UFO'yla yarıda kesildi (düşünceler de yorulur). UFO, Buda'nın çekiciliğine dayanamayıp gelmiş olabilirdi, ya da yolunu kaybetmiş adres arıyor olabilirdi.

Selvi ağacı hafif bir ses çıkararak hışırdadı. Rüzgar çıkmıştı. Tatlı bir meltem. Ya da büyük harfli bir Meltem.

Bu da nereden çıkmıştı? Çıkmıştı da Buda'ya gelmişti? Sonsuz barış tutkusu olabilir miydi ? Anlayacağız. Tereza, üzerindeki sabun köpüklerini silerken sordu:

- Ulaşabildin mi bari? Sevgilin nerede ?

T.'nin aklına yorganı üzerine çekilmiş, soldan sağa veya sağdan sola dönen sevgilisi geldi. Onu bırakmış, bir selvi ağacının dibinde kitap sayfalarından sürekli eskimiş roman kahramanlarını düşünüyordu. Tereza'nın Meltem'e yönelik sorusunu cebine koydu ve UFO'ya bindi.

IV.

Şimdi bir UFO'nun bilgisayarının başında büyük bir zevkle yazdığı programın çalışmasına çok az bir zaman kala, bilinçli olarak zamanı uzatmaya çalışırken, aklına post-time resmini getirdi. Aylardır bu odadaydı. Çok az uyumuştu ve sonunda programını tamamlamak üzereydi. Bir frame daha yarattı. Okyanusun derinlerinde bir balık kaydı. "Derin anlayış"(*) dedi, balık kayıyordu. Son satırı yazmaya başladı. Arkasında bir insan korosu vardı sanki. T.'ye destek vermek için bağırıyorlardı. Bitmişti işte. Biçimsizce uzamış sokalı şahitti buna.

V.

Ve exec'i çalıştırıyor. Gökkuşağı ağlayan bir kedinin sesini taşıyor. Cam aralığından bakan gözlerde de var ıslaklık. Yağmur mu yağıyor? Hayret, lodos hüzün taşıyor bu exec'e...

T., kısık gözlerle izliyor ekranı. Tuşa basıyor, beliren yazıyı seçiyor hemen. Arkasındaki koro yerini yenilerine bırakıyor. Yeni koronun üyeleri, gürültü yapmamaya çalışarak yerlerini alıyor. Yazıyı yanıtlamaya hazırlar:

"Your file is about to be lost. Are you sure (Y/N)?

VI.

Balık kayıyor, gökkuşağı kediyi sarmalıyor. Koro soruyor:

-Are you lost?(**)

(*) ve (**) : Kate Bush

(***) Turgut Özben

MEHMET ŞENOL

inleme

Hakkında herkesin ileri geri konuştuğu

İmam-hatip lisesi öğrencilerinin ütopyaları.

Bir Orta Anadolu kasabasından...

Buyrun ...

KARDEŞLİK ÜLKESİ

Öyle bir düzende devlet olmalı ki. İnsanlar birbirinin haklarına tecavüz etmezler. Birinin özgürlüğünün başladığı yerde kendininkin bittiğini anlayan ve hareketlerini buna göre düzenleyen bir insan topluluğudur. Özgürlük insanlara geniş şekilde özgürlük verilmiş ken hakları içinde isteğini yaparlar, sevgi insanlar arasında öyle yayılmış ki, sevgi denilince akan sular durur. Komşular birbirinin hakların tecavüz etmez. Birbirlerine saygı ve intizamlı davranırlar. Birbirlerine bir zarar gelsin istemezler. Bu büyüklerin sayılıp, küçüklerin sevil ği, işkencenin, savaşın ve zorla ölüm olmayan, çocukların ölmediği bir ülkedir. Bu ülke adı "Kardeşlik Ülkesi". Ayrıca sokak kavgala hırsızlıkların olmadığı bir yerdir. Çünkü paraya, mala fazla önem vermezler. Sevgi paradanda önemlidir.

Devletin düzeni ve yönetimi, yönetici seçilirler. A partisi, B partisi önemli değildir. Çünkü yönetici seçilirken devlete adil düzeni getir bilecek devletini de etkenlere karşın koruyabilecek bir güç oluşturmalıdır. Halkın isteklerini yerine getirir onların sıkıntılarını giderir bu de letin insanları sıkıntıların büyük bir bölümünü kendi aralarında giderirler. Hiç kimse hizmetçi olamaz. Çünkü herkes kendine düşen göre ni yapar.

Bu ülkenin evleri öyle şirindir ki, yeşilliğin ağaçlarının bol olduğu birer kattan oluşan bahçesinde her türlü meyve sebze yetişen bir ye dir. Ağaçlar kesilmez ve ormanlar yakılmaz. Ayrıca bu devletin deniz, akarsu ve gölleri boldur.

Babanın görevi evine çocuklarına ve karısına bakmakla görevli ayrıca işinede evine bağlı olduğu kadar sever ve muntazam bir şek de devletine yararlı olabilecek şekilde çalışır işini hiç bir zaman ihmal etmez. Bu ülkede kadınlara 2. dereceden işlem yapılmaz. Kad çalışmaz. Kocası ve çocuklarıyla ilgilenir. Ayrıca buruşturulmuş bir çarşaf gibi sokağa atılmaz.

Eğitim en üst düzeye çıkmış, öğrencilere en ayrıntılı bilgilere kadar öğretilir. Lise düzeyine gelince seveceği mesleğe göre yönlendiril Okulu bitirince işi hazırdır. İşinde başarılıdır. Çünkü okul sırasında işinin rajonunu öğrenmişdir. Daha sonra kademesini yükseltebilir.

Askerlik her 20 yaşına gelen genç, vatanının korumak için askere gitmek mecburiyetindedir. Bütün askeri bilgileri öğrenir. Gelecek devleti bir tehlikeye düşürse tekrar devleti korumaya gider.

Bu dünyanın insanları nasıl yaşarlar? Mutlu, huzur,sevinç ve neşe içinde yaşarlar ve ölürler.

ÜTOPYA

İnsanlar bu dünya dedikleri yerde fakat esas dünya için yaşarlar. Geldikleri alemi bilir, gidecekleri aleme de yakinen inanırlar.

O gönül ikliminde yekpare bir bütündür hayat. Topluluk değil, cemaat vardır. Yığınlar değil, tek bir ümmet ve İslam milleti vardır. C maatin fertleri, bir tarağın dişleri ve bir bedenin uzuvları gibidir. Çünkü insanları bir binanın tuğlaları gibi birbirine kenetleyen iman ha vardır.

Bir dertle herkes dertlenir, bir sevinçle sevinirler. Kadere tak olunur, kederler paylaşılır. Nimete beraber konulur, z luk beraber çekilir. İnsanlar birbirinin velinimetidir, zorla hammül edilmesi gereken çekilmez yükler ve angaryalar ğildir.

Güne en ulvi hislerle başlanır; iman ve İslam'ımıza ne ka biliriz bugün? Ne yaparsak, halimizi daha iyi duruma geti biliriz?.. gayreti ve endişesiyle güne başlarlar. Derler bugünümüzü dünden mutlaka farklı kılmalıyız. Zira dünküni aynı olmak geride olmaktır, ziyandır. Her gün, yeni her diri ve ileri olunmalıdır. İleri olmak İslam'la olmaktır. Diril Allah ile olmak, saadet ve Resulullah ile O'nun maneviyeti bulunmaktadır. Allah korkusunu sürekli hissetmektir.

O beldede teslimiyet esastır. Kul Rabbine tam teslim ol ca, insan öyle bir saltanata erer ki, dünya sultanlarının sal nat gibi görünen esaretlerini de gülerek seyreder. Kişi iç her malikiyet duygusu bir bağımlılıktır. Ruha geçmiş bir ke pçedir. O insan dünya servetini düşünmez. O toplumda r fis putu yerdedir, akıl ise en üst seviyelerde. Orada insan bu neden böyle, niçin şöyle demezler... Çünkü bilirler: rindedir o öyle...

Kısacası..... hayat o iklimdedir.

ÖZGÜRLÜK

Ütopyada toplum sınıfsız bir toplumdur. Her bakımdan herkes birbirine eşittir. Çekirdek aile toplumun temelidir. Ütopyada benim istediğim gibi bir tane büyük bir şehir vardır. Her evin önünde kişilerin istedikleri ağaçlar, güller, meyveler yetiştirdikleri kendilerine ait olmayan bir bahçe olmasıdır. Herkesin kendine ait bir malı olmadığı için, herkes istediği eve, bahçeye girebilir. Şehir iki çeşit mahalleye ayrılmıştır. Her mahallenin büyük bir çarşısı vardır. Lazım olan malların ve ürünlerin bu çarşılarda olmasıdır.

Ütopya para yoktur. Her evin sorumlusu çarşıya giderek lazım olan şeyleri alır. Zihnet eşyasına önem verilmez. Bu şehirde demokratik bir yönetim biçimi vardır. Bu şehirde her 5 yılda bir şehrin ileri gelenleri açık bir oyla yönetici seçer. O ileri gelenlerde o şehrin halkının gösterdiği iki kişiyi yazı tura hesabı şehrin başkanını belirlerler.

Ütopyada herkes kendi kendini savunabilir. Karakollara, mahkemelere, avukatlara ihtiyaç yoktur. Ölüm diye bir şey yoktur. Herkes özgürdür. Herkes istediğini yapma hakkına sahiptir. Özgürlük deyince, günümüz anlamında özgürlük değildir. Yani bir başkasının haklarının başladığı yerde diğerinin hakkının bitmesi değil de, bir başkasının hakkının başladığı yerde herkesin başlaması bir başkasının hakkının bittiği yerde herkesin hakkının bitmesi.

Söz konusu Özgürlük Ütopyaları birbirine saygıyı sevgiyi geliştirir.

MUTLU DÜNYALARA ULAŞMANIN YOLU

İnsan, doğanın Tanrı'dan sonraki sahibidir. Tanrı kullanması için insanlara doğayı hediye etmiştir. İnsanlar bunu en güzel, en iyi şekilde kullanmak zorundadırlar. Doğada tahrip yapmak yasaktır. Üst üste tahribat yapanlar hem bu dünyada hem de öldükten sonraki öbür dünyada cezalandırılacaklardır. Denizleri ve gölleri kirletenler bu suda boğularak cezalandırılacaklardır. Ağaçları kesenler tıpkı ağaçlar gibi kesilecek, ormanları yakanlar ateşlerde yakılacaklardır.

İnsanlar bu cezalar çok ağır olduğu için suç işlemezler. Sahip oldukları her şeyi bir nimet olarak değerlendirir ve en iyi şekilde kullanmaya özen gösterirler. Yaptıkları her iyi şey için mükâfatlandırılırlar. Herkes birbirine özel bir sevgi bağıyla bağlıdır. Bu sevgi birbirleri için canlarını feda edecek kadar kuvvetlidir. Hiç kimse birbirine kötü söz söylemez, çünkü herkes bir diğer kişiyi önemsiyordur. Onu kırmak istemez. Herkesin temel prensibi aynıdır: "Her yerde, her şeyde, her zaman sevgi ön planda olmalıdır." Kalbinde sevgi olmayan insan toplum dışına bırakılır. Toplumda sevgisiz, saygısız, fedakâr olmayan insanlara yer yoktur.

Toplumda herkes hareketlerini özgürce yapabilir. Ancak bu bir yere kadardır. Birisinin eylemi diğer bir kişinin özgürlüğüne kadar sınırlıdır. İnsanların uyacağı kurallar bellidir. Tanrı birtakım Peygamberler vasıtasıyla onlara mutluluğun, saadetin yolunu göstermiştir. Bu bildirimlere uymayanlar asla mutluluğu bulamazlar. Sürekli içlerinde bir boşluk vardır. Akıllı olan, mutlu olmak isteyen herkes Tanrı'nın bildirdiği kuralları benimser ve onlara uyduğu sürece mutlu olurlar. Yani insanlara iki seçenek verilmiştir. Birincisi Tanrı'nın bildirdiği kurallara uyup iki cihan saadetine ulaşmak, ikincisi bu kurallara uymayıp sürekli mutluluğu aramak, ama hiç bulamamak.

Bu toplumun iktidarına gelince; iktidarı toplum seçer. Gizli oylama yapılır. İktidar gücünü halktan alır. İktidar gözünde ailesiyle toplumdan normal bir insan aynıdır. Hiç kimseye tölerans gösterilmez. İktidarın görevi Tanrı'nın bildirdiği kanunlara göre suç işleyen olursa onu cezalandırmaktır. Bu kanunlar bir kitap halindedir. Temiz olmayanlar O'na dokunamaz. Bu kitap yüce Tanrı'nın sözlerinden ibarettir.

ÜTOPYA

Bir ülke yönetenler ve yönetilenler diye iki gruba ayrılır. İnsanlar kendi aralarında dört gruba ayrılırlar. Bir kimse hangi grubun içinde dünyaya geldi ise o gruba aittir. Başka bir gruba geçemez.

Ülke bu dört grup içinden bir grup tarafından yönetilir. Ülkeyi yönetmek için on yılda bir bu dört grup kendi aralarında savaş yaparlar. Bu savaş esnasında, savaş bir ay sürer. Her türlü şey serbesttir. Bir ay sonra yönetime hangi grubun geleceğini belirlemek için dört grubun başkanları biraraya gelir. Savaş esnasında en az hangi grubun hasar gördüğü belirlenir. En az zarar gören grup yönetime geçer.

Yönetime geçen grubun başkanı hem kendi grubunun hem de ülkenin başkanı olur. Başkanın görevi diye bir şey yoktur. Başkan hiçbir iş yapmaz. Sadece emreder. Her emrettiği şey yapılmak zorundadır. Başkan diğer üç grubu denetlemek amacıyla kendi grubundan üç kişi seçer. Bu üç kişiden her biri bir gruptan sorumludurlar. Bunlar şikayetçi oldukları kişileri başkana bildirirler. Bu kişilerin cezası kesinlikle ölümdür. Bunun için bir tören düzenlenir. Yönetimdeki grubun bütün üyeleri bu törene katılır. Cezalı olan kimseler grup üyeleri tarafından dövülerek öldürülür.

Hiç kimsenin kendine ait malı ve toprağı olmaz. Ülkede bulunan her şey devlete aittir.

YENİ BİR ÜLKE ÜTOPYA

Bu ülkede her taraf tertemiz ve yeşilliktir. İnsan gözünün aldığı ve alamadığı her alan yeşillik. Burada yaşayan insanlar hava kirliliğinin anlamını bile bilmiyorlar. Her taraf mis gibi kokuyor. Hiçbir is kokusu duyulmamış. Çünkü ülkede yakılan soba ve kalerüferlerden duman çıkmıyor. Burada insanlar kullandığı hiçbir şey eskimiyor ve bozulmuyor. İlk günkü gibi yeniliğini koruyor. Bu ülkede enflasyonun da anlamını bilmiyorlar. İnsanın cebinde ne kadar parası varsa o parayla istediği gibi alabiliyor. Burada yemek, içmek, giyinmek gibi ihtiyaçlar bedava. Ev kirası, bakkal masrafı gibi dertleride yok. Bu ülkede okullar da başka, öğrenci ve öğretmen aynı eşit haklara sahip. Burada öğretmen lacivert ceket, gri pantolon giyiyor. Bu okullarda yazılı derdi de yok. Herkes istediği notu alabiliyor. Ders geçme ve üniversite gibi dertler de yok. Hiç kimse sınıfta kalmıyor ve herkes istediği üniversiteye girebiliyor. İstediği mesleği seçebiliyor. Bu ülkede çalışanlar aybaşı geldiğinde istediği kadar para alabiliyorlar. Buradaki işçiler istedikleri zaman işlerine gelebiliyor ve istedikleri zaman işten çıkabiliyorlar. Burada da bir yerden bir yere gitmek için saatlerce otobüs ve trafik kuyruklarında beklemek yok. Sadece insanın gideceği yeri aklından geçirmesi yeterli. Bu ülkede çöplerin nerelere atılacağı hususunda da hiçbir sorun yok. Çünkü kullanılan maddelerin artıkları birkaç dakika içinde kendi kendini yok ediyor.

En az zarar gören... gelmektedir.

Bu ülkede başbakan, cumhurbaşkanı gibi yöneticiler de yok. Herkes kendi kendini yönetiyor. Ayrıca bu ülkede meclis adında bir arena da yok. Çünkü buna hiç gerek yok. Yani bu ülke bambaşka bir ülke.

SEVGİ ÜLKESİ

Uzaklarda bir ülke var, öyle bir ülke ki, sevgi temelleri üzerine inşa edilmiş. Yöneticileri insanları en çok seven, insanlara kalbini en çok açabilen kişiler arasında seçilmiş.

Anayasanın ilk maddesi SEVGİ. Hukuk kuralları da sevgi çerçevesinde çizilmiş. Mesela; günlük yaşayışına bakacak olursak; işine gitmek için evinden çıkan kimse ilk karşılaştığına sevgi dolu sözler sarf ederek ve sıcacık bir tebessümle güne başlar.

Öyle ki, yüzü asık, sinirli bir halde sokaklarda gezen insanlar göremezsiniz. Çünkü yasaktır, evet yasaktır. Tabii ki bu kural bir hukuk kuralı değildir. Ama hukuk kuralınında üstünde olan bir ahlâk kuralıdır.

Bu ülkede hapishane ve mahkemeler yoktur. Hatta isimleri dahi bilinmez. Çünkü hiç suç işlenmez. İnsanlar, insanları tıpkı Yunus Emre gibi yaratılanı yaratandan ötürü severler ve saygı duyarlar. Bu ülkede insanlar arasında sınıflaşma da yoktur. Çiftçilikle uğraşan da, devlet yöneticisi de aynı gelirin sahibidir. Herkes istediği herşeye sahip oluyor. Yeter ki sevmesini bilsin.

Yaratılmışların ve doğadaki varlıkların en üstünü insan olduğu için dünyaya yeni bir bebeğin gelişi onlar için sonsuz bir mutluluk kaynağı. Bebeğin yetiştirilmesin de çok önemli. Bu yeni insana doğduğu andan itibaren kulağına ilk fısıldanan sözcük sevgi oluyor. Ve onun ileride çok büyük bir sevgi sembolü olması için elden gelen gayret sarf ediliyor.

Ölüm ise sevilen bir dostun yanlarından acı ayrılışı ama insanlar sevdikleri bu dostu son yolculuğuna göz yaşlarıyla uğurlamıyorlar. Çünkü onun çok daha güzel ebedi bir mekâna, daha doğrusu sonsuz sevgi sahibi olan yaratıcısına kavuştuğunu biliyorlar.

Hikâyenin

Yeni Bir Dünya ÜTOPYA

Parası

olmayanlara

bedava verilmeli

Bana göre devlet iki grup olmalıdır. Biri devleti yöneten cumhurbaşkanı diğeri ise düzenin sağlanması için gerekli olan kişi polistir. Cumhurbaşkanın milletvekillerinden oluşmak. Polisler ise hem dışarıdan hem de içerideki tehlikeleri bastırabilecek kişilerden olmalıdır. Bunlar polis olmak isteyen kişi toplum tarafından seçilmeli. Bu kişilerde tek amaç devletin bağımsızlığı ve huzuru olmalıdır. Bu kişiler genç yaşta evlenmemeli ve rastgele kişilerle evlenilmemeli. Çünkü kendine yardımcı olamayan kişilerle evlenirlerse bedence ve huzurca yaşayamazlar. Bunlar için mal ve mülk hiç önemli olmamalıdır. Bundada adaletli iş yapılmalı. Polisle ve Cumhurbaşkanı hariç bütün insanlar eşit olmalı ve evlendirilmeli. Burada bir tane büyük şehir bulunmalı ve onun kopyaları olmalı. Herkes ihtiyacını kolayca karşılayabilmeli. Parası olmayanlara bedava verilmeli. Bunun karşı o büyük kentte bulunmalı. Aileye gerekli bütün eşyada burada bulunmalı. Burada herkes evin neyi istediği, neyi alacakları ve hırsızlık diye birşey olmamalı. O dönemi eşyalarına çok önem vermek ve diğer eşyalarada önem verilmeli. Evliliğe çok önem verilmeli. Kızlar 18 yaşlarına geldiğinde evlendirilmeli. Ve mutlu bir hayat sürmeli. Boşanma olmamalı. Kimse ölümden korkmamalı. Ölünce yeniden dirilmeye inanmalı ve herkes Müslüman olmalı ve ölünce tek kişilik mezara gömülmeli.

ÜTOPYA

Benim düşlediğim yeni dünyada bugünkü olan olayların hiçbirisi olmuyacak. Bu yeni dünyada da hiç biri savaşın olmadığı insanların ölmediği bir dünyada savaş malzemelerinden hiçbiri yok insanlar arasında öfke kin diye bir yoktur.

Her taraf pırıl pırıl yem yeşildir. Hava kirliliği diye bir şey ve çevre kirliliği yoktur. Bu yeni dünyada zenginlik fakirliik yoktur. Bu dünyada herkes birbiriyle eşittir. Büyük küçüğü ezme diye hiçbir şey olamaz. Eğitiim çok yüksek olmalıdır. Fakat lise bittikten sonra herkesin bir işi geçim kaynağı vardır. Bu dünyada da teknoloji çok ileri düzeydedir. Herkes rahatlık içindedir. Dilediği herşeyi teknoloji sayosinde anında yerine getirebiliyordur. Fakat bu teknoloji insana zarar vermeyen çevreyi kirletmeyen bir biçimdedir. Yeni dünyada insan her istediği şeyi serbestçe yapabiliyor. Sevap günah yoktur. Bu insanlar kimsenin malına hakkına göz dikmiyor. Herkes kendi görevini yapıyor. İnsanlar arasında birbirlerine karşı müthiş bir sevgi ve yardımlaşma duygusu vardır. Yeni dünyada hasta olma sakat olma güzellik çirkinlik yoktur. Herkes aynı sayılacak derecededir. İnsanların çalıştığı alanları ve yapacağı işleri kendileri seçiyorlardır. Herkesin aldığı para aynıdır. Hiç kimsenin üstünlüğü yoktur.

Hayvanların meselesine gelince yine aynı birbirlerine nasıl davranıyorlarsa hayvanlarada öyle şekilde davranıyorlardır. Hayvanları öldürmek veya onlara zarar vermek gibi birşey söz konusu değildir onlarla arkadaş gibidirler. Hayvanat bahçeleri yoktur. Bütün hayvanlar ormanlarda o yemyeşil yuvalarında yaşıyorlardır.

Yeni dünyada insanların hepsinin kendisine özgü yetenekleri vardır. Mesala birbirlerinin düşüncelerini önceden düşünebiliyorlar. Bunun için birbirlerine ona göre hareket ediyorlar. İnsanlar istediği herşeye sahip olabiliyorlar. Nefsi ne isterse onu yapabiliyorlar. Hayal ettikleri şeyleri düşüncelerini rahatlıkla yerine getirebiliyor. Mesala bir futbolcu olmak isteyen bir sanatçı olmak isteyen bir kişi onu elde etmelidir. Bu dünyada da herkes mutlu, güven ve huzur içinde kardeşçe yaşıyordur.

ÖLÜMSÜZLÜĞE GİDİŞ

Bu devlette etrafı zehirleyen fabrikalar, kara duman çıkaran arabalar, gökyüzüne uzanan dev binalar, daha çok para, şan, şöhret, makam, toprak kazanmak için milyonlarca insanın öldüğü nükleer savaşlar yoktur.

Hiç kimsenin ailesi, annesi, babası, kardeşi, eşi yoktur. İnsanlar bir patlama sonucu oluşmuş ve ölümsüzdür. Sayıları asla değişmez. Bu devlette insanlar daha huzurlu yaşamak için yapmak istedikleri işler ve mesleklerle meşgul olurlar. Her bireyin aynı malları vardır. Herkes eşittir, yaşlar, yerler çok geniştir. Burada sadece kendi ve besledikleri hayvanlar yaşar.

İnsanların yaşayış düzenlerini belirleyen, birbirleriyle olan ilişkilerini, sorunlarını çözümleyi sağlayan Allah tarafından gönderilmiş bir kitap vardır. Her birey bu kitabın her satırını bilir ve ona göre davranır. Bu kitaba göre suç işleyenler toplum tarafından dışlanırlar. Birey hatasını düzeltmek için elinden geleni yaparsa o zaman ancak toplum tarafından affedilir. İnsanların

çok üstün zekaları vardır. Bu zeka sayesinde doğruyu yanlıştan dahaa kolay ayırırlar.

Hangi neden olursa olsun savaş, kavga, zor kullanma gibi olaylar olmaz. Nedeni ise insanların savaştan korkmasıdır. Kitaplarında eğer savaş yapacak olursa ölümsüzlüklerinin ellerinden alınacağı ve kötü insanlara itaat edecekleri bildirilmektedir.

Ölüm korkusu kötü tutkulardan, açgözlükten uzak tutar, sorumluluk duygusu kazandırır.

Her birey bulunduğu mevkiye göre hareket eder. Görevini aksatmaz, kötüye kullanmaz diğer bireylerin olumsuz şekilde etkilenmesine sebeb olmaz.

İnsanlar günlerini monoton bir şekilde geçirmezler. İşten eve evden işte giderken kendilerine göre eğlenceler bulur ve işlerini kısa ve geçici bir şekilde bırakırlar. Ancak sorumluluk duyguları çok yüksek olduğundan görevlerinin başına çabuk dönerler.

Toplumda bu mükemmel yaşayış düzenini sağlayan iki önemli unsur kuralları hiçe saymama ve sorumluluk duygularıdır.

MARSTA YAŞAM

Mars'ta hayat var. Bütün dünya oraya taşınıyor, beton blokların yerine yemyeşil otlar üzerine kurulmuş küçük ve şirin evler var. Burada çok yeni bir sistem var, bu sisteme göre Mars'ta fabrika kurmaya izin verilmemiş. Bütün fabrikalar dünyada bırakılmış. Halk burada işçiler memurlar ve çocuklar olmak üzere üçe ayırılıyor. İşçiler fabrikaları işletmek için dünyaya gidip gelmesi için Mars ile dünya arasında bir köprü yapılmış işçiler buradan uzay arabaları ile dünyaya gidip geliyorlar ve dünyada olduğu gibi maaşlarını alıyorlar.

Memurların ise Mars'tan dışarıya çıkması yasak, onlar için çalışma saati denen bir şey yok. Memurlar işlerini küçük şirin evlerinde yapıyorlar, herkes bir proje hazırlıyor. Bu projeler daha sonra memurlar arasında toplanıp görüşülüyor ve kimin projesi daha güzel ve akla yatkın bulunursa o doğrultuda çalışmalar yapılıyor. Projesi onaylanan memur, memurların başına geçiyor. Bu olay yılda bir defa yapılıyor ve memur başı her yıl değişiyor. Memurların ve diğerlerin maaşlarını bu seçilen memur başı veriyor. İşçiler her ay maaş alıyorlar fakat memurlar sadece yılda bir defa ailesini geçindirecek kadar maaş alıyorlar. Ancak bir evden sadece birkişi memurluk yapabilir. Ailenin diğer bireyleri isterse işçilik yapabilir. İstemezse kendi işleri ile uğraşır ve boş gezer, bu da çocuklar grubuna girmektedir.

Bu dünya böyledir.

Çocuklar ise boş boş gezen, hiç kimseye zararı dokunmayan halktır. Bunlar kendi halinde yaşarlar, yer ve içerler. Bunlar için evlenip aile geçindirmek sözkonusu değildir. Onlar sadece yer içer ve yatarlar. Bu halk işçiler ve memurlar tarafından kınansa da bu gruba bir şey yapılmamaktadır. Onlar da memur başı tarafından karınlarını doyuracak miktarda para ve yiyecek yardımı yapılmaktadır. İşçi ve memurlar çocukların arasına katılmaz fakat çocuklar memur olamasada işçi grubuna kayıt olabilmektedir. Burada ulaşım sağlanması için araba ve uçak yerine doğal gazla çalışan uzay araçları kullanılmaktadır. Bunlar hem ulaşımı sağlıyor hem de hava kirliliğini önlüyor. Zaten halkın içinde uzay araçlarına binme sadece memurlara verilmiş, diğer işçi ve çocukların durak uzay araçlarına toplu olarak binmesi daha uygun görülmüştür.

İnsanların bedenlerine zarar vermemeleri için içki, uyuşturucu ve sigara gibi zararlı maddeleri kullanmaları yasaklanmış, kullananlar ise dünyada bulunan korkunç bir zindanda kapatılarak cezalandırılmaya çalışılmıştır.

Hava kirliliği ve zararlı maddeler olmayınca insanlar burada daha uzun ömürlü oluyorlar, ortalama yaş süresi 150-155 yaş arası yüz elli altı yaşına gelenler kesin ölüyorlar ve törenle dünyaya gönderilip burada işçiler tarafından gömülüyorlar. Fakat Marst'a hayat devam ediyor.

ÜTOPYA YENİ TOPLUM

Burada insanların çok korkunç durumlarla karşı karşıyadır. Teknik çok ilerlemiştir. İnsanlar başka dünyalara kendi uçan arabalarıyla giderler. Arabalar kendisi programlanarak her şekile dönüşür. Bazen uçak, bazende araba ve bazende kanatlı kargaya dönüşür.

Yakıt olarak suyla çalışırlar. Savaşlar robotlar tarafından yapılır. İnsanlar hiç ölmez ve yaşlanmazlar. Belirli bir seviyeye geldimi aynen öyle kalırlar bu robotlar insanlara saldırırlar. İnsanlar kendilerini korumak için yer altlarına gizli barınacak yerler yaparlar. Her şey bilgisayarla olur uzaydo bilgisayarla getirilir ve burada insanlar birbirlerini tanımazlar ancak bilgisayarlar sayesinde bilgi edinirler. Buradaki durak taksileri robotlar tarafından çalıştırılır ve insanı istediği yere götürürler. Çeşitli şirketler tarafından marsa ve çeşitli gezegenlere tatil düzenlenir insanlar buralara gider ve gezerler. Fakat bu gezmeler çeşitli makineler tarafından yapılır. Marstaki oksijen çeşitli yaratıklar tarafından depo edilmiştiir. İnsanlar almaya çalışırlar fakat bu yaratıklar tarafından korunur. Devamlı savaş halindedir savaşlar makinalı silahlar değilde lazer ışınlı makinalarla yapılır. Bu insanlar doğum yapmazlar sadece tüp bebekler sayesinde ürerler. Yiyecek olarak harflerle beslenirler burada eğlence çoktur çalışmak yoktur. Herkez eylenir fakat en çok korktukları şey yaratıklardır. Onun için gündüz eylenirler gece ise yer altındaki gizli yerlerine çekilirler. Çünkü yaratıklar gece ortaya çıkarlar. Burada bir kişiyle konuşmak istediğinizden o kişinin numarasını ye plakasını bilgisayara söyleyip bilgisayar sayesinde onunla konuşabilirsin.

Buradaki insanlar öyle bir gün gelecekki bu yaratıkların elindeki oksijen deposunu ele geçireceklerine inanırlar ama mümkün değildir. Çeşitli gezegenlere gitmek için bilet alırlar ve kendilerine bazı teknik açıdan uygulamalar yapılır. İğne ve çeşitli makinalar takılarak yollanır gidenler geri gelmez çünkü tutsak düşmüşlerdir. Yaratıklar bunları yakalar ve hapseder bunlara gerektiğinden az oksijen verilir. Sefil ve bitkin bir hayat sürerler.

Bu dünyadaki insanlar öyle bir haldedirki her istediği anında robatlar tarafından kendilerine sunulur burada para ve mala mülke ihtiyaç yoktur. Doğum diye bir şey olmadığı için herkez istediğine ilişki kurar kıskanma yoktur. Üretilen tüp bebekler bazı robotlar tarafından büyütülüp aynı ortamda salınır ve yaratıklarla savaş halindedirler insanlar geçmişten birşey anlamazlar çünkü onlara garip gelirler günlerini gün etmeye çalışırlar onlara düşünecek ve geçmişi tanımalarına fırsat verilmiştir. Herşey o kadar gelişmiştirki bunları çıkaracak bir sebep yoktur. Çünkü amaçları bellidir daima gelip gelmek ve bunun için durmadan geceleri savaşırlar. Hayat geceleri çok korkunçlaşır çünkü her an saldırıya uğramak için bekler dururlar. Burada hayat sonsuzdur. Herkezde kendinden sorumludur başkaları tarafından yönetilme ve yönlendirme diye birşey yoktur. Bu insanların tüp ihtiyaçlı üç başlı bir yarı insan yarı robot bir kişi tarafından soğlanır. Fakat bu kişi insanlara hiçbir şekilde müdehale etmez sadece görevi insanların ihtiyaçlarını soğlamaktır. Bu dünya böyledir.

devamını

Beynim yorulmuştu. Sezdirmemek, gizlemek yerine açıklamalıydım. Okunaksız hislerimin onda nasıl yansıdığını öğrenmeliydim, görmeliydim, değil mi? Ama neyi, nasıl? Azalan bir okunurluğu benim söylemem, göstermem nasıl olacaktı? Acaba 'O', ortak yaşadığımız bu azalan ışığı/sıcaklığı görmüyor/hissetmiyor muydu?

Cezveye iki kaşık tepeleme kahve

Bilmiyordum. Belki de hiçbir şekilde 'bir şey' yoktu. Nasıl bir şey? Ona sadece soru sorabilirdim. "Ne düşünüyorsun" diye, sessizliği bozan, kenarlarına sinsilik bulaşmış bu iki kelimenin kötü gücünü ikimize de neden yaşatmalıydım? Ne adına? Hangi cins (ne marka) bir dialogu başlatmak için? Yine bilmiyorum. Ama ya hissettiğim gibi bir şeyler yoksa aramızda... Bir yerlere gitmeliydik belki de. (Daha önce gitmediğimiz değişik bir yere. Mandalin ağaçları dolu bir pansiyonun bahçesinde kahvaltı ederkenki keyifli suskunluk. Sonra yeni insanlar, yeni durumlar...

ve yarım çaykaşığı şeker koyuyorum.

Kentin dışında. Bu paylaşırlığın hoş tadını ilişkimizde uzun süreye yayılacak/yayılabilecek bir ivmeye dönüştürmek için?..) Dün tam ona telefon edecektim ki, beni aradı. Ne kadar sevindim! Niye bu kadar çok sevindim, bilmiyorum. Lâl'i seviyorum.

Yavaş yavaş karıştırıyorum.

'O'nu seviyor. Lâl onu seviyor. Başka biri olması, (başlangıçta 'O'nun bir yabancı olması,) Lâl'in dışında bir olgudur. (Tıpkı 'son'da; 'sonunda'; 'bittiğinde' de 'O'nun tekrar bir yabancı olması gibi). Onun için sıradan bir 'o' değil; sadece Lâl'dir; sevgidir. 'O', bildiği, öptüğü, sevdiği, dertlerini paylaştığı, yaşamına katıldığı Lâl işte, canım. Peki, sonra; rüzgâr eser, fırtına çıkar, yıldırımlar düşer ve ayrılırlar. Ve ağır trajedi; fonda flütler, kemanlar, orkestra! Tüm varyasyonları ile müzik. Kulaklar ve yürekler uğuldar; 'O' yoktur, gitmiştir. Yıllardır şarkıların yarısı 'gitme' demesine, 'Nai me quite pas'lara rağmen yine de 'O' hep gider. Eeee, hoş geldin yalnızlık. Zaman onsuz geç/erken bazen öfke, biraz. 'Ayrıldık kızla, ağbi'.

hissettiğim gibi bir şeyler yoksa aramızda...

Ateşi olabildiğince kısıyorum,

'Lâl'', 'o' kız'a dönüşmüştür artık; gittiği için, ayrıldıkları için. O bırakmıştır - yoktur yani, ölmüştür, ayrılılık yarı ölümdür. Göktürkler sevdikleri öldüklerinde mezarının etrafında yedi gün dönerler, bıçaklarla yüzlerini kanatırlar, kanlı gözyaşı dökerlermiş. Müslüm Gürses de ("Bu dünyada yerim yokmuş, keşke bir yalan olsaydım") aynı etkilenmeyi bir kenarından sürüklemektedir. Ayrılık ölümdür, ayrılık bir tür 'ayin'le yaşanır. Yalnızlık: yokluk, ölüm ve ayrılık iç içeliğinde dengesini uğraşarak bulmaya çalışır/çabalar.

söndü sönecek gibi.

Yalnızlık; hizasında eksilen birinin (onunla yaşamaya alışmıştır - peki bu yanlış bir şey midir?), duyguların; birden ya da yavaşça artarak ortaya çıkan boşlukta/boşluğunda bocalama başlar. Bazen tam bu noktada çağların değişmez sorusu ortaya çıkar - karşısına gelir. Bırakılan mıdır? Bırakan mı? Ne olmuştur? 'Katlanma' ilk kez hangi durumla ortaya çıkmıştır, neden 'katlanma'nın aşk ve yalnızlık arasında yaşamasına göz yumulmuştur? Defalarca 'nerede ne hata yaptım' der, aynı soru/cevap bandını yüzlerce kez dinler, tekrar tekrar zihninde yaşar. "Suç bende/M.Sandal" ya da "şikâyet etme-sende hata/Jale" diyen şarkılara kadar bile gidebilir çabalar. Ama ortada suç var mıdır? Yoktur. "Aklıımım karışıık" diye seslenir bu arada Yıldız Tilbe.

Bekliyorum. İçerden/salondan/CD'den Beth Gibbons'un koyu yeşil sesi geliyor. "Give me...

Tüm bu doğru cevap arayışlarının aşkla bir ilgisi yoktur. Çünkü ve tıpkı dişimizin yerinden oynadığını hissetiğimizde dilimizle kontrol ettiğimiz gibi. Evet, ne yaparsak yapalım, o diş düşecektir sonunda/eninde. 'Ayrılınılır'dan sonra ben'in kendi perspektifini oluşturması için yaptığı çabalar, hamleler hep 'yeniden toparlanma' içindir. Tekrar ava katılacak hale gelmesi yirmi dört saat de sürebilir, on yıl da. Yalnızlık yenilenmiş, değişmiştir; zaten saklıdır/gizlenmiştir bir yerlerde; her zaman. Şimdi ise öne çıkmıştır. On planda durur. Kendini daha çok görül(n)ür kılmıştır. Evet, dengesini arar - bulur.

Bekliyorum. a reason...

(Yalnızlık) Üstünü başını silkeler. Yola devam eder. Kendini aşkta eksiltmeye doğru. Aşık Veysel'in dediği gibi. 'Uzun ince bir yoldayız'dır -ve de bir yerlerde 'I'm your man' vardır; kahverengi sesli Kanadalı bir şarkıcının dediği gibi. Ve de öpüştüğümüzde 'I'm your woman'a dönüşür beraberlik; sisler içinde. 'Aşk', her zaman 'Yalnızlık' hizasında yer alır. Yalnızlık bundan memnun mudur yoksa kendini aşktan korumak mı ister, genlerinden dolayı 'love-proof' mudur yoksa? (Ya da tam tersi mi ?)

Bekliyorum. to love you ...

Bazen birden evliliğe de sıçrar aşk. Eee, hep onu görmek, hep onunla beraber olmak, her şeyleri onunla paylaşmak az bir şey midir? Hayır. Evlilik ve yaşam iç içe geçmişliklerle görünür; anne ve babamızdan bize yansır. 'Anne' ve 'baba' oluruz. Yolun bir yerlerinde uzakta böyle bir durumlar bizi bekler. Yalnızlık 'ben'in göz kırpmasıdır ayna yokken kendine; sonra başkasına; 'O'na. Yalnızlık avcının/avcılığın yalın hali midir? Köy kasaba düğünlerinde kıkırdayan kızlar, temiz mintanlı yarı sarhoş gençler ya da metropollerin erken/sakin saatlerindeki barlar'ında 'arayanlar'. Rollerine bürünenler/ büründürülenler.

Kahve taşıyor.

Sevgi önce ve ivedilikle aynı hizasında yer alan yalnızlığı ele geçirir. Önce yaklaşır sonra eritir. Yok eder. Hayır, bütünleşir. Hayır, ezer. 'Hadi bir kahve yap yavu'da sevgi öteki ben'i ele geçirmiştir. Ele geçirilmeyi sevmeyen 'öteki' direnir, karşı çıkar. Yoksa hep kaçma kovalama var mıdır tüm ilişkilerde? Aşkın başlangıcında 'avcı' ve 'av' daha görünür olarak ortaya çıkar. Bakışırlar. Bu bakışmada ötekini kör etme vardır, daha iyisi ise ikisinin de kör olmasıdır. Romeo ve Juliet bu parlak körlükte 'ben' ve 'sevgi'yi, 'O' ve 'sevgimiz'e dönüştürmüştür. Bu birlikteliğin rengi, ışığı çok güçlüdür. Ortalık sadece 'biz'e dönüşür. RomeoJuliette birarada bitişik yazılır. Aradan zaman/lar geçer .

Hızla(ı) hareket ediyorum.

Artık günümüzde hesaplar/kitaplar daha da artmıştır; ok ve yay yerini zaten de bil-

gisayarlı otomatik tüfeklere bırakmamış mıdır? Jacqueline (Bisset/Artist -avcı) genç bir adamla (karateci-av) beraber olurlar. Aşk, renk ve biçim değişiklikleri ile yine de sürer gider. Tabii bu kargaşalıkta sevişmenin kendisinin güzel bir şey olduğunu, sevişmeyi sevdiğimizi de unutmamak gerek. (2. Juliette) Jacqueline bize bunu hatırlatmıştır. Sen ve öteki yerine sevişmeyi yüceltmek az bir şey midir? Giacometti ara sıra beraber olduğu hayat kadınlarına karşı çok saygı duyar. Bir yandan da kendi 'ben'ini 'sanatçı'lığını çalışma alanında heykelleri ve resimleri ile sürdürür.

Köpüğü önce iki fincana yarım yarım

Böylece ressam-heykeltıraş aşkın kendisini didiklenmesine, parçalanmasına, yeniden kurmasına izin vermez . Neden acaba? Zamanlar geçer: Cengiz Aytmatov'un Cemile'si derin suskunluğu, iri bakışları ile kendini ötekine verir; gülümsemesi ile hem aşkı gösterir, hem teslim olur. Zamanlar geçer, modernlikler artar. Aşk günümüzde bu kez de yapay desteklerle nefes almayı dener.

sonra tamamını

Nitekim Selçuk Özer "Aşk bir otobüs gibidir; binmesini, son durağa gelmeden de inmesini bilmeli" der Müjde Ar'a ('Ayı Kız' adlı filimde). Naylon modernlik plastiklik pragratizmle birleşir gider. Ah acaba, zaten 'insan bir yalnızlıktır' değil midir? Değildir. Neden mi? Çünkü sadece olayların içinde kimsesizliğini red ve doğrulamakla, bu arayışla insan olunur da onun için. Sadece ve sadece çok yaşlılar öğlenleyin evde tek başlarına, çok eski ama çok da temiz eşyaların yerlerini büyük bir dikkat ve sabırla değiştirirlerken yalnızdırlar; Beşiktaş - Hüsnü Savman Sokağı'nda olduğu gibi.

dikkatle

Kurosawa'nın Dersu Urzala filmi bir yalnızlığı anlatmaz. Stepteki yaşlı avcı, 'doğada yalnız yaşayan'dır. Etrafındaki ağaçlar, ateş, hayvanlar, su, her şey canlıdır; o kimsesiz değildir. Ya da Robenson Crusoe. Kentlilerin 'seçilmiş pozlu silikon yalnızlığı' yoktur onların yaşamında. Sadece, temel öğeleri yerlerine getirirler; görme, bakma, doyma... gibi. Yaşamlarını sürdürürler. Organik uğraşlar içindedirler. Vardırlar. Var olmaya devam ederler; ne gerekiyorsa yaparlar. (Teknik) yalnız birine tüm insanlığın acılarını yüklemek/yakıştırmak en azından yaşam eksikliğini yanlış yüceltmektir; doğru cevabı yanlış soruya taşımaktır.

...sevişmenin kendisinin güzel birşey...

dolduruyorum.

Yalnızlığın kendisini rahat/doğru/güvenli/güçlü hissetmesi onun şart hali midir? Hayır, ilk şart hali 'Öteki'nin olmasıdır. 'Aranan-bulunan' öteki'dir, önemli olan. Hep bir şekilde gündemde olan. Varlığı ile yokluğu ile. 'O'. Ergenlikten itibaren arayışın tamamlanması için yollara düşülür. Düşülmez mi? 'Öteki' bulunduğunda, sevgiyle sarılıp öpmez miyiz? Sımsıkı sarılıp öpmenin çoşkusu ve sürekliliğinde karşımızdakinin nefes alamaz olması, kıpırdayamaz olması inandırıcı gelmeyecek kadar basit bir felaketle sonuçlanır: Özgürlük. İstek, üstüne düşme, onsuz yapamama karşıdakini dürüstlükle bunaltır. 'Çok üstüme geldin, ne çok şey istedin'i dinleriz (yine Jale'den). "Başlarım senin aşkına" der Seden Gürel. Ve öteki/bunalan/sevilen çıkar gider. 'Oh be!'ye doğru.

Fincanları alıp içeriye doğru yürüyorum.

Ya da çıkıp gidemez Charlotte Perkins Gilman'ın yazdığı 'Sarı duvar kağıdı'ndaki John'un karısı gibi, dönülemez bir iç yolculuğa sürer kendini. Anlayış yoğunluğu ben'in tümüyle tahakküme, egemenliğe - onu ele geçirmeye uzanması, içinde eritmesi birlikteliği tekliğe dönüştürür. Burada avcı, avını sindirmekle meşguldür. Hiçbir avın da bunu razı olacağı düşünülemez tabii ki. Onu merak etmek değil midir aşk? 'Şimdi ne yapıyordur'dan 'acaba eve varmış mıdır'a kadar. Israr (masum başlayan aşk-ı merak) tuku ve baskıya geçer kendiliğinden, farkına varmaksızın; neden?

'O', salonda çömelmiş kasetleri karıştırıyor.

Yalın ve basit' de olur aşk. 'Karmaşa' şart kipi değildir her zaman. Tıpkı 'birinci leve bilgisayar oyunları gibi. Muazzez Berkant, Kerime Nadir'in sevgisi. Peki öylesine aşlara ne oldu? Pembe diziler ya da Barbara Cartland'lar nerede? Teyze oğlu - yarımaz liseli kız. Bakışırlar, âşık olurlar, kavuşurlar, ya da kavuşamazlar ama her şeberraktır. Mutsuzlukları, başarısızlıkları bile saf ve güzeldir. Ve 'Life goes on' - Queen Peki daha 'yüksek level' aşklara ne demeli? İki çocuklu dul kadın ile karısı ölmüş tek çocuklu adamın birbirleriyle ele yürümeleri. İşte hayat. Ya da 'Une l'homme et une femme' filminde olduğu gibi içtenlikle doğallık el ele gülümser.

'O'na doğru yaklaşıyorum.

Bir İtalyan sinemasında şişman iki yaşlının birliktelikleri çıkar karşımıza. (E. Scol Tebessümle izleriz. Üstelik 'onlar' çok canlıdır; uzak akrabalarımız gibi. 'İki kişiyle yşam daha kolaydır' değil midir en azından?

Yüzünü bana döndürüyor.

Sevgililerin el ele birlikte yol almalarına "İki başına yürümek" der, Behçet Necatiç Belki de insan iki başına yürüyebildiğinde insandır değil mi? Her şeye rağmen '...kırk yıldır hasta karısına bakan koca eşinin ölümünden bir gün sonra üzüntüsünd öldü.' İtalya'dan bir gazete haberi. İki kişinin birliği bazen kaynaşmaya b dönüşmüyor mu? (Sertap Erener "Boynuna dolanayım/mahşere kadar".) Ya da "Ayr ayrılık, yaman ayrılık", bu türkünün bir başka yerlerde 'beraberlik beraberlik yam beraberlik'i de vardır, herhalde. Dokunma: azlığı/çokluğu biçimi zamanı ile; ses to sınırları, rengi, kokusu ile; bakışlar: hangi durulukla neleri anlattıkları ile aşkı olu rur. Aşk bu köşeler arasında büyür ya da küçülür; kendine eksilir ya da artar.'

Tüm düşündüklerimi

Aşkımızın yüzde kaçını kendimiz yaşıyoruz? Özgürlük yanlış soruları da göze alır tır, yanlış yaşamları da. Ahh sözcükler. Eskiler "Aşk gelecek tüm dertler bitecek". miş. Önce dert var. Demek, yalnızlık 'dert' zemininde yaşıyordur. Aşk sonra geliyo bizi kurtarıyor. Bu arada 'Love is stronger than death'dir. (The the). Sonunda... zc her zaman düşüncelerimiz duygu ve sezgilerimizin ardından/arasından sıyrılıp la/öne çıkar. (Ya da çıkmaz mı?)

unutuyorum.

KESTANE KARASI

Aramıza iki çapraz mevsim girdi. İktisadi hayat ve sosyal pratiğin ayrılmasına, bunun iktisadi açıklanmasına hemen hemen imkan kalmamıştır. Kestane karası geçmiştir. Sarışın Kemal'ler aramızda fırtına gibi gezinmektedir. Akhisar'da olduğu gibi gezinmektedir. Akhisar'da olduğu gibi sularını içerler giderler, ben yiğit başkumandan ve İngiliz Kemal diye iki filmi birarada görmüş neslin zorla ürettiği bir şairim. Aranızdayım, aramızdasınız. Kerrat cetvelini ezberledik, Ali Fuat Paşa (sonradan Cebesoy) "toplama tablosu" yaptı; sağ, esen, dirlik düzenlik içinde olan bu arkadaşımızdan aldığımız cesaretle ...../(burasını okuyamadım)

küstah mütarekeci ve centilmen mübadeleciyiz. Kendinize iyi bakım uygulamakta, Lityumdan skolarya yapmakta, hıyar maskesi yapmakta malül, sakıncalı ve özgürsünüz. Geçtiğimiz yerlerde ot bırakmadık ve toprağın içinde su, suyun içinde gök olduğunuz 16 Eylül 1999'da Hilal-i Ahmer teşkilatını acı badem gülü, ıtır çiçeği ve Erol Taş kahvesi yaptınız. Erikleri sattılar, çalıp sattılar. Çalarlar, satarlar. Saz çalarlar. Gündüz ortası akırdılarından, kar katmasından, Vali Konağından şiir yaptılar; sattılar. Bize aferin, size aferin. Siz bilgisayarları yenmek için fraktal çareler sunan Kibele çocukları, manastırlar, keşişler. Karahanlılar, Keltler, kuyumcu, köleleri dinleyin, bu gelen Türk şiirinin dipten gelen sesidir. Bu yolda ölenler olmaz, kalanlar olmaz, isim kalmaz, ünvan kalmaz, şah kalmaz. Halk türkülerini yenecek bilgisayarın icat edilmediğini ispatladık. Kafamıza göre üslup değişiriz. Tarz mücadelesi veririz. Tek sekeriz. Anadolu bankasını bulduk mu önüne işeriz. Aziz muhip üstad saygıdeğer okuyucularım ok yayın içinde kaldı, ikiyi sekize böldük 16 çıkıyor. Aranıza dönebilir miyim? Yazımı 16 punto yazar mısınız?

İktisadi hayat ile sosyal pratiği çağıracağız. Ve kumlarda yengeçlerle haykıracağız, emek sermaye çelişkisi yoktur. Dinleyin, bu gelen Şeyh Galip, Behçet Kemal Çağlar, Mesnevi takmayan kuşağın adıdır. Bu ses kendi kulaklarımızda yankılanmamaktadır, alınıp satılmakta, karşımıza afiş ve propaganda malzemesi olarak çıkmaktadır. İspanyol modası geliyor plağını çalarım, maxi beğenirim. Midi'ye Kütahya derim. Mini'ye sen arkadaşımın aşkısın, kabul ederseniz aramıza dönüyorum. Evet. Emredersiniz efendim, her zaman görüşürüz.

SERDAR KOÇAK

okuyabilirsiniz

KAYALAR BUZLAR

okuyabili

Kardanadamları bile zatürre yapabilecek kadar soğuk kış geceleri köydeki evimizin büyük salonunda oturur sobanın yanışını izlerken ateşi evcilleştiren ve bu sayede meşhur olup kitaplara giren o eski atamız için dua ederdik. Karadamlar odaların esenliğinden ve sıcağından pay alabilmek için kapıyı geceler boyu tırmalar ve uzun uzun nafile yalvarırlardı. Şükran kolay verdiğimiz ve bunu yaparken de kışın akışını hızlandıran bir duyguydu. Dışarıda kurtlar vardı ve zihinlerinde protein ihtiyaçları, köyün yakınlarına gelir, etimizle onların arasına sınır çeken çamurdan duvarları icat edenlere diş bilerlerdi.

Artık toprağın altında bizim onu diğerlerinden ayırt etmemizi sağlayan biçimini, ninemin onu geceleri ışık söndükten sonra çorak bir toprağın veremediği eğlenceyi, kısa bir an da olsa hoyrat bir şekilde almak için yanına sokulduğunda izin vermesini sağlayan kimliğini çoktan yitirmiş olması gereken dedem, o zamanlar benim şu an bunca yılın sonunda şüpheyle yokladığım etimin canlılığından emin olamadığım kadar güzeldi ve sağdı. Ne var ki, gecenin ve gündüzün hep bildik akışını biraz olsun kırabilmek için anlattığı ve gerçek olduğunu iddia ettiği öyküler insanlarda esrimelere, kısa süren keyiflerin sonunda büyük hayal kırıklıklarına yol açtığı için şiddetli tepkiler alıyordu. O zamanlar yaşı altmışlarının sonuna gelmiş ve insanların inanma kabiliyetlerinin hepsini bu uzun yıllar boyunca tüketmişti. Ağzından çıkabilecek gerçeküstü bir dünyadan anıları betimleyen

her cümle en yakınında bulunan insanın anında müdahalesiyle boşlukta sönüyordu. Dışarının soğuğu, içeride buna karşı hazırlanan çözüm, ateş, zamanın akışı, lambanın ağır ağır tükenen gazının kendileri dışında başka bir şeye ihtiyaçları yoktu.

Neler, hangi öyküler yoktu ki anlattıkları arasında... Krallar, imparatorlar, doğunun o görkemli şeyhleri, bir efsaneye dönüşmüş tüm yeryüzü canavarlarının yalnızlığı, onu göreni güzelliği kör ettiği için gözlerini bağlayıp sevişiği prensesler, öldürdükten sonra onlar için oturup ağladığı kusursuz düşmanları, sadece üç atomun çoklanmasıyla kurulan köyümüzde cirit atarlardı.

Belki de insanın ikiden fazla gözü vardır ve olmadık dünyaları görebilen bu fazladan merceklere belirli bir yaşa gelince mil çekerlerdi. Herhalde işte o kritik yaşa gelmediğimden, dedemin anlattıkları sobada yanan şeylerin çıtırtılarıyla birleşir, bana olmadık hayaller gördürürlerdi. Şimdi burada yazacaklarımı böyle gecelerin birinde, artık dışına çıkmadığı o bir kilometrekarelik alanda kalan tek dinleyicisi olan bana anlattı. O zaman söylediklerini bir çocuğun suyun değerini uzun yılların sonunda keşfetmesi gibi yarım kulakla dinlemiştim.

Onun artık yokluğa karıştığı ve dev gövdesinin bıraktığı boşluğun başkalarının kanlı canlı varlıklarından daha keyifli geldiği ve bu hiçlikle selamlaşıp söyleşmeye çalıştığım bazı akşamüstleri, hiçbir zaman makinasının bile ulaşamayacağı uzak bir geçmişte kalmış adamın ruhundaki gerçeğe olan açlığı düşünürdüm. İyice beyazlaşan saçı ve sakalının ona pürüzsüz mermer bir heykel görünümü verdiği hayatının son deminde, gözlerini yere diker - ufka bakmaktan uzun süredir vazgeçmişti - ve gerçekliğin sanki onun yaptıklarına, anlattıklarına uyum sağlayabilmek ve kendi benliğine yabancılaşmamak için adımlarını daha bir dikkatli atacağı güzellikte laflar ederdi.

Artık bana hiç olmamışda yolda bulunmuş bir kesekağıdının üstünden okunmuş gibi gelen o kış gecesi öyküsüne de, " Tabanca hiç önemli değil; mermi, mermi nereye gider? Amcamın tabancasından çıkan merminin nereye kadar gittiğini bulmak için namlunun işaret ettiği çizgi boyunca köyün dışına doğru ilerlemeye başladım." diye girişti.

Bir metal parçasının peşinde bir insanın nerelere kadar sürüklenip kendilerinin ömür boyu hiç rastlamadıkları nerelere ulaşabileceğini merak eden odadakiler, dışarıda uğuldayan da rüzgarın etkisiyle, toprağın tekdüze hayalgücünden sıyrıldılar. Yaşlı adam kolayca kayıp, kelimelerin dışarı çıkabilmeleri için dilini ıslattıktan sonra odadakilerin ruhlarına bunları teker teker üflemeye başladı.

...kaygıyla izliyorlardı...

Dümdüz bir çizgi boyunca ilerlersem, o güne kadar alıştığımız üzere ergeç, yuvasından çıkan kurşuna ulaşabileceğimi düşünüyordum. Yere sürekli değil de arasıra bakıyordum, çünkü bu kadar küçük bir parçayı bulmanın sürekli dikkatten öte daha başka bazı şeylere bağlı olduğunu sezebiliyordum. Evlerim benim ilerleyişim sonucu geride kalıp, geride kalıp yavaşça görünmezliğe karıştıklarını farkedince, onların bitki benzeri varlıklar olduğunu ilk o zaman farketmiştim. Köy iyice ortadan kaybolana kadar bir kez geri dönüp baktım ve epey geride kalan amcamın el kol işaretleriyle bana geri dönmemi ima ettiğini gördüm ama söylediklerini duyamıyordum. Çünkü rüzgara karşı yürüyordum ve rüzgarın kendisine karşı yürüyenlerle geride kalanlar arasında her türlü sesi parçalayıp dağıttığını, bozduğunu biliyordum. Akıntı sizi geri götürmek ister ama buna direnmeyi başarabilirseniz terkettiğiniz yerden de size herhangi bir şeyin ulaşmasına engel olacaktır. Bedenimin sezebildiği kadar yürüdüğüm çizginin doğruluğunu bozmamaya çalışıyordum, çünkü merminin yönünü belirleyen aklı, barutun davranışlarına bağlandığından ve cansız bir maddenin dikkatini hiçbirşey dağıtamayacağından onun dümdüz bir çizgi boyunca gitmesi beklenirdi ama kafasında eski seslerin ve kokuların çağrısını taşıyan bir canlı her an gaflete kapılabilir ve yürüdüğü çizgideki bir sonraki noktayı biraz yana kaydırabilirdi ve üstüste binen hatalarla yörüngesi bir daireye dönüşür bunu ömür boyu kıramayabilirdi.

Böyle bir gaflete beni düşürmemesi için bir yandan Tanrı'ya dua ederken, öte yandan da ilk hatalı adımlarının sonucu bir yuvarlağın acımasız süreksizliğinde yıllar yılı dolanıp duran eski kaşiflerin acılarını düşünüyordum. Bana göre cehennem böyle bir yer olmalıydı, aynı yerden geçtiğini farketmeden sonsuza dek aynı yerden yürümek. Bu yüzden geçtiğim yerlere bir daha dönersem bunu anlayabileyim diye beş on metrede bir rasladığım bir karıncanın bacağını kırıyor ve yere taşlarla elimdeki kitaptan sıradaki kelimeyi yazıyordum. Sayfalar ilerliyor, kitaptaki kahramanlar kaderlerinin giriftleşmesini kaygıyla izliyorlardı.

Mermiyi merak ediyordum çünkü önceki hafta kimseye sezdirmeden elmas uçlu bir araçla, çekirdeğin tam üstüne bir resim çizmiştim. Her ayrıntısı üzerinde özenle durmuş, figürün yanınada üç kelime yazmıştım. Patlamanın metal üstündeki çizgilere, barutun ve alevin yansımalara etkisini merak ediyordum. Muhteşem infilak onu nasıl bozacak, neye dönüştürecekti. Silahların çizgilere ne gibi etkileri olabilirdi. Binbir türlü özenle çizdiğim resim, o zamanlar köyümün öteki tarafında oturan, ve tepelerin orada dolaşırken yuvarlanan kayaların altında kalan gençlik aşkımındı. Bütün o dev taş parçalarını üstünden hiç bir zaman kaldıramadılar. Ailesi köyü terk etmeden önce uzaktan çok meşhur bir yazıcı getirdi ve kaya parçalarının en büyüğünü, üstüne rakamlar kazdırarak bir mezar taşına dönüştürdü. Yerin altında bulunan birşey ağır taşların zemine sağlam basmamasını kullanarak onu yanına almıştı. Uzun günler boyu sarhoş gibi gezdim, beni onun yanına götürecek bir binek hayvanının, kestirme bir yolun, patikanın peşinde koştum. Ölümün de bir ulaşım aracı, bir taşıt olabileceğini çok uzun zamanların sonunda kavradığımda, o genç kızın ismi heyelan gibi bir doğa olayından farklı bir çağrışım yapmaz olmuştu. Kayalar diyordum, rüzgarla, selle, yelle ufalanır, toprağa dönüşür ve çevrelerinde bir canlı olup olmadığına dikkat etmezler. Dudaklarım bu kelimeleri söylerken kuruyordu, tedirgin oluyor, özenle onları ıslatıyor, cümleyi tekrarlıyordum. Birşeyler yetiştirebilmek için toprağa ihtiyacımız vardır. Dudaklarım tekrar kuruyordu. Aşık olabilmek için beslenmek gerekir. Rüzgar bütün humuslu, verimli toprakları gözlerime dolduruyor, toz taneciklerinin yumuşak iris üzerindeki devinimi gözlerimi yaşartıyordu.

Köyüm artık kilometrelerce geride kalınca bir düşünce halesinden çıkıp bir başkasına girdiğimi farkettim. Zihnimin uzayında artık o evlerin, o insanların gölgesi kalmamıştı. Topraktan fırlayan zavallı buğdayların zamanla sararması üzerine kurulan bütün yılların ritmini düşündüm.

Ama artık bundan da eser kalmamıştı, buğdaylar çok uzaklardaydı. Demek ki tuzun suyun içinde eriyip şeffaflaşması gibi yıllarım hep bir kendi gerçekliğime ait olmayan bir ıslaklık duygusuyla geçmişti ama şimdi bundan kurtulmuştum. Güneşin altında kuruyor ve ilerliyordum.

İnişli çıkışlı, girift yol beni bir alçaltıyor, bir yükseltiyor, beynimin kafatasında bir top gibi sağa sola çarptığını duyuyordum. Taşlarla kelimelerini toprağa yazdığım kitaptaki resimlerden olayların geliştiğini, artık geri dönüşü olmayan tuhaf şeylerin olduğunu anlayabiliyordum. Yere dizdiğim kelimeler ben uzaklaştıkça türlü çeşit doğa olaylarının etkisiyle değişiyor bazıları garip bazıları olanaksız anlamlara bürünüyorlardı.

Sahipleriyle ilişkisini koparmış nesnelerle raslaşmaya başlamam ise üç gün sonra gerçekleşti. Bir avuç içi kadar çukurun içinde sahibini yitirmiş ve büyük olasılıkla sahibinin de hayatını yitirdiği kalbi buldum. Çukurun yol açtığı tuhaf koruma etkisi yüzünden ilginç bir katılaşmaya, mumyalaşmaya maruz kalmıştı. Elimi sürdüğümde hala sıcak olduğunu, sanki bir kaç saat önce görevini tamamlamışta onu taşıyanı biraz ileride yakalayabilirmişim gibi olduğunu görünce ürperdim. Ona dokunan elimden daha sıcaktı, güneş kendi gayret göstermeyen organları bu sıcaklığa kadar ısıtamazdı. Çukurun içine bir daha bakınca gökyüzünden gelen ışınları yüreğin üzerinde

toplayan ve bu sayede onu sıcak tutan merceği gördüm. Kurbanı yada katili olmadığım bu olayı yüzbin hayat yaşasam da anlamam olanaksızdı, belki bir cinayette yoktu ve bu tuhaf mizansen ölmekte olan birinin en iyi dostuna son vasiyetiydi. Geç kalmış bir şefkat göstererek avucuma aldım, üstünden tozları, toprakları silkeledim. Alt tarafını çevirince bir merminin aklı çelinip buzda kayar gibi içinde ilerleyip geri dönüşü olmayacak bir şekilde bir şeyleri de alıp götürmüş olduğunu gördüm.

Kalbin deliğini kulağıma gelecek şekilde kafama yaklaştırdım ve uzak sahillerin deniz rüzgarlarını, seslerini dinledim, ve insanların orada ne kadar mutlu, ölümün ne kadar usul olduğunu farkettim. Olağanüstü gayretime rağmen, yine de hoyrat kalmış olmalıyım ki yürek ellerimde ortadan ikiye ayrıldı ve ben onun en gizli kıvrımlarını, odalarını, hayatın eskiden bekçilik ettiği yüzünü savunmasız önümde açılmış gördüm.

Nefesim sıklaştı, başım dönmeye başladı. Ne kadar basit bir sebepten işleyişi durmuştu. Mekanizmasını hemen kavramıştım. Kirli kan bir taraftan giriyor, oksijenle birleşiyor, arınmış olarak diğer taraftan onu bekleyen tehlikelere, bulaşıklara geri dönüyordu. Kapakçıklar ritmik açılıyor, kapanıyor, insan olmamıza izin veriyorlardı. Ama işte bu oyunlarının tam ortasında bir metal parçası devinimi durdurmuştu. Yabancıların bazen bize ne kadar acı, rahatsızlık verebileceğini bir kez daha kavradım.

Kalbi yeraltının bütün küçük canlıları birer parça tatsın da insan ruhunu daha iyi anlayabilsinler diye gökyüzünün yuvarlaklığına fırlattım, defalarca kendi etrafında döndükten sonra çok uzaklarda toprağa tekrar bir toz bulutu gibi dağılarak kavuştu.

Yüksek tepeler önüme çıkıyor ama ben hiç bir şekilde düz çizgimi bozmuyordum. Yolda çok değişik boyutlarda ve çalışma prensipleri birbirinden çok farklı silahların patlamış mermilerini bulmaya başladım.

Hiçbiri benim tabancama ait değildi. Tarih boyunca çeşitli savaşlarda kullanılmış bütün mermiler etrafta uçuşuyordu. Köyümüzde hiç bir yaşlı bunları bize anlatmamıştı. Bir sebep bilmemeleriydi, belki de yanlış düşüncelere kapılmamızı istemiyorlardı. Her rastladığımın başında biraz oyalanıyor, hangi madenden yapıldığına, patlama sonucu nasıl bir deformasyona uğradıklarına dikkat ediyordum. Tarihin meydana getirdiği en güzel silahın hangisi olduğuna, en güzel ölüme karar vermeye çalıştım.

Ama hepsinin etin yırtılması prensibine dayandığını görmek benim moralimi bozdu. Mermilerin çelik kıvrım ve köşelerinde incelik aradım. Benim gibi çekirdeklerin üzerine düşmanlarına hazin bir sonun yanında belli belirsiz bir teselli de götürsün diye silahları kullananların çizdikleri resimleri, yazdıkları yazıları gördüm.

...cam gibi

elmas gibi

su gibi...

Yolculuğum haftalar sürdü, ara sıra dikkatli yere bakıyor, çekirdeği göremiyordum. Kilometrelerce yol yürümüştüm, normal koşullarda merminin buraya gelmesi olanaksızdı, ama yeryüzünün bize şaşkınlıktan dilimizi yutturacak sesleri, akıntıları, sürüklenişleri, kuvvetleri olduğunu biliyordum. Kafamda artık yavaş yavaş geri dönüş düşüncesinin, bildik yerlerde, yaşlılığı bildik şekillerde bekleme düşüncesinin oluştuğu o son gün, önümde yer alan son büyük tepeyi aştıktan sonra bulamazsam geri dönmeye karar verdim. Öteki taraftan gelen insan sesleriyle, araç gürültüleriyle merakım daha da artmış olarak hızlı hızlı en yükseğe tırmandığımda güneşin altında gözleri kör edecek kadar parlayan, deride ürpertilere, zihinde depremin tekrar toprağa çağırdığı evlerin çözülüşlerine benzeyen bir etki yaratan dev ışık kutusunu gördüm.

Yüksekliği yüz metreye yakın prizma kilometrelerce genişlikte ve derinlikteydi.

İlk şaşkınlığım geçtikten sonra yüzbinlerce ton ağırlığında bir elmas zannettim, bir kaç saniyenin sonunda inanılmaz büyüklükte bir cam kütlesi olduğuna karar verdim. Cam kaya, kaya diyorum ama büyük bir göktaşı kadardı, tepenin aşağısında kendisinden on kat büyük bir çukurun içinde duruyor, güneşin ışınlarını bir noktada yakalayıp başka bir yerinden dışarıya verirken, sanki bir insanın sudaki görüntüsünü taklit etmesi gibi, kendini bir yerinden yakalıyor, anlıyor, yeryüzünün dört bir yanından gelen ışınları kendi aklının kurallarına göre birleştiriyor, ve ister inan ister inanma görüntüler şeklinde benim ve yakınımdaki insanların gözlerine sunuyordu. Tepeden usulca, bu dev maddeyi ürkütmemeye çalışarak aşağıya inerken, zihnim öte yandan böyle bir güzelliğin yanında, ama onun bir parçası olmamanın verdiği, belki de ilk günahların sonunda varolan duygularla onu kavramaya çalışıyordu. Cam gibi, elmas gibi su gibi şeffaftı ama cam, su ve elmas değildi. Bir elmas parçası için az kibirli, cam için fazla özgüvenli, su içinse, niye su olmadığını anlayamıyordum ama su değildi.

Iyice yaklaştıkça içini seçebilmeye başladım ve böcekleri tuzağa düşürmüş ve kurumuş reçine parçaları gibi, dokusunda farklı şekillerde karaltılar taşıdığını, devinimsiz farklı büyüklüklerde gölgelerin uzun bir bekleyişin içinde cismin sınırlarına değişik uzaklıklarda, derinliklerde, havanın kolay bir harekete izin verdiği dış dünyaya ulaşamadan beklediklerini gördüm. Tuhaf giden birşey vardı, sıcak bir yaz gününün tam ortasında, çukura indikçe, dev kütleye yaklaştıkça hava serinliyor, soğuk artıyor, büyük okyanusların ortalarında görülen ve denizcilerde, mantıksız olduğunu bildikleri, gemilerinin yüzen dev bir tabut olduğunu düşündüren, saplantılarına yol açan güçlü rüzgarlar esiyordu. Camın çevresinde toplanmış ve giyindikleri sıkı giysiler içinde ona dokunan ellerindeki çeşitli aletlerle ölçüm yapan insanlar benim gelişimi önemsemediler. Daha önce raslanmadık olanın çözülmesinde ün, para arayan bilimadamları gibi değil de, daha iyi yapacak başka bir işleri olmadığı için kırda mantar toplamaya çıkmış, ve devasa olanın gözkamaştırıcılığında otlarla hazırlanan mantar yemeğenin lezzetini unutmak gibi güzel vazgeçişlere kapılmış sıradan insanlar gibiydiler. Ama gerçek böyle değildi, yanlarında ne ölçtükleri fiziksel nicelikten ne de kendilerinden haberdar olduğum ölçüm aletleri, ve bizim taraflarda pek raslanmayan bir kefaret ve ısrar duygusuyla cismi inceliyorlardı. Beni farkettiklerinde kendilerinden biri zannedip bazı işleri yapmamı istediler. Kolay bir kabul edilişin sarhoşluğuyla biçimlerinden işlevleri, daha doğrusu nasıl kullanıldıkları hakkında hızla fikir sahibi olduğum araçlarla camın yanına yaklaştığımda yüzeyinden aşağı süzülen ve tam dibinde yavaş yavaş biriken su damlalarını farkettim. Ellerim yüzeyine yavaşça dokundu, kısa bir zaman içinde soğuktan kıpkırmızı olmuştu.

Bütün bilgiler kafamda ne olduğu hakkında bir fikir oluşturmuştu bile ama tamamen emin olabilmek için yapışmasından korkarak dilimi hızlı hızlı üstüne dokundurup çekerken, ağzımı doldıran damlalardan kesin sonuca ulaşmıştım bile. Buzdu, kilometrelerce derinlikte ve genişlikte, yaklaşık yüz metre yükseklikte bir buz kütlesiydi. Kafamı üstüne dayayıp gözlerimi dikkatle içinde karartılara çevirince birer birer aslında her hangi bir yerleşim yerinde, bir sürü insanın yaşadığı yerlerde raslayabileceğimiz nesneleri araçları, evleri, kıpırtısız yollarda duran hayvanları, dc muş insanları farkettim.

Gece olunca onu incelemeye gelmiş bütün o insanlarla buz kütlesinden biraz uzakta ateş çevresinde birşeyler yerken ve sohbet ederken olan biten hakkında net bir fikre sahip olabildi Hayatlarının bir yerinde şu an sebeplerini orada bulunan hiç kimsenin bilmediği bir etkiyle o ç kurun içinde kurulmuş olan kasaba binlerce yıl önce ansızın donup bir buz kütlesine dönüşmü ve coğrafi yükseklerin ve çukurların, inişlerin ve çıkışların da koruyucu etkisiyle, kütlesinden l an birşeyler kaybetmesine rağmen tamamen erimeden bu güne kadar gelebilmişti. Buzun nes leri hapsedişi o kadar ani olmuştu ki bütün canlılar ve nesneler her hangi sıradan bir günün s dan bir saatinde nasıl bulunuyorlarsa o şekilde donmuşlardı. Soğuğun kurduğu kapan, içinc kasabadaki zamanın ilerleyişini, guguk kuşlarının saat başı ötüşünü, buz, günün birinde, can rın yada iklim olayları gibi cansızların iradesi sonucu çözülene kadar sıfırların altındaki derec re taşımıştı.

okuyabi

Konuşmalardan bütün oradaki insanların aylardır buzu gözlediklerini ve şu son bir kaç haftada çözülüşün daha da arttığını anladım. Cisim ateşe atılmış küçük bir buz parçası gibi hızla terleyip, buharlaşarak, dökülüp toprağa karışarak kendi gibi olmaktan çok hızlı bir kaçış sürecinin içine girmişti. İlk kez o vakit bana dönüp, bir yabancıyı sorgular gibi değil de bir arkadaşın kafasından geçeni anlamak ister gibi, "Niye buradasın?" dediler, "Yani lânet olası her hangi bir yerde değil de burada?" Onlara uzun uzun mermiden, düz ve eğri çizgilerden, kalbin çalışma prensiplerinden bahsettim. Sevecen bir kuşkuyla karşıladılar ve kafalarını benim dışımda her yere çevirip duyamayacağım kadar alçak bir sesle mırıldandılar, "Niye buradasın?", duyamayacakları kadar alçak bir sesle, "çünkü" dedim, " Gerçekten istediğim tek şeye kavuşmam imkansız, ben de o yüzden her hangi birşeyi istiyorum." Ama gecenin içinde insanların birbirine inanmasının imkansız olduğu saatlerdeydik, birer sigara içtik ve uyuduk.

Buzlar kasabasının canlıları ölmemişler, sadece donmuşlardı ve dikkatli çözülürse tekrar hayata dönebilirlerdi. Bu o adamların lafıydı ve çok hoşuma gitti. Hepimizi çocuksu bir sevinç, coşku duygusu sarmıştı. İşi aceleye getirmek istemiyorlardı ama buzdan hapishanenin eriyişini doğal akışına bırakmaya da niyetleri yoktu. Bizler dışarıdan çeşitli aletleri yüzeye monte ederek erimek üzere olan dış dünyaya en yakın kısımlarda istenmeyen olayların meydana gelmesini önleyecektik. İçlerinden birinin tasarladığı ve buz dürbünü adını verdikleri kristalin taa ötelerini bile gösterebilecek aletlerden birer tane alıp, buzun yüzeyine dayadıktan sonra içerdekileri gözlemeye başladık.

Herşeyi görebiliyordum, nasıl kendi hayatımı yaşarken, diğer insanları ve onların yaptıkları herşeyi gözleyebiliyorsam, buzlar kasabası da çok farklı değildi. Belki buranın sakinleri farklı bir dil konuşuyorlardı ama onlar şimdi ölü gibilerdi ve bütün ölüler aynı dili konuşurlar. Dürbünümü her yönde çeviriyor, taa uzaklardaki duvara çakılı plaketlerden sokak adlarını okuyor, bu kasabanın insanlarının hangi isimdeki yollardan evlerine ulaştıklarını tesbite çalışıyordum. Kafamdan uydurma adresler türetiyor, bunları kasabanın en ücra noktalarına kadar arayarak bulmaya çalışıyordum, bazen gerçekten de bunların var olduğunu görünce içim yarı şaşkınlık, ve oraya ulaşamayacağım için üzüntüyle doluyordu. Sokak adlarından araçlara yada yayan dolaşan insanlara geçiyor, duran zamanın ne gibi gülünç olaylara yol açtığını keşfetmeye çalışıyordum. Sırtını kaşıyan adamın çaresizliğini anlıyor, sonra kaşıntının kendisinin de durmuş olması gerektiğini saptıyor, kaşıntıyı yaratan böceklerin çözülme tamamlanınca ilk yapacakları işin ne olduğunu düşünüyordum.

...buz dürbünü adını verdikleri...

Buzun etrafını dolaşmaya çıkan bir kaç kişi üzücü haberlerle geldiler. Bütün vücutları buzun içinde kalmadığı için, dış dünyayla temas eden kısımlarının çürüdüğü ve ölüme yol açtığı insanların, canlıların haberleri. Mekânlarıyla ilgili tutarlılığı, saflığı koruyamadıkları için ölenlerin mezarlarında vücutlarının değişik yerleri farklı zamanlarda çürüyüp toprağa karışacağından belli belirsiz hayıflandık. Eğer erime bu şekilde devam ederse bütün canlıların öleceğini ve kasabanın ruhunu yitirip bir hayalete döneceğini anlamıştım. Ama bunun için bir sürü ölüyü görmesi gereken ben diğerlerinin bu durumu çoktan hesaplamış olduklarını bilmiyordum. Yanlarında getirdikleri ve insan gözünün göremediği bazı nefesler yayan cihazlar zamanı geldiğinde bütün buzun aynı anda eriyip toprağa yada havaya karışmasını sağlayacaklardı.

Akşama doğru toplanıp hep beraber aynı noktadan kasabanın coşkusunu yitirmiş meydanını, gökyüzünde donup kalmış kuşlarını, yukarı fırlatılmış taşların ve ağaçlarını çok uzun zaman önce terk etmiş yaprakların yere özlemini, evlerin damlarında çalı çırpıdan yuvalardaki yumurtalarda kabuk çok kalın olduğu için dışarı çıkamadıklarını düşünen leylek yavrularını, küçülen daireler şeklinde eylemlerini tamamlamak ve boşlukta sessiz bir yokoluş için bilmedikleri birşey bekleyen rüzgar hortumlarını, atlı arabaların altında ezilmek üzere olan ölümün eşiğindeki insanların yüzlerini üzgün izledik.

Kazalar kasabanın dört bir yanındaki insanlara ölümü ve incinmeyi zamansız tanıştırmak ve sahip olduklarının değerini hatırlatmak için pusuda bekliyorlardı. Cisimler arasındaki gerginlik çözülünce çağrılmadan ortaya atılacaklar ve kasaba hayatının sürekliliğini zedeleyeceklerdi. İnsanlar her vakit gördükleri yüreğe tatlı tatsız duygular taşıyan insanların ardlarında bıraktıkları boşlukları, yere basmayan adımların oluşmayan ayak izlerini, geniş ve dar sokaklarda sezecekler, hayatın ötesindeki dünyalarda çarpışmaların ve kırılmaların acı verip vermediğini düşüneceklerdi. Elimizde kayıtlara geçirdiğimiz binlerce varolmayı bekleyen kaza birikmişti. Hesabı içlerinde en kuvvetli olduğunu zannettiğim bir kişi ihtimallerin genelleştirilmesi üzerine kurduğu bir mantıkla bunların içinde ölmesi muhtemel olanların sayısını saptadı. Gece ateşin çevresinde, buzun taşıdığı korkunç soğuklardan korunmaya çalışırken bu ölümleri engellemeye hakkımız olup olmadığını tartıştık. Güzel konuşan insanlar, her ne kadar aksine şiddetle inanmama rağmen buzların eritilmesine ama kazaları durdurmak için hiçbirşey yapılmamasına karar verdiler. Uzun yıllar boyunca akıllı lafların kışkırtıcılığıyla değil de hayvanların ve otların kendine has kokularıyla beslenmiş ruhum onları bundan caydıracak gerekli kelimeleri bulamadı. Her yine de öfkeyle ayağa fırladım ve "Ateşin yanında oturanların buzun içindekilerin ölümüne karar verme hakları yoktur. " diye bağırdım.

Bir süre sonra yatışmış gibi davrandım, hemen kendi köşeme kıvrılıp uyur gibi yaptım. Diğerlerinin yorgunluktan sızdığı gece yarısından sonraki saatlerde yanıma bir miktar yiyecek ve bir kazma alarak buzun yüzeyi boyunca kamptan uzaklaştım. Çok sıkı giyinmiştim ve herkesin aldığı karara uymamaya o saat karar vermiş olan ben bizle ilgili birşeyi o saat zedelemiştim. Sesimi duyamayacakları ve beni kolay bulamayacakları bir uzaklıkta buzda bir delik açmaya giriştim. Ne yaptığımı, gerçek sebebin kazalar olup olmadığını bilmiyordum ama şunu biliyordum ki kasabada, belki de dondurucu soğuğun sona erdiği kasaba meydanının tam orta noktasında, içerde, olayların içinde, bir gözlemci yada kurtarıcı değil, kurban olmak istiyordum. Kazmayı hızlı hızlı ama öfkesiz sallıyor, arada bir soluklanıyor, insan boyunda hayatın yüreğine giden bir yol kazıyordum. Dondurucu soğuk vücudumu delip geçiyor, öteki tarafta kendine çarparak kendini üşütüyordu. Kanım bana emanet edilenleri yitirmemek için hızını on katına çıkartıyor, damarların kıvrım noktalarında iç çeperlere çarparak binlerce damlaya bölünüyordu. Soğuk atomlarımı yavaşlatıyor, zaman duygumu yitirmeme engel oluyordu. Günler, haftalar belki yıllar geçiyor, yiyeceğim azalıyor bitiyor, önüme çıkan kilerlerden, donmuş meyva ve sebze parçalarını içlerindeki ısıyı bana versinler diye içimdeki ısıdan vererek tüketiyordum. Oraya onlara müdahele etmek için girdiğimi düşündüğüm kaza anlarına rastlıyor, uzun uzun bir incelemeden sonra durumu değiştirmek için yapacağım her hareketin oradan geçen başka bir kişinin ölümüne yol açacağını anladığımdan vazgeçiyor, başka bir sokağa yöneliyordum. Bazen daha önceden açtığım bir tunele rastlıyor, acaba etrafta başka birileri mi var diye kuşkulara, korkuya kapılıyor, dışarıları, güneşin altındaki bir dünyayı özlüyordum. Birbiriyle kesişen tunellerimle, kavşaklarımla, tek üyesi ben olduğum, geri kalanların seyredemeyen seyirciler olduğu bir kültür oluşturuyordum. Askıya asılmış elbiseler gibi buzun içinde gözleri açık, bir bahar yürüyüşünün içinde donmuş insanlara rastlıyor, ve içgüdüsel olarak bildiğim, çok eski krallıkların binlerce yılın sonunda üretebildiği inceliklerle, mesajlarla yüklü, uzun uzun eğilip selam veriyordum. Bazen yön duygumu şaşırıp incelemenin yapıldığı yüzeylere fazla yaklaşıyor ve bir zamanlar içinde bulunduğum dünyayı bir de karşı taraftan gözlüyordum. Ellerine aldıkları buz dürbünleriyle benim kasabadaki varlığımı farkeden gözlemciler birlikte geçirdiğimiz zamanların da birbirimize öğrettiği alışkanlıklarla bana sesleni-

yor, zannediyorum, hemen geri dönmemi istiyorlar, bence, asla gerçekleştiremeyecekleri bir eylemin gıptasıyla farkedemedikleri güzel bir fesadın içine sürükleniyorlardı. Açtığım tunellerin bir kısmı hava dolaşımının yeterli olmaması nedeniyle, nereden geldiğini anlamadığım suların donup buza dönüşmesiyle kapanıyor, yön duygumu yitirmeme neden oluyorlardı. Bazen günler boyu yiyeceklerin saklandığı bir depoya raslayamadığım oluyor soğuk ve açlık tunellerde dolaşan rüzgarın garip uğultularıyla en cazip kendini bırakışlar için bir çağrı oluyor, son anda karşıma çıkan bir sebze parçasıyla kurtuluyordum. Güneşin en tepeye çıktığı öğle vakitleri buzlar kasabasının içi ışığın şiddetinden bir nur küresine dönüşüyor, gözlerimin kör olmaması için bu saatleri başıma kara bir bez bağlayarak geçiriyordum. Gece, gece kasabanın diriliş zamanıydı. Gündüzün buzda açtığı acımasız yaraları ayın ve yıldızların fısıltıları iyileştiremese bile unutturuyordu.

Bütün bu çılgın dolanışların arasında bir gün ara sokaklardan birinde, geride, köyümde, kayaların altında uyuyan dikkatsiz sevgilime çok benzeyen, yolda köpeğini ilkindi gezmesine çıkarmışken hayvanla birlikte donmuş bir kıza rasladım. Gece vakti bu görüntü beni en olmadık hayallere ve karabasanlara sürükledi. Bir an kendimi çok uzaklarda kalmış köyümde kayaların altına, ölümün ötesine ulaşmış bir dünyada zannettim. Kafamda dünyanın bütün bölgeleri arasındaki kestirme yolları ve en uzak yerlerden en olmadık yerlere çıkılan geçitleri gösteren bir harita belirmişti bile. İlk şaşkınlığı atlattıktan sonra, onun vücuduna zarar verebilecek bir erken erimeye yol açmayacak kadar yakınına kadar buzu kazarak yüzüne iyice baktım. Bir su parçası başka bir suya nasıl şehvetle benzer, benzerlik ondan bile fazlaydı. Kazmayı dikkatli kullanarak köpeğinin ve onun çevresinde daireden bir boşluk oluşturarak yavaş yavaş ilerledim. Ayın dünyanın etrafında usul usul en ufak bir zarar vermeden ışıktan bir bant takarak dönüşü gibi tedirgin dolanıyordum. Sağ yanından başlayıp sol yanına geldiğimde bütün sırt kısmı üstünde yarım metre kalınlığında bir buz parçasıyla bütünden kopmuştu. Ön tarafı da koparacak olursam bütün kasabadan bağımsız bir buz parçasına dönüşecekti. İlk o zaman farkettim ki bir parmak kalınlığındaki bir tünel tam göğüs hizasında ona doğru gelmiş, tam kalbinin olduğu yerde sonlanmıştı. Alnımı buza dayayıp iyice yakından bakınca elbisesinde bir delik olduğunu gördüm. Küçük tunelin diğer ucuna doğru bakınca milimetrik farklarla evlerden, eşyalardan, insanlardan sıyrılarak taa ötelere , tam benim geldiğim köyümün yönüne doğru uzandığını gördüm. O an şüphelendim, çünkü daracık yol tam bir mermi çekirdeğinin geçebileceği kalınlıktaydı. Tam kalbinin bulunduğu yerden bedenine doğru buzu biraz sıyırdım. İşte o an elbisesinin ötesine, göğüs kafesinin içlerinde kırmızı kalbe doğru yönlenen deliği tamamen gördüm. Ölmemişti, çünkü haftalar önce benim ateşlediğim mermi zaten o yaşamıyorken, donmuşken buzun içinde kilometreler aştıktan sonra onun bedenini bulmuştu. Ama şimdi, buzlar eriyince ne olacaktı, düşünmek bile istemiyordum. Panik içinde buzu biraz daha inceltince çekirdeği, üstündeki şekilleri, yazıları, beyaz bedeni görebildim. Olağanüstü bir keyif dalgası her tarafımı kapladı. Mermi tam sol göğsünü deriye hiçbir zarar vermeyecek şekilde küçük bir çukur oluşturarak biraz içeri doğru bastırmış ve tam orada durmuştu.

...yollara taşlardan dizdiğim kelimeler...

Bütün bunlarla uğraşırken buzun dışındaki insanları tamamen unutmuştum.

Oysa ki onlar da haftalar süren çalışmaların sonunda aletleri kasabanın dört bir tarafına yerleştirmişler, bir çalar saat gibi, ama insanlara biraz önce uyuduklarını hatırlatmayacak bir çalar saat gibi kasabayı tekrar zamanın hüküm sürdüklerinin arasına katmak için bütün hazırlıklarını tamamlamışlardı. Sevinçliydim, bir felaketin içine sürüklenmekten, Tanrı'nın daha yaşarken, gizlice ceplerine bir parça cehennem attıklarından biri olmaktan son anda kurtulmuş, kayalarda kaybedileni buzlarda bulmuştum. Şimdi yapacak tek bir iş kalıyordu, bir an önce dışarı çıkıp, gözlemcilerin işlerini çabucak tamamlamaları için yardım etmek. Çevreye iyice baktım, eninde sonunda bu büyük bir kasabaydı ve bir daha küçük köpekli hanımı bulmam zor olabilirdi. Gerçi buraya gelirdim, günler boyu köpeğiyle bir akşamüstü gezisinde geçişini beklerdim, ama yine de etraftaki evlerin sıva renklerini, pencerelerinin büyüklüklerini, birbirleri arasındaki açıklıkları, sokakların adlarını ruhuma kazıdım. Tam geri dönerken bütün kasaba, evler, dev buz kütlesinde tarifsiz bir sarsılma başladı, bir an sürdü, buz kütlesi gözlerimin önünde iyice yumuşadı, suya dönüştü, kendimi bir an büyük bir denizin en derin yerinde zannettim, ondan sonra gelen ikinci anda ise sular seyrelmeye başladı ve bir anda buharlaşıp bütün kütle ortadan yokoldu. Buzdan giysinin dışarıdaki adamlar tarafından bir çırpıda kasabanın üstünden sıyrıldığını anladım. Kasaba donma olayından önceki her hangi bir gündeki olağan yaşantısına döndü, inanılmaz süreçten hiçbirinin haberi yoktu.

Bir sokak ötede bir çocuğa atlı arabanın çarpıp ölüme sürüklediğini, yaprakların rüzgarla salınıp en sonunda yere çarptığını, tokatların en sonunda hedefledikleri yüzlere ulaştıklarını, kasaba yatak odalarında günahkar yada masum sevişmelerin tamamlanışını, guguk kuşlarının yarımları yada saat başlarını haber vermek için unutkan ötüşlerini duydum. Küçük hanıma döndüğünde ayakta bir an için zorlukla durup "Işık kulesinin gecesi" diye bağırdıktan sonra yere düştüğünü gördüm. Ne olmuştu, merminin tenini aşamadığını yorgunluktan tam dibinde durduğunu biliyordum. Hızla yanına gelip bedenini tuttuktan sonra biraz kafasını yukarı kaldırdım. Çekirdeğin parçaladığı elbisesini biraz sıyırdığımda açılan tunelden sıcak havayla temas ettiği için derisinin ötesindeki kırmızı kalbinin usulca çürüdüğünü anladım. Bir an yaşayabilmişti çünkü çürüme başladığında donmuş olduğu için ölebilmesi için bir an yaşaması gerekmişti. Çözülüşle birlikte tekrar hayata dönmüş, bedenin sapasağlam diğer kısımları ve beyni ona üç kelime için gerekli direnişi vermişti. Ölü bedeni tekrar toprağa yerleştirirken çekirdek gizlendiği giysi parçalarının arasından sıyrıldı toprağa düştü. Elime aldım, üstüne çizdiğim resimleri, anlamını bilmediğim yazıları inceledim. Barutun patlaması bir takım değişikliklere yol açmıştı ama bütünlüğü kaybolmamıştı. Elimde alev gibi yanıyordu, artık tutamadım, yakındaki bir çatıdaki leylek yuvasına doğru fırlattım. Köpeğin kayışı cansız kızın elinden sıyrıldı ve hayvan sahipsizliğin verdiği acıları bilmeden cahil bir sevinçle kasabanın sınırlarına, tarihin içinde geldiği ilk yere doğru koştu. Çünkü onu kavrayan şey de eninde sonunda, adına ne dersek diyelim, sokakta yatan bedeni ve bir elin sımsıkı tutuşunu terkedip, her nereden geldiyse oraya doğru, kasabanın sınırlarından rüzgar gibi uzaklaşıyor olmalıydı.

Günler boyu hasta yatmış olmalıyım, kasabanın kenarındaki bir kampta bir yaz gününe sağlam uyandım. Kendime gelişime gözlemciler çok sevindiler, hepsi yanıma gelip hararetli sevgi gösterilerinde bulundular. İlk o zaman farkettim ki benim bilmediğim yabancı bir dili konuşuyorlardı, peki bütün o zamanlar boyunca onlarla nasıl anlaşmıştım, tek kelime söylemedim. Onlardan aldığım eşyaları bıraktım, kendi giysilerimi giydim. Gerisin geri yollara taşlardan dizdiğin kelimeleri takip ederek dönmeye başladım. Bir yandan kitabın en son sayfasından başına doğru resimleri takip ediyor, neler olduğunu bulmaya çalışıyordum. Taşlardan dizdiğim kelimelerin bazıları türlü çeşit doğa olayları sonucu bozulmuş, farklı yada imkansız anlamlara bürünmüşlerdi. Olayların bildik akışı bozulmuştu. Resimleri izlemek ise güzeldi, kitabın sonundan başına gelindikçe insanların yüzleri gülmeye başlıyordu. Bir süre sonra bundan da sıkıldım, kitabın sayfalarını tek tek yırtıp, üstüne birer taş parçası koyduktan sonra ardımda bırakmaya başladım, çünkü en geç bir gün köyümden tekrar sıkılacağımı ve başka yerleri özleyeceğimi biliyordum, işte o an geldiğinde kuyunun dışına çıkabilmek için kendime bir ip sarkıtıyordum.

ADNAN ÖZDEM

YER

Daha akılcı çalışan bir kutulama merkezi, umarsızlık, ilgisizlik gibi iyi bir merkezde olmaması gerekenlerden sıyrılmış, daha bilgili, daha sistemli bir kutulama merkezi, yine bir merkez...

Çok önceleri başlanmıştı sınıflandırmaya, sınıflandığımızda, üye olduğumuzda fark ettik, çok geçti, yalnızca fark edebilirdik. Paket yaşantılar vardı, hazırlanmıştı, onlardan birini yaşayabilirdik. Bölük bölük, sağdan ve soldan hizalı ve bazen farklı, yine de aynı siradaydık. Kazandırılan, benimsetilen bakışımız vardı, biricik ve sapasağlamdı. Karşımıza çıkan dahil edilirdi kutulara, o kutular kutsaldır aslında... Herkes için kutu vardır ve herkes kutulanacaktır. Karşımdaki ne yapsa boşunadır, ona layık çok uygun sınıflarım vardır. Onu tanımayla, anlamayla, bu çabayla harcanacak zamanım yoktu, olamazdı. En kötümüz bile çok başarılı bir öğrenci oldu varolanı yürütme, devretme yolunda, ne de olsa bayrak yarışıydı, aynı devletin işleyişi gibi kuralları ve kurumlarıyla bir bütündü ve herkes haddini bilirdi, bilmeliydi.

Öğrenme denilen mucizeyi tekrar etme düzeyinde ezbere başarabilirdik. Başlangıçtan itibaren bu yoldan uygun adım, koşar adım, ya da adım adım geçilirdi ve geçiştirilirdi de, ana merkez olan kutsal kutulama merkezlerinin birinde bir paketleyici olarak yer alacağımı düşleyemezdim, düşlemeye gerek yoktu, seçme Eski Yunan'dan günümüze sadece bir varsayım olarak kalmıştı ve seçim yoktu.

Duruşumuz, yerimiz hasbel kaderdi, rasyonalitemiz güçlüydü ve yaşamsal, aynı zamanda resmi görevlerimiz! vardı bu yolda, yeni yola çıkanlara aşılanacaktı. Mesela bu merkezlerde kendi yaşamını diline dökemeyenlere nece öğretilirdi, öğretmek ve öğrenme adına güç nedir ve kimdedir bilemedim ve bunu çözemedim, at, tut, gel, bak, yat düzeyine hangi düzeyde ekleme yapılabilir, kaç kurs gerekirdi, ne yaşardı onlar, neyi değiştirdi, değiştirdi mi ne etti bize, yerimize, bilemedim. Bilgiye, bilgilenmeye, bilgi vermeye dair şüpheler hep vardı aslında ve aslolan birarada olmaktı, oralar, merkezler bu işe istemeden de olsa, hesapta olmasa da yarıyordu belki de, ve sırf bu yüzden hep iyi anımsadılar.

Bizi ortak kılan aynı cendereden, aynı merkezlerden geçmiş olmaktı · itaatiyle, bilinmez ve anlaşılmaz buyrukları, içi boş kuru bilgi demetleri, ahlakı belli saatlere indirgeyen anlayışı ve soğuk, mesafeli, düzenli uygulamalarıyla kalıcı izler bırakarak süren ve kişilikte yer edinen, böylece içi rahatlayan bir cendere, herkesin bir olduğu, öyle sayıldığı, kamunun yapı taşı, sistemin motor gücü olan bir cendere...

KUTU

PEK YAKINDA

Teknolojimiz güçlendi çok şükür, her şeyi yeni ve hızlı kılıyor, bilgilenen ve teknolojinin nimetlerinden yararlanan modern birey ve liberal bireycilik hızla gelişiyor.

Istemeden de olsa birarada kılan bizleri, ötekini ezberletse de gösteren, sınırlı da olsa değerleri hissettiren, birarada kılan, paylaşıma olanak sağlayan hesaplamada da, antik merkezler yıkılıyor artık, teknoloji buraları kaçak sayacak yakında, yıkımına karar alacak. oyun bitti denecek, son söz bu olacak ve herkes dağılacak, istemeyecek, yüzölçümünde sınırlamalar getirilecek pek yakında, sınır somut kılınacak bir m üstü 2 olacak belki, ulaşmak internete bağlanacak, her şey hızla ve yeni olarak başkası tarafından tasarlanacak, düş kurma görüntüye indirgenecek, ve bir tuş kadar yakın olacak, umutlar görüntüler kadar silik ve geçici kılınacak, şiddet paylaşılamaz bir duygu olarak bolca yaşanacak, yeni boyutlar kazanacak belki de, ötekinin varlığı şiddetin nesnesi olarak yeni anlamını bulacak, her şey yepyeni olacak pek yakında, istenene ulaşılacak, ne aşklar yaşonacak Allah bilir, sidiromlara sevdalanılacak, odaların içinden bilinemeyen yalnızlıklara yolculuklar yapılacak, çocukluk gelecekte ne yapacağının bilincinde olacak, özlenen bilince kavuşulacak, telefonda sonsözler, fakslarda intihar mektupları hızla yerine ulaşacak ve bir kez daha son olarak keşke denecek, sidiromlara, kitaplara ve tanımlamalara, kutulara sığmayan, birarada olmanın, paylaşmanın, muhabbetin, dostluğun değeri hissedilecek, anımsanacak belki de ama bir kez daha geç kalınmış olacak.

Geçmiş olacak.

YURDAER ALTINÖZ

yapıyor.

KILIÇBALIĞI AYNAYI

İKİ KERE TAKTAK

"Yalnızım" dedi."Çok yalnızım."

Kalemini bıraktı. Kalktı. Bir sigara....Halen içiyordu. Dumanı genzimi yaktı

Ses etmedim. Odanın içinde dolaşmaya başladı. Kitaplığın arkasına girip gözden kaybolmak üzere olan bir hamam böceğini ezmeye çalıştı. Ezemedi. Öteki tarafta ben işini bitirdim. Böcek öldü. Onun haberi olmadı. Gitti. Aynaya baktı. Güldü. Sigarasını küllüğe bastırdı. Küllüğün, aynı anda üç sigaranın inişine elverişli pistleri olduğunu keşfetti. Üç sigara yakıp aralarında küllenme hızlarına bağlı olarak bir yarışma düzenledi. Birinci geleni yanına alarak pencerenin önüne gitti...*ötekileri unuttu,onlarrı söndürmek bana kaldı...*

Sol eli cebindeydi. "İnsan pantolonluyken bacaklarına doğrudan dokunamıyor. Ne tuhaf!" diyerek hayıflandı. Ben de denedim ve " Aa evet " dedim şaşkınlıkla Duymadı.

Sokağa bakarak "Of!" dedi,filmlerdeki gibi. Sokak lambasının ışığının altında kaldırımla ıslaktı, bir kedi geçiyordu sekerek ayağı topal.

"Yalnızım" dedi, hayattak gibi.

"Yaşıyorum ve yalnızım, işt tek gerçek" dedi, bazı filmlerdeki ve bazı hayatlardaki gibi.

Tek ve gerçek sözcüklerine a lı takıldı. İkisini de çeşitli cüml lerin içine çekince hallerinin nic olacağını merak etti.

"Tek gerçek gelecek ve geç cek."

Lütfen

"Tek gerçek geçince eline ne geçecek?"

Cümlelerde e harfine bariz bir şekilde iltimas geçmesi pek hoşuma gitmedi, ama geçmişti bir kere.

Ortaokul yıllarını hatırladı. Kullandığı cümle içlerini, çilek tarlalarını, dut ağaçlarını, sözlü imtihanlardaki tebeşir tozlarını, tahtanın kenarındaki silgiyi, giydiği naylon ayakkabıları, kırık tebeşirleri, banka müdürünün çilli kızını, çalışkan talebe olduğu derslerde öğretmenleriyle yaptığı nazlı bakışmaları, caminin yanındaki terk edilmiş ahşap evin bacasındaki leylek yuvasını (yanlış hatırladı), annesinin okula uğurlayan gülümsemesini, bisikletinin yırtık selesini..falan falan ..filan filan....Kafasını iki yana salladı.

"İnsan düşünmeye başlarsa sürekli hatırlayabilir. Çok riskli." dedi. Gitti. Teybe bir kaset taktı. Journey. "Who is crying now?" akmaya başladı kolonlardan. Yeniden aynanın karşısındaydı. Aynaya vurdu. Tak tak. "Kim o?" diye seslendi. Sustu. Bekledi. Yanıt gelmedi. Dansetmeye başladı. Bir kez daha "Who is crying now?".

Gözleri buğulanmaya başladı. "İyi bir yanıt sayılabilir bu" dedi. Gözleri bir havuzun içine düştüler ardından. Hıçkırıklar. Nı nasıl anlatabilirim? Orada olmalıydınız.

Küllükte dört sigara. Teypte Journey. Pencerede sokak duvarlarına çarpa çarpa gelip içeri girmeye çalışan sesler. Sesler. İçerden gelip dışarı çıkmaya çalışan sesler. Gürültü fazlaydı.

Aynaya vurdu.

Gözyaşlarının inişini izlemeye başladı. Önce göz pınarlarında bir kaynaktan çıkıyormuşçasına tomurcuklanıp sonra sessiz damlalar halinde aşağı akıyorlardı. Damlalar geçtikleri yerlerde su izi bırakıyorlardı doğal olarak. "Doğal. Çocuğum olursa ismini Doğal koyacağım " dedi ve devam etti. "Sırf bu sebeple çocuk sahibi olmaya değer. Böylelikle herkes tek bir sözcükle benim hayata nasıl baktığımı anlayabilir. Kendimden gayrı bir haberci yollamış olurum doğaya, yaşadığıma dair. Hem böylelikle ben de emin olabilirim. Doğalcım benim. Posta güvercinim."

Gözyaşlarının akışı sürüyordu. Bir taraftaki damlaların diğer taraftakilerden daha hızlı aşağı döküldüklerini görerek "Acaba bir gözüm 'Who is crying now'ı diğerinden daha mı farklı hissediyor ne?" diye sordu. Gülmeye başladı. Gözlerinin içinden çıkan ışıltılar suların içinden kırılarak geçiyor, aynadan yansıyarak geri dönüyor, sonra yeniden aynı sularda bir kez daha kırılarak içine giriyordu. Aynayla arasına fizik giriyordu. Engel olamıyordum. Niyetim de yoktu. Fiziğe kim engel olabilir ki? Lise 2' deki fizik hocasının hiç gülmeyen yüzü, koca burnu geldi aklına. Kurda benzerdi. Bir an duraladı.....altı nokta mesafesi kadar. "Işıltılarımı çok kırıyorum şu sıralar. Dikkatli olmalıyım. Onlara çok ayıp oluyor olabilir, hah hah" diyerek göz pınarlarıyla konuşmaya başladı, özellikle sağdakiyle. Şöyle dedi: "Yaa kardeşim saçmalama. Sol taraf aldı başını gitti. Sen hala...Dii mi?...Üretemiyor musun?.... Üretim yok mu üretim? Hah ha....". Sol gözünü kırptı. Sol göz pınarından şırıl şırıl su damlalarının akmasının kalbinin de o tarafta olmasıyla bir ilişkisi olup olmayacağını bir an için düşündü. Bir an. Derin bir ıssızlık oldu. Pencerenin önüne giderek karşıdaki evlerden görülüp görülmediğine baktı. Perdeyi çekti sımsıkı. "Who is crying now?" bitmişti. Pink Floyd'un Division Bell'ine geçti. "Roger Waters gitse bile bu herifler Pink Floyd birader" dedi. Ardından "Nankörsün. Nankör. Çabuk unutuyorsun. Yarın Roger Waters solo albüm çıkarır, bu sefer de onunla bir olur diğerlerini aşağılarsın. Acı yok hayatında acı....*bağırdı birden*... Kimi canın çekerse onunlasın. Ahde vefa yok. Oturup beklemek, sabretmek yok. Acıdan kaçabileceğini sanıyorsun." diyerek kendisini suçlamaya başladı. Bu suçlamaların sonunun nereye varacağı kısmen tahmin edilebilirse de Roger Waters'ın Türkiye'de bir evde az önce gözlerinde şiddet parıltılarıyla hamam böceği kovalayan birisinin içindeki hangi duyguları yerinden oynattığını bir bilse ne kadar şaşıracağı tahmin edilemez. Belki de hiç şaşırmaz. Dehalar tuhaf oluyor. O zaman tabii tahminden de söz edilemez. Aslında tahmin dediğiniz nedir ki? Bi bakalım. Tah min...Hiçbir şey...

Bir sigara daha yakarak koltuğa çöktü. Bir sigara daha. Duman altındaydım. Gri mavi renkte yükselen dumanların içine ses balıkları fırlatmak niyetindeydi. "Acı" diye bağırdı. Tanrı'ya yakarır gibiydi. Acı sözcüğü ağzından fırlarken yanına aldığı su damlacıklarıyla birlikte gri mavi duman denizine büyük bir kılıçbalığı gibi düştü. Etrafına baktı. "Kılıçbalığı da nereden çıktı?" diye sordu. Kılıçbalıklarını

düşündü. Hiç görmediği kılıçbalıklarını. Denize meydan okuyan kılıçbalıklarını. Meydan okumak. Hem de denize. "Denize niye meydan okunsun? Deniz kabul edilmeli. Açıkça saçmalanıyor. Onları uyarmalıyım." diye düşündü. Bir kahkaha attı. Bir ağlıyor, bir gülüyor. Bir anı bir anına uymuyor.

Daldı. Kısmi bir Kaptan Cousteau olarak kılıçbalıklarının peşinde yıllardır dünya denizlerindeydi. Bir deri bir kemikti, oğlu da ölmüştü zaten, üzgündü. Ayakları da yosun tutmuştu. Denize atladığında küçük balıklar peşine takılıyordu. Kısa bir şortu vardı, hiç çıkarmadığı. Kılıçbalıklarının izini sürdüğü bir gün İrlandalı balıkçıların ağlarına takılmıştı da neredeyse...Ne günlerdi...Zor günlerdi.

Kalbinin çarptığını hissetti. Bedeninde fanilasının altında, memesinin de hemen altında kıpırdanıp duran bir şey. Kıpırdanmadan durduğunda herşeyi bitiren bir şey.

"Bu kadar basit işte" dedi. "Ya nasıl olacaktı?" diye sordu.

Ya nasıl olacaktı diye soran haliyle, bu kadar basit işte diyen haline "Salak salak konuşma" dedi.

"Kılıçbalığının yanında kalp de alayım lütfen". Bana seslendi sandım, az kaldı cevap verecektim. Diyelim ki gerçekten de bana soruyor. Hani olur ya... Cevabım nasıl olabilir? -Tamam enişte. Kalbim yeni geldi, taze.

Bu arada kendi kendine konuşmayı sürdürüyordu.

Rutinden kimse ölmedi bugüne dek

Gündüz yaşadığı sıkıntıların, başa çıkamadığı, üstesinden gelemediği sorunların ağırlığını hafifletmek ,hayatın aslında bambaşka bir yerde olduğunu kendine kanıtlamak zorundaymış gibi davranmaktan başka bir şansı yoktu sanki. Hakkaten de yoktu be! Galiba. Adam haklıydı.

Denizdi de kalbinden yara mı almıştı?... da kanıyordu? Şimdi bunları yazarken bana da hamasi şeyler gibi geliyor, ama gözlerini görmeliydiniz. Sahiciydiler.

Evet bir denizde kalbinden yaralandığı söylenebilir. Her gün ama her gün aynı yerden aynı yara. Rutin bir denizde her gün aynı yerden kanayan bir yara. Rutin, beton blokların arasına sabah saat dokuzdan itibaren yayılan içinde takım elbiseli, kravatlı, döpiyesli, tayyörlü, sahte gülücüklü, içten pazarlıklı küçük balıkların, dolaştığı akşam beşte evlere doğru geri çekilmeye başlayan, gri renkte, soğuk bir kuzey denizidir. Konuşuyor işte, onun yalancısıyım. Rutin nevrozun gündelik dildeki adıdır...*susmuyor*... Belleksizlik, vefasızlık, hırs, rekabet, kıskançlık, dedikodu, aşağılama, kendini beğenmemek ama başkalarına beğendirmek için olmadık taklalar atmak, bu denizde yüzen korsan gemileridir.

Devam etti: "Doğduğun günden beri varlığını sadece bu denizde anlamlandırmaya zorlanmadın mı? Bu nedenle kılıçbalığı gibi dolanmadın mı ortalıkta? Birtakım bağımlılıklarla, karşıt değerli duygularla yüzme öğrenmedin mi? Öğrendikçe de bu deniz senin varlığının en önemli nedeni olmadı mı? Hayat dedikleri başından sonuna dek ideolojik seyahat sana kendini böyle belletmedi mi, böyle dayatmadı mı?.....*gözlerinin altındaki çizgilere, çürük dişlerine bakıyor*.... Dolgu gerekir şu üsttekine....Bu akşam fena konuşmuyorum. Biraz daha devam etmeliyim" dedi. Pencerenin önüne giderek perdeyi açtı. Kedi hala sokak lambasının ışığının altında sekiyordu film icabı. Bir sigara yakarak uzaklara baktı derin derin. Sanki söylediklerini dinleyen, yaptıklarını izleyen birkaç kişi olmasını ister gibiydi. "Hayatla ilgili önemli cümleler kurduğum şu sıralarda dinleyenlerim olsun isterim. Fakat yok. Yazık. Boşa gidiyor galiba. İnsanların sevgi ve ilgisini kazanabilirdim oysa. Oturup yazayım bari."

Üşendi. Vazgeçti. Olanlardan haberi yoktu tabii. Siz biliyorsunuz. Suç ortağımsınız.

Aynanın önüne döndü. "Rutin denizinde dalgalar olur, dostum... *burnunu,gözlerindeki kızarıklıkları inceliyor*..." dedi. "Sıkıntı dalgaları. Hiç bitmeyen... Eğer dalgalar seni alaşağı ederse boğulup öleceğini sanırsın. Aldanırsın. Rutinden kimse ölmedi bugüne dek. Ölüm adı üstünde ölümdür. ....*Ölücez işte sonunda be ne var bunda. ..kütt gidicez....ölücez...bana bakarak konuşuyor ,bir an gördü sandım*..... Geldiğinde götürür. Yaptım, ettim, gittim, geldim benzeri binlerce fiil yüzlerce lisanda geçmiş zamanda birinci tekil şahısta çekebilirsin, cümle içinde kullanabilirsin. Öldüm hariç" dedi. Bir kez daha sustu. Fonda 'Dead can dance vardı. Teybe ne zaman taktığını kaçırmışım.. " Boğulmamak için art arda üzerine gelen sıkıntı dalgalarını aşamazsan.... Evet, sana boğulmak adı altında yalancı bi

hızla

ölümden korkmak belletildi. Niye korkuyorum sahi? Birini atlattığında diğeriyle karşılaşana dek kendini mutlu sanmak da, bu da öğretildi. Su yüzeyinde bir soluk içeri bir soluk dışarı.... Böyle mutluluk mu olur? Bu nedenle denizi farketmedin ama dalgayı yüz metre öteden tanımaya hazırlandın sürekli. Hayat böyleydi.. Ee hayat böyle kardeşim bi yerde n'aparsın? Laf da buydu ....*"Lafa bak lafa" diyerek sinirli sinirli gülüyor....* Dalgaların birisini atlatınca geçici bir rahatlık hissi yaşayıp mutluluk dedin adına... *Çoraplarından birini çıkarıp masanın altına fırlattı, denk getiremedi çorap koltuğun üstünde kaldı sonra oradan alarak çamaşır makinesine attı...tabii ki giderek* Herkes öyle dediği için. Sadece bunun için. *Çamaşır yıkamalıyım.* Birazdan bir başkası gelecekti oysa. Biraz daha birazdan bir başkası. "

O kadar dalmıştı ki çaktırmadan kasedi geri almayı istedim. Çünkü Dead can dance'i ben de çok severim. Fakat işim gereği yapamadım. Aa ne oluyor? Kasedi geri alıyor. Kalp kalbe kalpten kalbe edirneden ardahana adan zeye iğneden ipliğe kır atın yanında ya huyundan falan filan. Dead can dance yeniden. Dans etmeye başladı. Bir yandan da habire konuşuyor. Yetişemiyorum.

" Dürtülerin egemenliğinde kurulmuş ve öylesine yaşanan hayatları sıkışma kavramı ile kabaca, hah ha, çok kabaca özdeşleştirebiliriz. Kavramı biraz açayım, müsaadelerinizle. Evet hep birlikte. Önce ben düşünüp konuşmaya başlayayım. Siz peşimden gelin. Sonra da yoklama yapıp dersi bitirelim... *dans ediyor..* Sıkışmış bir vaziyette tuvalete koşarken dünyada hiçbir şey işemekten daha anlamlı olamaz. Buradaki sıkışmak idrarın bedende sıkışması anlamına geliyor elbette. Elbettenin ne anlama geldiği ise şu ana kadar tarafımızdan aydınlığa kavuşturulmuş değil. Kısmet değilmiş. Neyse biz tuvaletimize yetişelim. Zor bela tuvalete yetişiyoruz. Veee... İşte mutluluk bu. İşeme anı. Sıkışma kavramının topyekün imhası. Kavramın bir süre için tarihimizin derinliklerine gömülmesi. Hayatın en gerçek anı. Hayatın en gerçek tadı. Fakat artık geride kaldı. Uzaklarda hayal meyal görülen bir şeye bakar gibi yapıyor.....Sonra... Sonra siliniz baştan. Nerede kalmıştık. Artık hayati konularımıza yeniden dönebiliriz. Mekanik bir hayat için bitmeyen çabalarımıza az sağ yapıp toplayıp geri dönebiliriz...*araba taklidi yapıyor....korna sesi çıkarıyor....berbat bir sesi var...* Alıntı Nikita Mikhalkov'dandı. Evet arkadaşlar. Size bilgi satmalıyım. İlginizi çekmeliyim. Çünkü ihtiyacım var. Beni sevin. Tek kişinin sevgisi yetmez beni mümkün olduğu kadar kalabalık sevin. Beni kitleler halinde sevin...*komik dans figürleri yapıyor...güleceğim gülemiyorum*.....Rutin denizinde daha rahat yüzmek daha rahat batıp çıkmak için buna ihtiyacım var. Hatta sizin duygularınızla bile icabında oynayabilmeliyim. Siz de gidin başkasınınkilerle oynayın. Oyun devam etsin. Şimdi çıkabilirsiniz. Hepiniz çıkın, içerde sadece bana hayran güzel bir kız varsa o kalsın. Yok mu? Peki o zaman ders biter. Sizlere verdiğim ders biter. Dersim biter. Ben biterim. Etrafımda birileri olmazsa ben de biterim..... *yüzünü yıkıyor, havluyla kaşlarını* - kaşlarım çok uzamış kısaltırsam- *kuruluyor* .. ben aynanın önündeyim ...*aynanın sağ üst köşesindeki lekeyi gömleğiyle siliyor*.....sizi de beklerim." Perdeyi yeniden sımsıkı kapadı. Anladığım kadarıyla konuşmalarının bazı bölümleri izleyiciye açık olsun istiyor, bazı bölümleri, mesela az öncekileri dışarıya kapalı tutuyor. Dansı bıraktı. Oturdu. "Nevroz denizinde sıkıntı dalgalarından kurtulup boğulmadan ayakta kalmak için seninle birlikte aynı boka batmış diğer insanlara...*ayaklarıyla oynuyor*.. ötekilere tutunacaksın bazen onların can yeleklerini zorla alıp ya da çalıp kendin takacaksın bazen onların üstüne basıp kendin üstte kalacaksın. Türlü yolları var. Gri denizlerde yaşamanın, varolmanın kuralı budur. Sıkıntı dalgalarını aşmak için aklına ilk gelen çözüme sarıldığın sürece yani daha kolay olana dibe doğru dalmadan suyun yüzeyinde aşağı yukarı oynadığın ....evet oynamak... evet oyun.... evet sahici olmayan.....evet evet..*öne arkaya hızla sallanıyor* ....belki boğulmadan ama hiç bir yere de varamadan sallanıp durmaya, su yutmaya mahkumsun. Çünkü zaman bu denizin yüzeyine değil, dibine doğrudur. Su yüzeyinde oyun oynadıkça ....oyun evet...zaman aynı kalır, değişmez. Bu denizden kurtulmanın yolu dibe doğru gitmek zamanın içinden geçerek, zamandan da kurtularak dibe vurmaktır. Nevroz denizin yüzeyidir. Dibe doğru yol aldığın su kütlesi zamandır. Dip ise trajedidir, zamanın olmadığı yer. Dip ölüm değildir. Dip trajedidir, dip acıdır evet. Nasıl laf

bir soluk içeri bir soluk dışarı...

çevirmeyiniz.

na ? .....*kahkaha atıyor, teyin sesini sonuna kadar açtı.. eybin içi boş*..Konuşuyoruz işte. ibe vuranlar, trajediye göğüs erebilenler ancak, su yüzüne ükselmek, oradan da gökyüzüe doğru uçmak şansına sahip labilirler. Düştüğün için uçabirsin ya da tersi. Dibe vurmaran, trajedinin çamuruna bulanmayanların rutin denizinden kurularak, zamanın dışına çıkarak gökyüzüne fırlayıp su damlalarının denizine karışması mümkün değildir. Ya hızla vurup dibe gökyüzüne fırlayacaksın yada iki ihtimal var. Dibe vurup parçalanmak....*elleriyle sanki bir çamur topağını ufalarmış gibi yapıyor....yaratıcılık sıfır*..ya da parçalanacağını zaten bildiğin için bu denizde su yutup durarak ard arda üzerine gelecek sıkıntı dalgalarını karşılamak..*korkma ..korkma diyor, bana mı diyor?... sustu* .....Günler böyle geçecek. Her gün aynı yerden kanadığın denizde her gün aynı yerden pansuman olmak istersin. Parçalanmaktan korktuğun için her gün yaralanmaya razısın. Bu korku anlaşılır şeydir. Çünkü dibe vurmaktan korkmamak çocukluk ister. Çocukluğun kaderindir.... *Dikkat çocukluklara basmayınız lütfen diye bağırıyor*....Çocukluk aslolandır. Çocukluk henüz donmamış bir betondur. Etrafı çevrilmek,korunmak ister. Ya iyidir ve mesele yoktur ya da kötü geçmiştir ve içeri doğru bir yolculuğa başlayarak ancak, çocukluğunu yeniden yaratabilirsin. Yani telafisi mümkündür. Halledebilirsin. Rutin sana hiç ölmeyecekmişsin hissi verir... *halbuki ölümlüsün ,kabul etmelisin diyor*...Rutinin tek marifeti budur. Bu nedenle çabuk öfkelenirsin, çabuk kıskanırsın, çabuk hırslanırsın, başkalarının sırtına basarsın. Rutin denen nevroz denizinde hiçbir yere yüzülmez. Gidecek bir yer yoktur. Rutinde bellek yoktur. Geçmiş de yoktur gelecek de. Herşey şimdiki zamandadır. Sıkıntı dalgalarını aştığın anda yaşadığın geçici rahatlığı mutluluk zannedersin. Bitsin istemezsin. Halbuki bitecektir. Rutinin doğası budur. Bittiğinde de hayıflanarak mutluluk yokmuş dersin. Aşk da yok dersin.

Ölümlüsun.
Geçicisin.
Kabul etmelisin..

Ölümlüsün. Geçicisin. Kabul etmelisin...*yine başladı*... Paşa paşa kabul etmelisin. Bir gün bitecek. Hayatını ölümden ödünç aldın. Değerini bilmelisin. Ölümlü olduğun bir gezegende ne hakla süreklilik düşleri kurarsın, yaşadığın anların hepsini nihai bir toplama, aritmetiğe bağlı olarak bir kalemde nasıl silersin?...*son tahlilde netice olarak diyor alaylı* .... Herşey süreksizse hiçbir şey yok demektir sana göre....*çay demliyor, televizyonu açtı kapadı*... .... Sonu olan bir yolun her anında sonsuzluk düşleri görmek. İtiraf etsene, ölümsüzlük peşindesin. Rutin denizlerinde süreklilik ve herhalde ....herhalde, evet.

Her halde....ölümsüzlük sadece bir yanılsamadır.

Asıl deniz gökyüzündedir. Orada yüzülmez uçulur. 'Bir anı ömre bedeller' oradadır. Hepsi birer saf su damlası olan anlar arasında kısa bir uçuş, ama uçuş. Belleğe yazılır. Kısa da ne demek oluyor? Gökyüzünde yaşananları yeryüzüne ait bilgilerle açıklamak saçmadır....*saçma da ne demek rezalet rezalet....bağırıyor*... Sadece aşk ile uçabilir insan...aşklar belleğe yazılır.. insan ancak bir başkası tarafından sevildiğini hissettiğinde yaşadığından, dünyada olduğundan emin olabilir..*aynaya gidip vuruyor tak tak*....Trajediye katlanabilmektir gerekli olan. Gökyüzü ile yeryüzü arasında dolunayın altında yapayalnız ölümlüler olduğunu sonuna kadar hissetmeyenler trajediye katlanamazlar. Ancak sonsuz acı çekebilenler aşık olabilirler. Çünkü ancak acıya katlanabilenler, dibe vuranlar, dipte ölümün soğuk nefesini ...*ölümün soğuk nefesiymiş nereden duydun lan bu lafları*.....hissedenler kendi benliklerinden tamamen sıyrılarak kendilerinden başka bir şeyi sevebilirler. Çünkü ancak onlar anları yakalayarak kendilerini başka bir şeye verebilirler. Ya o anın geldiğinin farkına vararak kendini aşka bırakırsın ya da hiç. Aşk aşkından koparak gelir. Bu tesadüf değildir. "Who is crying now?" ile tek gözden hızlı ağlamaya benzemez bu. Gerçek anlamıyla aşkı hissedenler ölümlü olmaktan, ölmekten hiçbir zaman korkmazlar, ama ölüme de koşmazlar, ölümü geldiği yerde kabul ederler. İntiharın onlarla herhangi bir alakası yoktur. İntihar rutin ile gündelik olan ile ilgili bir meseledir....*çayını içiyor, sabah dokuza doğru geliyor,dalgın dalgın takım elbisesini söküyor.... "Who is crying now?" teypte bitti, ıslığında sürüyor, kılıçtan çok yunusu andırıyor .....çıkıyor....peşindeyim.*

FATİH ALTINÖZ

Ayrıca

Onu cezalandırmak üzere gönderildiğimi, önceleri bana yaşattığı duyguları şimdi kendisinin yaşadığını... **(1)**

Küçümsediğimi, fikirlerini ciddiye almadığımı, karar verme aşamalarında düşüncelerine değer vermediğimi... **(2)**

Onu rahatsız eden şeyin ne şekilde vakit geçirmiş olduğum değil, 'O'nunla vakit geçirmek istemeyişim olduğunu... **(3)**

Değer verdiğim insanların da olduğunu, paylaşımlarımı imrenerek izlediğini, bu insanları eleştirmemesi gerektiğini, aksi takdirde ilişkideki konumunun zarar görebileceğini... **(4)**

Söylediklerinden çok söylemek istediklerine dikkat ettiğimi, hesap ederek yaklaştığımı... **(5)**

Bugün ilişki bitse ertesi günümün değişmeyeceğini, yeni bir ilişki için kısa zamanda kendimi hazırlayabileceğimi... **(6)**

İlişki adına gösterdiği çabada yalnız kaldığını, ilgimin azalmasında hissettiği şeyin 'tembelliğim' olduğunu... **(7)**

Uzunca bir süredir bana anlatamadığı birçok şeyi olduğunu... **(8)**

İş yerinde gereksiz yere fazla zaman geçirdiğimi, eve gelip kitap okuyup müzik dinleyebileceğimi... **(9)**

İlişkiyi bitirmek için henüz hazırlıksız olduğunu... **(10)**

Hayatımda kapladığı yerin çok az olduğunu... **(11)**

Kendi hayatıyla ilgili kararlarda kendisini yalnız hissettiğini... **(12)**

Sevgi sözcüklerini uzunca bir süredir kullanmadığımı... **(13)**

Beni artık kendisine yakın hissetmediğini... **(14)**

FARUK BAYDAR

cereyan

(1) Geçmişle hesaplaşıyor.
(2) Ön yargılı davranıyor.
(3) Problem ne şekilde vakit geçirmiş olduğum.
(4) İlişkileri kategorileştiriyor.
(5) Söylediklerinden kendini sorumlu tutmuyor.
(6) Yanılıyor.
(7) Özverili davrandığını vurguluyor.
(8) Aynı duyguyu benimle birlikte yaşıyor.
(9) Gerçek söylemek istediği bu değil.
(10) Hiç bitmemesini istiyor.
(11) Tam tersini bana söyletmek istiyor.
(12) Bu 'O'nun hayatı.
(13) Artık kendi hislerine güvenemiyor.
(14) Bir şeylerin daha farkına varıyor.

NE BU?!

Bu dergiyi ikinci kez alıyorum. Bundan önce ilk sayısını almıştım. Şimdi de Şubat 1994 sayısını... İlk sayıyı alıp birkaç yazısını okuduğumda çarpılmıştım. Daha sonra okurum diyerek bir kenara koydum. Düşüncelerimi aktarabildiğim tanıdıklarıma ısrarla okumalarını tavsiye etmiş, daha ben devamını okumadan isteyene vermiş, sonunda dergiyi kaybetmiştim.

Peki ne yaptım? Yana yakıla dergiyi aradım. Belki de ikinci ya da üçüncü sayısını almaya teşebbüs etmiş, bulamamış olabilirim. Net hatırlamıyorum. Sonrasında da bu dergiyi almaya cesaret edememiştim. Aradan iki yıla yakın bir süre geçmesi gerekiyordu. Neden mi? Yedi yıldır Manik Depresif Psikoz tedavisi görmekteyim. Son atağın üzerinden beş yıl geçtikten sonra bile çevremle uyum sağlayamamıştım. Kendimi ifade etmekten yorulmuş, artık anlaşılma umudumu yitirmiş, ama yine de bu sorunu çözümleyip yaşamla bağımı güçlendirmeye çabalarken Şizofrengi'yle tanışmıştım. Derginizdeki yazıları kaldıramayacak kadar derin algılıyordum. Oysa derin algılama dönemlerini henüz geçirmiş olduğumu fark edip, dergiyle bütünleşmek sağlığımı tehlikeye sokabilir diye düşünmüştüm. Birinci sayının ilk yazısını okuduktan sonra diğer

PAYLAŞIM...

yazıları ara ara okumaya karar verişim de bunun paralelinde kendiliğinden ortaya çıkan bir önlemdi.

Sonra anlaşılmanın gerekli olmadığına karar verdim. Anlaşılsam da anlaşılmasam da, ben ben olmaktan, öyle davranmaktan, öyle davranınca mutlu olmaktan, yaşamı ancak bu şekilde hissediyor olmaktan kendimi alamıyorsam eğer, hayıflanmaya neden kalmıyordu elbet. Doktorların anlatmadığı, benim keşfettiğim, yakın zamanda Cumhuriyet'in Cumartesi eki Bilim ve Teknik'in 391. sayısında ifade edilen, bu yedi yıl zarfında da kendimle ve hastalığımla vuruşarak çıkardığım sonuç şu idi: Çevre ile uyuşmazlık!..

İşte benim hastalanma nedenim çevre ile uyumsuzluktu. Ben bunu yakalamış, yok etmeye çalışmış, nerdeyse yok ettiğimi sanmıştım. Ama son zamanlarda yaşadığım bir dizi olay, bunun o kadar kolay olamayacağını bana gösterdi. Uyum sağlamak adına yapılan tek taraflı mücadelenin, günün birinde üst üste birkaç olayla beni patlama noktasına getirebileceğini gördüm. Oysa benim seçme şansım yoktu. Her durumda tekrar başlangıç yapacak, ne olursa olsun ben uyum sağlamaya çalışacaktım. Bu arada problemi yaratan haklı bir nedenim vardı. Yaşamım boyunca doğru olduğuna inandığım şeylerden taviz vermedim, veremiyordum. Zaten bu uyuma, onları kollamak ve mümkünse pasif olarak da olsa ulaştırabildiğim kadarıyla bunu kaldırabilecek şahıslara kakalamak gibi bir hedefim vardı. Bu denli çaba göstermem bundandı. Çünkü karşınızdaki insanın iç dünyasını keşfederseniz, kendi doğrularınızdan haklı bulduklarınızı geçici bir süre için bile olsa kakalayabiliyor, onu düşündürebiliyor, insan olmaya davet edebiliyorsunuz. Kakalamak deyimini benim düşüncelerime yatkın kişiler için kullanmadım.

öyle davranmaktan,

öyle davranınca

mutlu olmaktan...

Dışındaki kişiler için kullandım. Anlık yakalamalar, yetişkinleri bazen günlük yaşamlarındaki o bencil ve düzenin kuklası haline getiren, nabza göre şerbet veren varlıksız tavırlarından, mutlu olmuş insanı oynamaktan kısa bir süre için de olsa çekip çıkarıyor, kendini sorgulattırıyor. Çünkü anlık yakalamalarda insan gerçek anlamda çoşkuyu tadabiliyor. Bu gibi durumlarla umduğumdan fazla karşılaştım.

Şu anda raporluyum. Çünkü bana, mantığıma ters gelen bir olayla karşılaştım. Sarsıldım. Biraz kendime gelip okuyabileceğime karar verdiğimde, dergi satın alırken Şizofrengi'yle tekrar karşılaştım. Sanki devamlı alıyormuşçasına doğal, sahiplenmiş bir duyguyla diğer derginin yanına koydum.

Hemen okumadım. Önce daha aktüel olan ve kolay okunan diğer dergiyi kurcaladım. Günlük gazetemi okumaya başladım. Ve tam olarak kendime geldiğimi düşündüğümde (iki gün sonra işe başlayacağım) Şizofrengi'yi okumaya başladım. Daha ilk yazıda önce tüylerim dikenleşti - geçti, sonra ağlamaklı oldum. İçimde bir şeyler kabardı. Kabardı mı, çoştu mu, nasıl anlatılır bilemem. "İşte yalnız değiliz" dedirtti yazı bana. Yalnız değiliz... Aynı düşünceyi paylaşanlar arasında iletişim sağlanabilseydi, belki kağıda dökületi okumak kadar etkileyici ve çarpıcı olmazdı. İki insan arasında bu frekansı yakalamak neredeyse imkansızken (bana öyle geliyor) yazıda bunu yakalamak!...

Anlatımda yazınsallık var ve 'buyur' diyor. 'Sana bir parça yazı, yorumunu tek başına yap ve ne istiyorsan anla'. Özgürsün, diyologda olamayacağın kadar özgür ve diyologdan alabileceğinden daha fazlasını alabilecek kadar şanslı...

Neden mi yazıyorum bunları? Bu derginin belli bazı insanların yalnızlık duygusunu geçici de olsa unutturacağını (geçici, çünkü bu duygu gerçek anlamda yaşanıyor ve kişi tarafından neden yaşandığı çözülemiyorsa yoğundur, atlatılması, üstesinden gelinmesi ise zordur), kendi gibi düşünenler arasında psikolojik bir dayanışmayı sağlayacağını, bunun ise onları daha dirençli yapacağını hissediyorum. Hissetmek kelimesi hafif kalıyor. Hissettiklerime, bugüne kadar doğru bildiklerime, insan hakkında 35 yıldır ürettiklerime, tükettiklerime, yaşadıklarıma bakarak mutlak bir gerçek olarak sahiplendim.

Sakın yok olmayın. Yaşamda her şeyin ama her şeyin ayrı bir işlevi var. Sizin de... Hitap ettiğiniz insanlar bana öyle geliyor ki oldukça az (!), korunmasız (!) kendileriyle baş başa, ama içindeki insanı insan olmak adına acımasızca sorgulayan, bunu becerebilirlerse yalnız kendilerini değil, kendileri ile iletişimde olanları bile bu kervana katabilecek yetenekte, aralarında dayanışma sağlayabilecek böyle bir iletişim aracını hak etmiş insanlar. Sakın yok olmayın, bu insanları bu haktan mahrum etmeyin. Sanırım (umarım) birileri ya da çokları da artık böyle bir hakları olmayacak yerde olduklarını bilebilecek durumdadırlar.

ZELİHA AKGÜN/İZMİR

yapıyor.

SARI SAÇLAR, ÜMİT, KİTAP, LİMAN

Burada

Süheyla'ydı galiba adı.

Hiç unutmamam sarı saçlarını. Cart sarı saçlar.

Lise sonda bir erkek çocuğu demiş. "Sana sarı saç yakışıyor" diye. Yağların istila ettiği kısa bedeni sarı saçlarının altında ezilir, yıllardır.

Genel evrak'ta çalışır. Evrakları kaydeder. Gelen evrak memuresi Süheyla. Evrakın geliş tarihi, nereden geldiği, sayısı, konusu ve gideceği. Bunları kaydeder, Süheyla. Ama hergün kaydeder. Bütün gün deftere kaydeder. Sadece o kadar. Hayat bundan ibaret.

Kayıt defteri en has dostu, Süheyla'nın. Bir de çay içer ara sıra.

İşten çıkınca dilenci vapuru gibidir. Sağa sola takılır.

Ama sonunda limana gider, Süheyla. Sarı saçları, kısa bedeni ve düşleri ile. Sıcak yemeği, sıcak sohbeti ve sıcak çayı sever. Bir de sıcak yatağı olsun ister.

Bir yaz günü sağa sola takılırken Ümit'in arabası durdu yanında. "Ben seni götüreyim". Sonra her akşam Ümit götürmeye başladı Süheyla'nın kısa yağlı bedenini eve. Arkadaşça. Dostça. Acımasızca.

Ümit uzun. Ümit şık. Kravatlı, ceketli, bond çantalı. Traş Amerikan. Çağrılı, bilgisayarlı, deodorantlı.

Artık Süheyla, hülyalı.

Her akşam Ümit var. Aslında her zaman Ümit var. Diyete başladı Süheyla. Kayıt defteri unutulmuşlar lis-

tesinin başına yerleşti, bu hafta.

Bir gün iş çıkışı. "Ben arkadaşlarla bara gideceğim" "Bu akşam seni bırakamayacağım". Dedi Ümit.

Süheyla bara gidemez mi? Arkadaşlık edemez mi arkadaşlarınla? Ama diyemezki Süheyla. Dostluğa bile razı. Suskun. Yaralı. Kanama şiddetli.

Durum ümitsiz.

Ama, ama Ümit ne yapsın. Aslı'ya tutkun.

Aslı ince uzun. Aslı esmer. Aslı doğal.

Aslı aslı gibi.

Aslı kotlu, tişörtlü, sandaletli. Aslı aldırmaz, takmaz, boşvermiş. Dostu kitapları. Ne olurdu sanki Ümit diye bir kitap okusa, Aslı.

Aslı Ümit'in sayfalarını çeviriyor. Okumuyor. Bir sondan başlıyor, bir baştan.

Ümit şaşkın, ümit iki parça. Bir gün tamam diyor Ümit. "Beni okuyacak". Ertesi gün Aslı kitabı atıveriyor. Ümit yerlerde. Perişan. Üçüncü gün "bu kitabın kapağına ve cildine hayranım" diyor Aslı. Ümit havalarda. Ümit ayakta. Ümit dimdik. Mağrur.

Aslı barda bu gece. Ümit cart sarı gömlekli. Traşlı. Kokulu. Renkli kot pantolonu ütülü. Dişler fırçalı. Motor ısınmış. Yürek gaz pedalını topuklamış. Frenler patlak.

Bar loş. Bar dumanlı. Belli hafif alkollü. Barda kahkaha var. Muhabbet var. Ve heyecan var.

Üç kız bir erkek. Biri Aslı. Ümit'in hayali basit: "Kızılla sarışını boşverde, bu herif kim. Neyse durum iyi. Herif sarışına sarkacak gibi duruyor. Kızıl sarhoş olup, kusar. Sonra kızıl da iptal. En sonra, en sonunda Ümit ve Aslı konuşur. Anlaşır. Aslı kitabı eve götürür". Aslı Ümit'i görünce güldü. Ümit'de heves en az göbek boyu.

Tanışmalar. Tanıştırmalar. Herif ressammış. Ümit'e ne! Muhabbet Türk resmi üstüne. Herif Türk resmini beğenmiyor. Aslı, modernistlerin post kavgasını anlatıyor.

Ümit'in bildiği Türk ressamı Kenan paşa.

Muhabbet koyu. Muhabbet sıkı. Ümit muhabbet dışı. Motor devirden düştü. Bir duble daha ver, barmen. Hadi ver barmen. Hadi dedik ama.

Ümitin motoru sustu.

Ümit sıkkın.

Çok içti.

Durmadan kusuyor.

Ama gidemiyor.

Barmen meşgul. Bu gece kapalı. Kızıla bakar durumda. Sanki saçları kınalı, kızın. Ellerine de yakışır kına. Bulaşıkçıyla barmen. 6 yıl bulaşık yıkadı. Şimdi barmen. Babası Beşyüzevlerde akşam namazı kılmış yatıyordur. Kardeşi gece vardiyasında. Barmen ne zaman evlenecek acaba?

Herif ile Aslı koptu. Kızıl ile sarışın dedikodu savaşında. Ümit'in motoru sustu. Ümit sıkkın. Çok içti. Durmadan kusuyor. Ama gidemiyor.

Artık "ümit" yok.

Aslının elinde yeni bir kitap. Okumaya niyetli değil. Resimlerine bakacak sadece.

Aslının tek bir kitabı var. O da Aslı'da değil. Uzaklarda. Okuması yasak. Şimdi kimbilir nerelerdedir Ekrem? Kimbilir? Ekrem bilir.

Ekrem yalnız. Yorgun. Ekrem çekilmiş. Özlemi dinginlik. Evlenecek artık. Ama kimle? Evinin kadını ile. Sofrasının sohbetinin ortağı ile.

Ekrem her akşam limana dönecek bir gemi arıyor.

KÜLTEGİN ÖGEL

donduk.

ÖLÜM SESSİZ ADAM

Gözlerini açtı, hemen kapadı. Bu sabah, uyanır uyanmaz iki duvarın birleştiği çizgiyi bir kez daha görmeyi reddetti. Kafasını sağa çevirdi, gözlerini yine açtı. Karısı mışıl mışıl uyuyor. Tabii uyuyacak, ne yapsın, gece yarısına kadar çalıştıktan sonra sabahın köründe kalkıp kahvaltı hazırlayacak hali yok ya...

Saat yediye çeyrek var. İki duvarın birleştiği çizginin hemen yanında bir orman. Ağaçlar, koyu gölgeler, duru bir su. Dışarısı henüz karanlık, soğuk ve gergin.

'Durakta pek kuyruk olmaz -evden yedide çıktığımdan-. Kuyruk olmaz da, herkesin sinirleri gergin olur. Uyandıktan on beş dakika sonra kendilerini sokağa atan insanlar, henüz gürültüye, karışıklığa, dokunmalara falan dayanıksızdırlar. Bir saate kadar herkes birkaç gülücükle, "günaydın"la beslenip, ya da ne bileyim, kendini işine verip, gerginliğe koşut akıp giden bir gevşekliği de yedeğine alacaktır oysa. Gerginlik bitmese de, kişinin kafasındaki tek şey olmaktan çıkacaktır. Acısını ya önündeki kağıttan çıkarırsın, ya da bir çayla eritiverirsin. Ama uyanır uyanmaz, karnını doyurmadan, üstüne başına şöyle doğru dürüst bir bakamadan, yatağın sıcağıyla bağını tam koparamadan evden çıkınca, paranı bozmayan şoför düşman olur çıkar. Çamur sıçratan arabaları tekmelemek istersin. O sırada hava aydınlanmıştır. Bakarsın, sağ ayağındaki çorap laci-

vert, gözlerini kaparsın, içinden 'inşallah' dersin, açarsın, sol ayağına bakarsın, siyah! Aynı şeyi bir daha yaparsın, evet, siyah. Derin bir soluk alıp başlarsın: Birikiüçdörtbeşaltıyedisekizdokuzon. Öyle olmaz, baştan: Biir, ikii, üüç...

Çözüm, yataktan yavaş yavaş kalkabilmekte. Yatağın dışındaki yaşama bir kez daha katılmanın kısa süreli, özel huysuzluğunu, sevdiğin birilerine çektirebilmekte. Yoksa o yirmi dakikalık yolculuk cehennem azabı olur. Oturduğun yerde herkesle ve kendinle dövüşürsün. Karının kahvaltıya kalkmayışının asıl nedeninin kendi suratın olduğunu anlarsın. Arkadan para uzatanların mutlaka, ama mutlaka "lütfen" demeleri gerekir. Hele omzuna dokunup parayı burnuna sokarlarsa, dönüp yumruğu çakmak gelir içinden. Oturduğun yerde rahat değilsen, yanındakine "Biraz kayar mısınız?" demek yerine kıçını oynatıp itmeyi yeğlersin. "Müsait bi' yerde..." dedikten sonra geçen saniyeleri sayarsın, dördü ya da beşi geçerse avaz avaz bağırarak bir daha söylersin. Kapıya yakın oturmuyorsan, aradakilerin senin inmek niyetinde olduğunu işitir işitmez toparlanmaya başlamaları şarttır.

O saatte yatağını aceleyle terk eden -ve aslında iyi yürekli olan- insanlar ne hallere düşerler...'

Dolmuşun geldiği, alacakaranlığın içinde köşede birden beliren iki sarı ışıktan anlaşılır. İki yanında dizili duran insan kümesinde, soğuğun ister istemez ortaya çıkardığı küçük kıpırdanmalar, hafif hafif zıplamalar belirginleşir. ileriye, sola doğru uzanıp uzanıp çekilen kafalar bu kez kararlılıkla geri çekilir; eller ceplere gider. Hiç görmediği, görüp de kafasına yerleştiremediği, birkaç kez rastladığını anımsadığı, her sabah karşılaşıp yalnızca baharda, yüzlerdeki küçük kımıldamaların seçilebildiği aydınlık sabahlarda hafifçe gülümsediği, ama kışın görmezden geldiği yüzlerden oluşan kalabalık, ivecenleşir.

Bu sabah da öyle oldu. Kendi kendine 'bir tek bu ivecenlik,' dedi, 'mevsimden etkilenmiyor.' Yirmi dakikalık yolculuk başladı.

...kısa süreli, özel huysuzluğunu...

Yarısı tanıdık olan sesler, yüzler, karanlıkta, camın kirinden yarım yamalak seçilebilen yollar...

Bozuk üç yüz lirasını uzattı, bahara kaç ay kaldığını hesapladı. Karısının ve yatağın sıcaklığından, annesinin yeni çıkan bel ağrısına uzandı. Oradan da, işyerinin sabahın erken saatlerinde floresanla aydınlatılan geçeneklerine. Kooperatifin taksidi. Yüzünü buruşturdu. Yanında oturan adamın sarmısaklı yoğurdu dün akşam nasıl iştahla yediğini düşündü, adama çok kızdı. Olasılıkla öbür yanındaki kadından gelen ve sarmısak kokusuyla karışan parfüm kokusunu da aldı, midesi kalktı. Kendisini bir baş sarmısak ve bir demet çiçeğin arasında otururken düşündü, neye benzetilebileceğine karar veremedi. 'Sıkılmış yumruk biçiminde bir kafa olabilir,' dedi. Bunların arasına şoförün, muavinin ve yolcuların sesleriyle, dışarda karadan puslu bir laciverde dönüşen renkler girdi. Şoför, dolmuşun tüm güzergâhını anlattıran, sonra da zorlanarak, biraz da nazlanarak binen şişman bir teyzeye söylendi, ama yine de, oturmasını bekledi. Önünde oturan adam, eliyle camın buğusunu silerek gözlerini hevesle dışarıya dikti. Görüntüyü asıl silikleştiren, camın dış yüzüne yapışmış olan çamurdu. Bunu bir türlü anlayamadı.

İlkokul çağında oldukları belli, biri daha irice olan iki çocuk dolmuşa el ettiğinde, mutfak masrafındaydı.

-İki yüz elli lira olur mu? diye sordu büyük olan.

Kafalar çocuklara çevrildi; yolcular bu pazarlığın para sıkıntısından mı, bozuk para sıkıntısından mı olduğunu anlamaya çalıştılar.

-Canın sağolsun yeğenim, dedi şoför. Gel.

Muavinle birbirlerine bakıp gülümsediler. Çocukları sevimli bulduklarını birbirlerine ilettiler. Büyük:

-Olurmuş, gel, diyerek küçüğü ileri itti, kapıyı kapadı.

-Bi' daha çek canım, sertçe.

Sarmısak kokulu, davrandı.

-Alma para, dedi muavin, yazık.

Mutfak masrafını bıraktı.

Parayı muavine uzatan genç kadın geriye dönüp çocuğa baktı. İkircimle.

-Bak, şoför abi para almıyor.

Çocuk biraz utandı.

-Yok, olsın. Benim param var.

Şoför kararını değiştirmedi.

-Sen öğrencisin. Öğrencilerden almasak da olur.

Genç kadınla şişman teyze, çocuğu razı etmek için işbirliği yaptılar. İkisi de sevecen, gülümsedi. Biri anaç, biri abla gibi.

-Üsteleme işte. Almıyor abi.

-Bugün de şirketten oluver canım!

Çocuğun kendine acınmadığına aklı yattı; bedava yolculuğun, sevimliliğine verilmiş bir ödül olduğunu anladı. Parayı geri alırken atkısını burnundan aşağı sıyırdı. Herkes gülümsedi. Küçük büzülmüş, bakıyordu. Kahkahayı koyverdi.

Bizimkinin şoföre, kadınlara, çocuklara kanı kaynadı. Dolmuşun içinde ansızın oluşan sıcaklığın, şoförün yaptığını süslediğini, parlattığını düşündü. Gevşedi. Ertesi gün çok erken kalkıp, evden çıkmadan güzel bir kahvaltı etmeye, üstüne de bir sigara tüttürmeye karar verdi.

Camdan dışarıya, puslu laciverde baktı. 'Bazen,' dedi, 'olur böyle.'

CEM ATBAŞOĞLU

lütfen

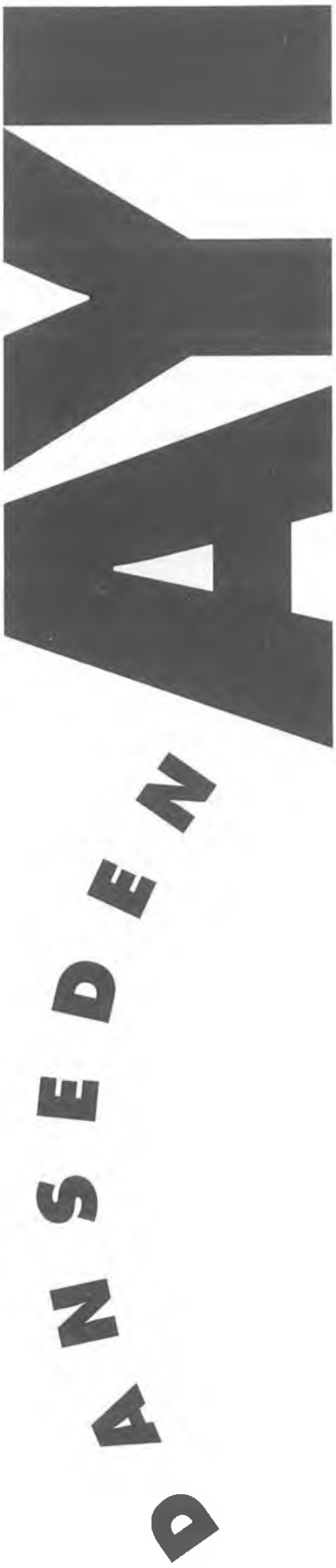

İşte ben
dans eden ayısı
bu şizofreni sirkinin
ne numaralar yapayım sizlere?
abuk-sabuk konuşup çığlıklar mı atayım?
postumu yırtıp parçalamamı ister misin?
kedilerle kuşlarla konuşmamı?
ya da ağlamamı?
tümünü yaptım daha önce.
hayır, bunların hiçbirini yapmasam daha iyi ederim
muhakkak ki canınızı sıkardım,
bilmek istemediğiniz bir şey söyleyeceğim sizlere
tercih ederdiniz bilmeyi
kişisel öykümü, aile öykümü, hastalık öykümü
diagnozumu, prognozumu, kognozumu
kafatasımın ebatını, haplarımın ebatını, hücremin ebatını
paranoid mi, reaktif mi, yoksa ayrışmamış tip miyim?
rüyalarımı anımsayabiliyor muyum?
hâlâ yatakta mıyım?
uslu uslu yola gelecek miyim?
HAYIR, HAYIR, HAYIR.
yanıtım HAYIR!!!
lanet olsun, ben bir insanım
yiyorum, sıçıyorum ve uçuyorum
tıpkı sizin gibi
okuyorum, konuşuyorum ve sevişiyorum
tıpkı sizin gibi
hissediyorum, korkuyorum ve ürperiyorum
tıpkı sizin gibi
lanet olsun, ben bir insanım!

kapatınız.